

MÉÉR KUNST & CULTUUR IN SCHOOL EN OMGEVING

TUSSENTIJDSE EVALUATIE VAN DE ACTIVITEITEN VAN
STICHTING MÉÉR MUZIEK IN DE KLAS

RAPPORT

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

HENRI BUSSINK, JELLIEN KNOL, BAS TER WEEL & AMY 'T HART

IN OPDRACHT VAN

STICHTING MÉÉR MUZIEK IN DE KLAS

AMSTERDAM, NOVEMBER 2025

Samenvatting

Dit onderzoek ten behoeve van de midterm review van Stichting Méér Muziek in de Klas laat zien dat structurele kunst- en cultuureducatie bijdraagt aan gelijke kansen en brede ontwikkeling in het basisonderwijs. Het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving bereikt meer dan 1.200 scholen en versterkt motivatie, sociale vaardigheden en leerresultaten door kunst en cultuur een vast onderdeel te maken van een rijke schooldag.

Dit onderzoek ten behoeve van de midterm review van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving beoordeelt de voortgang, doeltreffendheid en doelmatigheid van de activiteiten van Stichting Méér Muziek in de Klas binnen de subsidieregeling School en Omgeving van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het onderzoek bestrijkt de eerste twee jaar van het programma (tot juli 2025) en vormt een tussenstand binnen een meerjarige monitoringsstructuur. Doel van de evaluatie is inzicht geven in de mate waarin het programma zijn doelstellingen bereikt, of de ingezette interventies werken zoals bedoeld en of de beschikbare middelen efficiënt zijn benut.

Theoretisch kader

Het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving bouwt voort op de oorspronkelijke missie van Méér Muziek in de Klas: structureel muziekonderwijs mogelijk maken voor alle kinderen in Nederland. Sinds 2023 is die focus verbreed naar andere kunst- en cultuurdisciplines, waaronder dans, theater, beeldende kunst, koken en mode. Ook is er een focus in de doelgroep aangebracht, namelijk kinderen en jongeren met een kansenachterstand. Bovendien werkt de stichting in het nieuwe programma aan een versterking van het naschoolse cultuureducatieve aanbod in verbinding met de binnenschoolse tijd. Deze verbreding moet bijdragen aan gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren om actief deel te nemen aan kunst- en cultuuronderwijs, ongeacht sociaaleconomische achtergrond of thuissituatie.

Het theoretisch kader van het programma steunt op wetenschappelijke literatuur over de effecten van kunst- en cultuuronderwijs. Onderzoek impliceert dat cultuureducatie bijdraagt aan de cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijke ontwikkeling van kinderen. Muziek en andere kunstvormen stimuleren verbeeldingskracht, expressie, empathie en samenwerking en dragen bij aan zelfvertrouwen, motivatie en concentratie. Daarnaast blijkt cultuuronderwijs een positief effect te hebben op taalvaardigheid, leesmotivatie en rekenkundig inzicht, vooral wanneer leerlingen al op jonge leeftijd structureel deelnemen aan creatieve activiteiten. Voor oudere leerlingen bevordert cultuuronderwijs sociale cohesie, reflectief vermogen en zelfexpressie.

Op basis van deze inzichten ontwikkelde de stichting een interventielogica die de samenhang beschrijft tussen input (middelen en netwerken), activiteiten (zoals trainingen, campagnes en akkoorden), directe resultaten (aantal scholen, leerlingen en professionals bereikt) en uiteindelijke maatschappelijke effecten, zoals kansengelijkheid, talentontwikkeling en duurzame inbedding van cultuureducatie. Deze logica vormt het raamwerk voor de drie pijlers van het programma: een rijke schooldag, de verbreding naar andere disciplines en de borging en overdracht van kennis en structuren.

Doelbereik: sterke groei en brede inbedding

De voortgang op de drie pijlers laat een overwegend positief beeld zien. De doelstellingen zijn vrijwel volledig behaald of zelfs overtroffen.

De eerste pijler, gericht op het realiseren van een rijke schooldag op 1.000 scholen, heeft zijn doel ruimschoots bereikt. Meer dan 1.200 scholen zijn actief betrokken bij het programma. Door inspiratietours, landelijke campagnes en voorbeeldprojecten van zogenoemde flagshipscholen is het draagvlak voor cultuureducatie sterk gegroeid. In alle provincies is minstens één flagshipschool actief, verspreid over primair, voortgezet en gespecialiseerd onderwijs. De landelijke flagshipcampagne behaalde 1,2 miljoen online views en 19 inspiratietours bereikten 750 tot 850 scholen. Daarnaast namen ruim 22.000 leerlingen deel aan grootschalige culturele sleutelervaringen, zoals musicals en dansvoorstellingen. Het landelijke culturaanbod en de bijbehorende vervoersmogelijkheden zijn in kaart gebracht, wat scholen helpt om cultuurbezoek laagdrempeliger te organiseren. De pijler heeft daarmee bijgedragen aan een beter geïnformeerd en actiever netwerk van scholen en culturele partners.

De tweede pijler, die de verbreding van muziek naar andere kunst disciplines en onderwijssectoren beoogt, is eveneens succesvol uitgevoerd. In dertig regio's zijn bestaande muzieknetwerken uitgebreid met andere disciplines, buitenschoolse activiteiten en nieuwe partners. Ook het voortgezet onderwijs, met nadruk op het vmbo, en het mbo werden structureel bij de netwerken betrokken. Drie mbo-instellingen sloten zich aan bij het MuziekopleidersAkkoord, en via de Art Camps namen 325 studenten deel aan creatieve trainingen die hun toekomstige beroepspraktijk verrijken. Daarnaast is het DansopleidersAkkoord ondertekend, wordt het TheateropleidersAkkoord voorbereid en is een landelijke campagne "Word Kunstvakdocent" ontwikkeld om de instroom van nieuwe docenten te vergroten. Deze pijler vergroot het bereik en de diversiteit van cultuureducatie en versterkt de verbinding tussen onderwijs, opleidingen en culturele instellingen.

De derde pijler, gericht op borging en overdracht, laat zien dat er wordt gewerkt aan duurzame verankering, maar dat een aanjagende partij nodig blijft. Tien regionale akkoorden zijn verzelfstandigd en hebben een eigen visie, netwerk en fondsenwervingsstrategie ontwikkeld. Binnen het MuziekopleidersAkkoord zijn zes inspiratievideo's en dertien workshops over vakintegratie verspreid, en een train-de-trainer-traject over digitale didactiek is omgevormd tot een structurele Professionele Leergemeenschap. De samenwerking met het Caribisch deel van het Koninkrijk is succesvol uitgebouwd met een Professionele Leergemeenschap en met de doorontwikkeling van het programma Bon Dia Goeiemorgen, dat 178 leraren bereikte, ruim drie keer meer dan gepland. Ook het MuziekAkkoord Gespecialiseerd Onderwijs is uitgevoerd, met onder andere 171 stimuleringspakketten en 150 deelnemende scholen.

Hoewel vrijwel alle doelen zijn behaald, blijven er enkele aandachtspunten binnen de projecten van deze pijler. Naast publieke financiering zijn private middelen van belang om de doelen op de langere termijn te kunnen blijven bereiken. Tevens is actualisatie van het overzicht van doelgroepscholen nodig in de komende jaren, zeker als de structurele publieke financiering onder druk staat. Verder is doorontwikkeling van cultuureducatie van belang, wat middelen op langere termijn vraagt. Niettemin laat de pijler een stevig fundament zien voor blijvende verankering.

Doeltreffendheid: positieve effecten en betekenisvolle betrokkenheid

De effectmeting, gebaseerd op enquêtes onder ruim 700 scholen en interviews met onderwijs- en cultuurprofessionals, wijst uit dat de aanjagende rol vanuit Méér Muziek in de Klas vooral leidt tot een breed en divers aanbod aan kunst- en cultuuractiviteiten. Scholen die door de stichting worden beïnvloed, doordat zij hun aanbod vormgeven in samenwerking met een partij die samenwerkt met Méér Muziek in de Klas, bieden gemiddeld meer kunst- en cultuurdisciplines per jaar aan dan scholen zonder beïnvloeding. Dit verschil is statistisch significant.

Zij organiseren activiteiten vaker onder schooltijd en betrekken meer bronnen van inspiratie, zoals ouders en leerlingen. Het aantal deelnemende leerlingen en de totale lestijd verschillen niet significant tussen beide groepen, wat erop duidt dat de stichting vooral kwalitatieve en inhoudelijke verbreding stimuleert.

De scholen ervaren overwegend positieve effecten van kunst- en cultuureducatie. Zij melden verbeteringen in cognitieve ontwikkeling, concentratie, samenwerking, sociale omgang en zelfvertrouwen bij leerlingen. De ervaren effecten zijn vergelijkbaar met, en soms groter dan, die van sportactiviteiten. Statistische analyses laten zien dat vooral de intensiteit (het aantal uren per week) en de diversiteit (het aantal aangeboden disciplines) van het totale aanbod aan activiteiten, dus zowel binnen als buiten schooltijd, bepalend zijn voor de mate waarin positieve effecten optreden. Hoe meer tijd leerlingen besteden aan kunst- en cultuuronderwijs en hoe breder het aanbod aan disciplines, des te sterker de gerapporteerde verbeteringen in cognitieve, sociaal-emotionele en creatieve vaardigheden.

De beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas heeft geen op zichzelf staand significant effect op deze uitkomsten, maar versterkt wel de randvoorwaarden die nodig zijn om deze effecten te realiseren, zoals professionalisering van docenten, betere netwerken en duurzame organisatorische structuren.

Er zijn ook beperkingen bij deze effectanalyse. De resultaten zijn gebaseerd op zelfrapportage van scholen en geven dus een subjectief beeld. De korte tijdsduur van de observatieperiode maakt het nog niet mogelijk om langetermijneffecten of causale relaties vast te stellen. Ook ontbreken leerlingniveaudata, waardoor individuele leeropbrengsten niet direct meetbaar zijn. De gevonden patronen moeten daarom worden geïnterpreteerd als voorlopige aanwijzingen, niet als bewijs van causaal effect.

Doelmatigheid: efficiënt en binnen budget

De doelmatigheidsanalyse laat zien dat de stichting haar middelen effectief en zorgvuldig inzet. Alle drie de pijlers zijn gerealiseerd binnen de gestelde budgetten. Na correctie voor doelbereik liggen de doelmatigheidsscores ruim onder 1, wat betekent dat de doelstellingen tegen lagere kosten dan begroot zijn behaald. Vooral de derde pijler scoort sterk, met 31 procent meer output dan gepland binnen 70 procent van het budget.

De doelmatigheid is verder onderbouwd met een scenarioanalyse zonder subsidies. Zonder de steun van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving zouden scholen waarschijnlijk minder of helemaal geen kunst- en culturaanbod hebben georganiseerd. Zo zou zonder beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas 65 procent van de scholen minder of geen activiteiten hebben uitgevoerd. Subsidies lijken dus essentieel om het aanbod en de effecten op leerlingniveau te realiseren.

De analyse kent echter ook beperkingen: er is geen directe vergelijking met alternatieve uitvoeringsvormen of benchmarks, en cofinanciering maakt het lastig om opbrengsten eenduidig toe te schrijven aan de stichting. De beoordeling van doelmatigheid blijft daarom indicatief.

Conclusie

Dit onderzoek ten behoeve van de midterm review laat zien dat Méér Muziek in de Klas met het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving een voor zover nu al te meten doeltreffende en doelmatige bijdrage levert aan kansengelijkheid, talentontwikkeling en duurzame cultuureducatie. De doelen zijn vrijwel volledig behaald of overtroffen, en de activiteiten zijn efficiënt uitgevoerd binnen de gestelde middelen. De interventielogica van het programma is gebaseerd op de bewezen waarde van kunst- en cultuuronderwijs en werkt in de praktijk: scholen worden geïnspireerd, leraren versterkt en leerlingen bereikt. De samenwerking tussen onderwijs, cultuur en beleid

is zichtbaar verdiept en verbreed. Tegelijkertijd vraagt de verdere verduurzaming van regionale netwerken en structurele financiering om voortdurende aandacht. Ook is meer onafhankelijke data nodig om langetermijneffecten overtuigend vast te stellen. Ondanks deze beperkingen biedt het programma een solide fundament voor de komende jaren. Méér Muziek in de Klas heeft zich ontwikkeld tot een aanjager van structurele cultuureducatie in Nederland.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1 Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doel	7
1.3 Onderzoeksaanpak	8
1.4 Leeswijzer	9
2 Theoretisch kader	10
2.1 Wat zijn de effecten van kunst- en cultuuronderwijs?	10
2.2 Wat is de interventielogica achter het programma <i>Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving</i> ?	11
2.3 Conclusie kader	15
3 Beoordeling doelbereik	16
3.1 Pijler 1: Een rijke schooldag op 1.000 scholen	16
3.2 Pijler 2: Verbreding naar andere disciplines	24
3.3 Pijler 3: Borging en overdracht van disciplines	29
3.4 Conclusie doelbereik	35
4 Beoordeling doeltreffendheid	39
4.1 Beïnvloeding door Stichting Méér Muziek in de Klas	39
4.2 Aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten door scholen	41
4.3 Ervaren effecten door kunst- en cultuuractiviteiten	47
4.4 Conclusie doeltreffendheid	51
5 Beoordeling doelmatigheid	53
5.1 Beoordeling van doelmatigheid	53
5.2 Scenario zonder subsidiegelden	54
5.3 Budgetanalyse als randvoorwaarde voor doelmatigheid	57
5.4 Conclusie doelmatigheid	58
Referenties	60
Bijlage A Begrippenlijst	61
Bijlage B Aanvullende resultaten	63

1 Inleiding

Dit onderzoek beoordeelt het doelbereik, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de subsidies die zijn verstrekt aan Stichting Méér Muziek in de Klas binnen het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving.

1.1 Achtergrond

Dit onderzoek naar de activiteiten van Stichting Méér Muziek in de Klas vindt plaats in het kader van de subsidieregeling School en Omgeving van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Stichting Méér Muziek in de Klas is in 2015 opgericht op initiatief van toenmalig minister van OCW Jet Bussemaker, met als doel muziekonderwijs terug te brengen in het basisonderwijs. Sindsdien heeft de stichting zich ingezet om structureel muziekonderwijs mogelijk te maken voor alle kinderen in Nederland. Niet alleen vanwege de intrinsieke waarde van muziek(onderwijs), maar ook vanwege de positieve effecten die het heeft op cognitieve, sociale en creatieve ontwikkeling. De stichting ontwikkelde hiervoor een werkwijze langs verschillende lijnen. Met landelijke evenementen en dankzij de hulp van bekende ambassadeurs werkt de stichting aan bewustwording en zichtbaarheid. Samen met alle pabo's en conservatoria van Nederland werken ze langdurig samen om de deskundigheid van (toekomstige) leerkrachten te bevorderen. Door regionale samenwerkingsverbanden te stimuleren en op te tuigen wordt er gewerkt aan structurele borging van het muziekonderwijs.

De stichting zette deze integrale aanpak in samenwerking met vele partners van 2015 tot en met 2022 succesvol in. In 2023 is de stichting een nieuwe koers ingeslagen met het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving. De focus is daarbij verbreed van muziek naar een breder aanbod van creatieve en culturele disciplines zoals dans, toneel, koken en mode. Het doel van deze verbreding is om alle kinderen en jongeren, ongeacht achtergrond of thuissituatie, gelijke kansen te bieden om actief deel te nemen aan kunst- en cultuuractiviteiten in en rond de school. Met het stevige fundament dat de stichting in de eerste acht jaar heeft opgebouwd zet ze haar bewezen succesvolle werkwijze en netwerk hiervoor in.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is om zicht te krijgen op de voortgang en effecten van het programma Méér kunst & cultuur in School en Omgeving, en om hierover verantwoording af te leggen. De monitoring en evaluatie van het programma dienen drie doelen: (1) het volgen en beoordelen van het doelbereik - de mate waarin activiteiten zijn uitgevoerd en scholen en leerlingen hebben bereikt; (2) het volgen en beoordelen van de doeltreffendheid - de mate waarin de doelen worden behaald als gevolg van de uitgevoerde activiteiten; en (3) het volgen en beoordelen van de doelmatigheid - de mate waarin dit gebeurt tegen aanvaardbare kosten en zonder ongewenste neveneffecten. De uitkomsten zijn relevant voor de interne leerprocessen van de stichting en voor de verantwoording richting het ministerie van OCW en private co-financiers zoals de VandenEnde Foundation, het Cultuurfonds, VSBfonds en de VriendenLoterij. Naast publieke financiering, vormen de middelen uit private fondsen een belangrijke ondersteuning voor het blijvend realiseren van de doelen van Stichting Méér Muziek in de Klas.

1.3 Onderzoeksaanpak

Dit onderzoek dient als input voor de midterm review van het programma Méér kunst & Cultuur in School en Omgeving. De evaluatie is onderdeel van een meerjarige monitorings- en evaluatiestructuur die wordt uitgevoerd door SEO Economisch Onderzoek. Deze structuur beoogt inzicht te geven in de werking, voortgang en effecten van het programma op basis van verschillende bronnen zoals voortgangsrapportages van prestatie-indicatoren (KPI's), jaarlijkse metingen onder deelnemende scholen en verdiepende interviews met betrokkenen.

Voortgang prestatie-indicatoren (KPI's)

De voortgang op 21 kritische prestatie-indicatoren (KPI's) is jaarlijks door de stichting aangeleverd en systematisch gevolgd. Waar in eerdere jaren jaarlijks tijdreeksen en stoplichtoverzichten zijn opgesteld, richt dit rapport zich op de cumulatieve voortgang tot en met juli 2025. Dit bevat de eerste twee jaar van het programma. Voor kwantitatieve KPI's zijn de tot dan toe gerealiseerde waarden afgezet tegen de beoogde doelen. Kwalitatieve KPI's zijn beoordeeld op basis van toelichtingen van de stichting. De verzamelde gegevens zijn afkomstig van de stichting zelf; er heeft geen onafhankelijke audit plaatsgevonden.

Er is input geleverd op de volgende vragen:

- Omschrijving gehele KPI;
- Doelstelling voor deze periode;
- Activiteiten die hebben plaatsgevonden t/m juli 2025;
- Wat van de doelstelling is gerealiseerd;
- Wat van de doelstelling is niet (volledig) gerealiseerd en waarom niet;
- Wat is er beter gegaan / meer gebeurd dan de doelstelling en waarom;
- Wat doen ze de komende 3 jaar om deze KPI verder te realiseren.

Enquête onder scholen binnen coalities School en Omgeving

De aanvullende jaarlijkse enquête onder scholen binnen coalities van School en Omgeving levert inzicht in bereik, aanbod en ervaren effecten. Sinds 2023 maakt deze vragenlijst onderdeel uit van de bredere evaluatie van School en Omgeving, die wordt uitgevoerd door Sardes en SEO Economisch Onderzoek in opdracht van het ministerie van OCW. De vragen zijn geïntegreerd in de landelijke enquête van dit evaluatieonderzoek en inventariseren het aanbod aan kunst- en cultuuractiviteiten, het bereik onder leerlingen, de ervaren opbrengsten in de klas en de additionaliteit van de subsidie. De vragen sluiten aan op de doelstellingen van het programma en maken het mogelijk om zowel kwantitatieve (zoals bereikcijfers) als kwalitatieve inzichten (zoals ervaren impact) te verzamelen. Deze enquête vormt het hart van het effectonderzoek binnen het programma.

Tabel 1.1 Overzicht respons enquête

	Schooljaar			Totaal
	2022-2023	2023-2024	2024-2025	
Totale respons	144	374	590	1.108

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Interviews met betrokken partijen

Verdiepende interviews leveren context, duiding en kwalitatieve verdieping. In aanvulling op de cijfers zijn in 2025 tien interviews afgenomen met schoolleiders, cultuurcoördinatoren en vertegenwoordigers van culturele instellingen. Deze gesprekken bieden waardevolle context, brengen randvoorwaarden en praktijkervaringen in beeld en maken het mogelijk om trends beter te duiden. Samen met de enquête-inzichten vormen ze input voor dit rapport, die terugblijkt op de eerste programmajaren en vooruitkijkt naar verdere implementatie en borging.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het theoretisch kader, waarin de beoogde werking van kunst- en cultuuronderwijs wordt toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het doelbereik, waarbij wordt bekeken in welke mate de afgesproken doelen en KPI's zijn gerealiseerd. Hoofdstuk 4 richt zich op de doeltreffendheid en bespreekt de ervaren effecten bij de scholen die zijn bereikt. Tot slot behandelt hoofdstuk 5 de doelmatigheid van de ingezette subsidiegelden. In Bijlage A is een begrippenlijst toegevoegd en Bijlage B bevat aanvullende resultaten over doelbereik en doelmatigheid.

2 Theoretisch kader

Kunst- en cultuuronderwijs versterkt de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het programma *Méér kunst & Cultuur in School en Omgeving* stimuleert dit via een rijke schooldag en via de verbreding en borging van het aanbod. De onderliggende interventielogica geeft inzicht in hoe dit beoogt bij te dragen aan kansengelijkheid en een structureel kunst- en cultuuraanbod.

Dit hoofdstuk beschrijft de beoogde werking van kunst- en cultuuronderwijs. Paragraaf 2.1 gaat in op de effecten ervan op de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Paragraaf 2.2 licht de interventielogica toe achter het programma *Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving*.

2.1 Wat zijn de effecten van kunst- en cultuuronderwijs?

Kunst- en cultuuronderwijs draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. De effecten ervan reiken verder dan het verwerven van kennis over kunst en cultuur alleen en beslaan een breed scala aan cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijke vaardigheden.

Brede cultuureducatie heeft aantoonbaar positieve effecten op verschillende cognitieve vaardigheden bij kinderen van 7 tot 12 jaar. Zo draagt zij bij aan het voorstellingsvermogen, oftewel de mentale verbeelding van nieuwe mogelijkheden, en aan het uitdrukkingsvermogen, waarmee leerlingen hun ideeën en persoonlijke visie kunnen verwoorden en vormgeven (Burton et al., 2000; Winner et al., 2013). Daarnaast blijkt cultuureducatie van invloed op het ontwikkelen van geslaagde relaties (Burton et al., 2000), het versterken van het werkgeheugen (Roden, et al., 2014) en het verbeteren van het waarnemingsvermogen (Mostert, 2020; Winner et al., 2013). Ook stimuleert kunstonderwijs het reflectief vermogen, waaronder het vermogen om meerdere uitgangspunten te overwegen, metacognitie toe te passen en kritisch te waarderen (Burton et al., 2000; Winner et al., 2013).

Cultuureducatie biedt kinderen tussen de 7 en 12 jaar de ruimte om relaties met anderen te ontdekken en hierin te oefenen, wat een positieve invloed heeft op hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Zo blijken kinderen beter in staat samen te werken en zorgvuldiger met elkaar om te gaan (Kirschner & Tomasello, 2010; Nevanen et al., 2014; Winner et al., 2013), ontwikkelen zij het vermogen om beter te luisteren (Skoe & Kraus, 2012) en ervaren zij een sterkere verbinding met anderen, wat gevoelens van eenzaamheid vermindert (Celume et al., 2020; Boal-Palheiros & Ilari, 2023). Daarnaast leidt cultuureducatie tot een toename in empathie, waardoor kinderen zich beter kunnen inleven in de gevoelens en perspectieven van anderen (Schellenberg et al., 2015; Winner et al., 2013).

Cultuureducatie doet een beroep op de inzet en capaciteiten van kinderen tussen de 7 en 12 jaar, wat belangrijke bijdragen levert aan hun persoonlijke ontwikkeling. Zo versterkt cultuureducatie het zelfvertrouwen (Nevanen et al., 2014), vergroot het de motivatie en betrokkenheid bij het leerproces (Lynch, 2007; Nevanen et al., 2014) en draagt het bij aan het ontwikkelen van presentatievaardigheden (Nevanen et al., 2014). Ook leren kinderen projecten opzetten en processen inrichten (Lynch, 2007), terwijl zij hun probleemoplossend vermogen verder ontwikkelen (Nevanen et al., 2014). Daarnaast heeft cultuureducatie een positief effect op planning, impuls- en

zelfcontrole (Jaschke et al. 2018; Moreno et al., 2011) en bevordert het de concentratie en het vermogen om gefocust te werken (Lynch, 2007; Nevanen et al., 2014).

Cultuureducatie blijkt ook een belangrijke rol te spelen in de leerontwikkeling van kinderen tussen de 7 en 12 jaar, met name op het gebied van taal, lezen en rekenen. Zo vergroot cultuuronderwijs de motivatie om met taal en lezen aan de slag te gaan (Broekhof et al., 2023; Burger & Winner, 2000; SIEN, 2016). Hierdoor wordt het vocabulaire en non-verbaal redeneren gestimuleerd (Winner et al., 2013). Daarnaast bevordert cultuuronderwijs het ruimtelijk inzicht (SIEN, 2016; Vermeersch et al., 2018).

Cultuureducatie versterkt het artistiek-creatief vermogen. Leerlingen leren vormgeven aan ervaringen, gedachten en gevoelens via uiteenlopende kunstvormen zoals beeldende kunst, muziek, dans, theater en literatuur. Daarbij gaat het niet alleen om het maken van kunst, maar ook om het meemaken van en betekenis geven aan kunst en cultuur. Creativiteit, verbeeldingskracht, reflectie en expressie worden gestimuleerd, wat belangrijk is voor het vermogen om complexe vraagstukken op een persoonlijke en innovatieve manier te benaderen.

Cultuureducatie bevordert cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Het onderwijs blijkt samen te hangen met een betere taalontwikkeling, een rijkere woordenschat en verbeterde lees- en rekenvaardigheden, vooral wanneer muziekonderwijs op jonge leeftijd wordt aangeboden. Ook stimuleert dit het ruimtelijk inzicht, met name via beeldende kunst. Sociale en emotionele vaardigheden zoals empathie, samenwerking, zelfvertrouwen en motivatie worden versterkt, onder meer via actieve participatie in theater, dans en muziek.

Voor oudere kinderen (10 tot 16 jaar) heeft cultuuronderwijs vooral een positieve invloed op de ontwikkeling van persoonlijke en sociale vaardigheden. Het zingen in een koor zorgt ervoor dat kinderen hun normen en waarden beter leren afstemmen met leeftijdsgenoten (Ashley, 2002). Theater helpt kinderen om beter samen te werken en draagt bij aan een groter zelfvertrouwen (Catterall, 2007).

De literatuur wijst op het belang van een goede inbedding van kunst- en cultuuronderwijs. Gezien de brede reikwijdte van de effecten ligt het voor de hand om cultuureducatie een samenhangende en toegankelijke plaats te geven binnen het formele onderwijs en de bredere leefomgeving van kinderen en jongeren. Door alle kinderen en jongeren toegang te bieden tot cultuur, ongeacht hun sociaaleconomische achtergrond, draagt cultuureducatie bij aan kansengelijkheid en sociale cohesie.

Stichting Méér Muziek in de Klas draagt bij aan deze inbedding. Via het programma *Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving* werkt de stichting aan het versterken van cultuureducatie binnen en buiten de school. Door het opzetten van duurzame lokale samenwerkingen en het ondersteunen van doorgaande leerlijnen kunst en cultuur, wordt bijgedragen aan een rijke leeromgeving voor kinderen en jongeren.

2.2 Wat is de interventielogica achter het programma *Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving*?

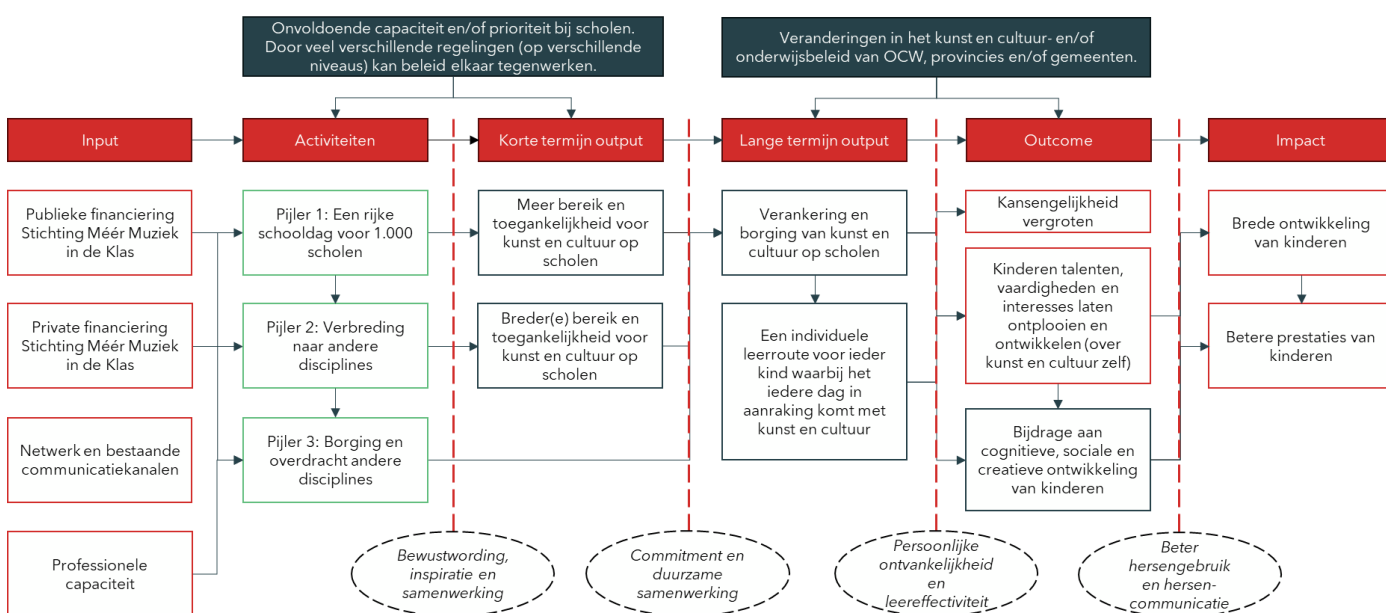
De interventielogica beschrijft op systematische wijze hoe de activiteiten van het programma *Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving* bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten. Deze logica dient als toetsingskader voor monitoring en evaluatie en biedt inzicht in de samenhang tussen de ingezette middelen (*input*), de activiteiten (*throughput*), de korte- en langeretermijnresultaten (*output*) en het uiteindelijke effect (*outcome en impact*). Een goed uitgewerkte interventielogica is belangrijk om systematisch vast te stellen of het programma de

beoogde doelen realiseert (*doelbereik*), of de beoogde effecten daadwerkelijk toe te schrijven zijn aan de activiteiten van de stichting (*doeltreffendheid*) en of dit tegen aanvaardbare kosten en met zo min mogelijk ongewenste neveneffecten gebeurt (*doelmatigheid*).

De toetsing van het doelbereik, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de Stichting Méér Muziek in de Klas richt zich op de kortetermijnoutput. De stichting heeft namelijk zelf geen directe invloed op de langetermijnresultaten. Bovendien is de evaluatieperiode te kort om deze langetermijneffecten betrouwbaar te kunnen beoordelen.

De interventielogica is visueel weergegeven in de vorm van een doelenboom. Figuur 2.1 toont de overkoepelende doelenboom waarin zichtbaar wordt hoe de drie pijlers van het programma - de rijke schooldag, de verbreding naar andere disciplines en de borging en overdracht - via een keten van inputs, activiteiten en resultaten bijdragen aan kansengelijkheid en de brede ontwikkeling van kinderen. De figuur laat zien hoe subsidiemiddelen, netwerken, professionele capaciteit en beleidsmatige ondersteuning samen zorgen voor het mogelijk maken van het kunst- en culturaanbod op scholen via Méér Muziek in de Klas. In Figuur 2, 3 en 4 wordt per pijler verder uitgediept hoe dit bijdraagt aan verandering in het kunst- en cultuur- en/of onderwijsbeleid van OCW, provincies en/of gemeenten. Deze verdiepende figuren maken inzichtelijk hoe specifieke beleidsinstrumenten en acties per pijler zijn gekoppeld aan concrete prestatie-indicatoren (KPI's) en gewenste korte- en langetermijn-output.

Figuur 2.1 Overkoepelende beleidstheorie

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Alle drie de pijlers zijn erop gericht om via verschillende korte- en langetermijn-outputs uiteindelijk dezelfde effecten te realiseren. Door cultuureducatie krijgen leerlingen die anders niet in aanraking zouden komen met kunst en cultuur wél de kans, waardoor de kansengelijkheid wordt vergroot. Kinderen en jongeren doen hierdoor niet alleen kennis, vaardigheden en kwaliteiten op binnen kunst en cultuur, maar ontwikkelen zich ook op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, persoonlijke groei en leerontwikkeling (zie Sectie

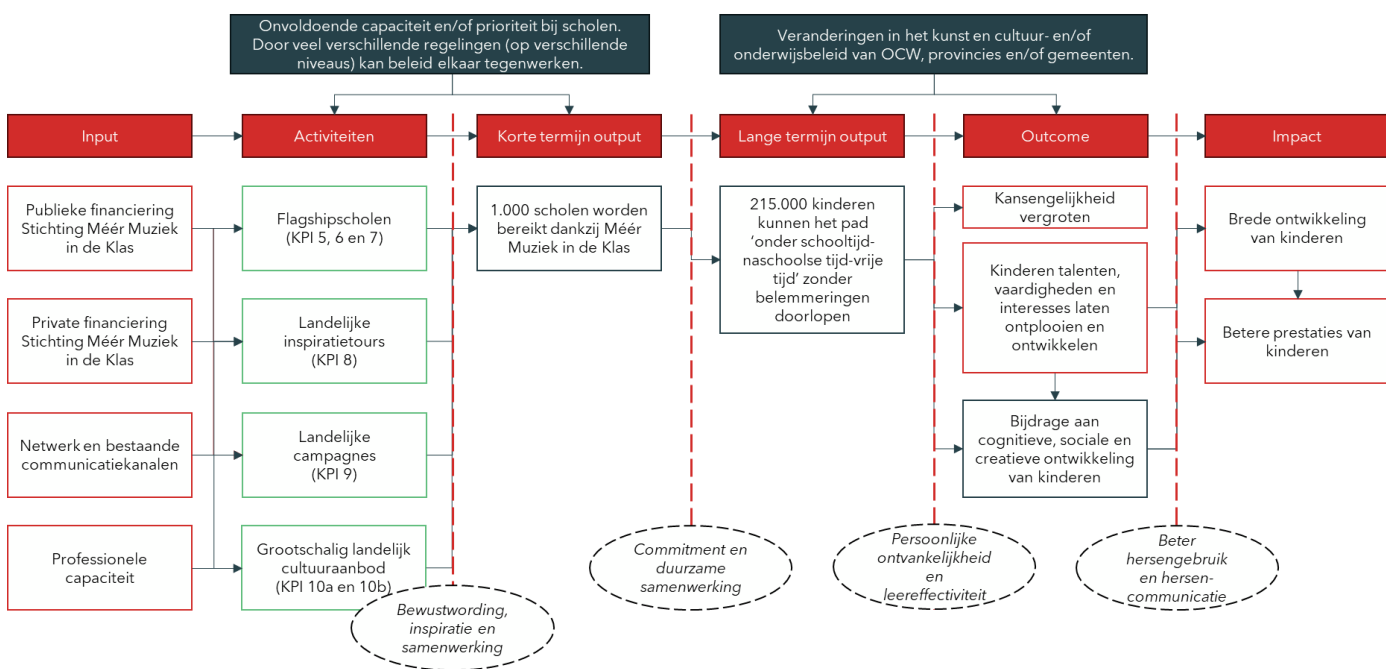
2.1). Dit geheel draagt bij aan een brede ontwikkeling, die zich vertaalt in betere kansen en verbeterde (school)prestaties.

Pijler 1: Een rijke schooldag op 1.000 scholen

Het versterken van de rijke schooldag moet zorgen voor dagelijks contact met kunst en cultuur voor alle leerlingen. Binnen deze pijler worden scholen ondersteund met inspiratietours, campagnes en voorbeelden van zogeheten vlaggenschoolen. Deze interventies zijn erop gericht om scholen bewust te maken van de waarde van cultuureducatie en hen te stimuleren tot samenwerking met externe partijen. Door inspirerende voorbeelden te tonen en leerkrachten en schoolleiders in contact te brengen met collega's die al cultuureducatie hebben geïntegreerd, wordt ingespeeld op de kracht van sociale beïnvloeding.

Meer en breder(e) toegankelijkheid en bereik voor kunst- en cultuurbeoefening op en naast scholen zou op lange termijn moeten leiden tot een permanent onderdeel van de (school)dag. Stichting Méér Muziek in de Klas verwacht 1.000 scholen te bereiken. Hierdoor hebben kinderen en jongeren de mogelijkheid om (bijna) dagelijks actief bezig te zijn met kunst en cultuur. Door leerlingen gedurende de week herhaaldelijk in contact te brengen met kunst en cultuur, ontstaat een cumulatie van leerervaringen, wat de diepgang en transfer naar andere leergebieden versterkt.

Figuur 2.2 Beleidstheorie Pijler 1

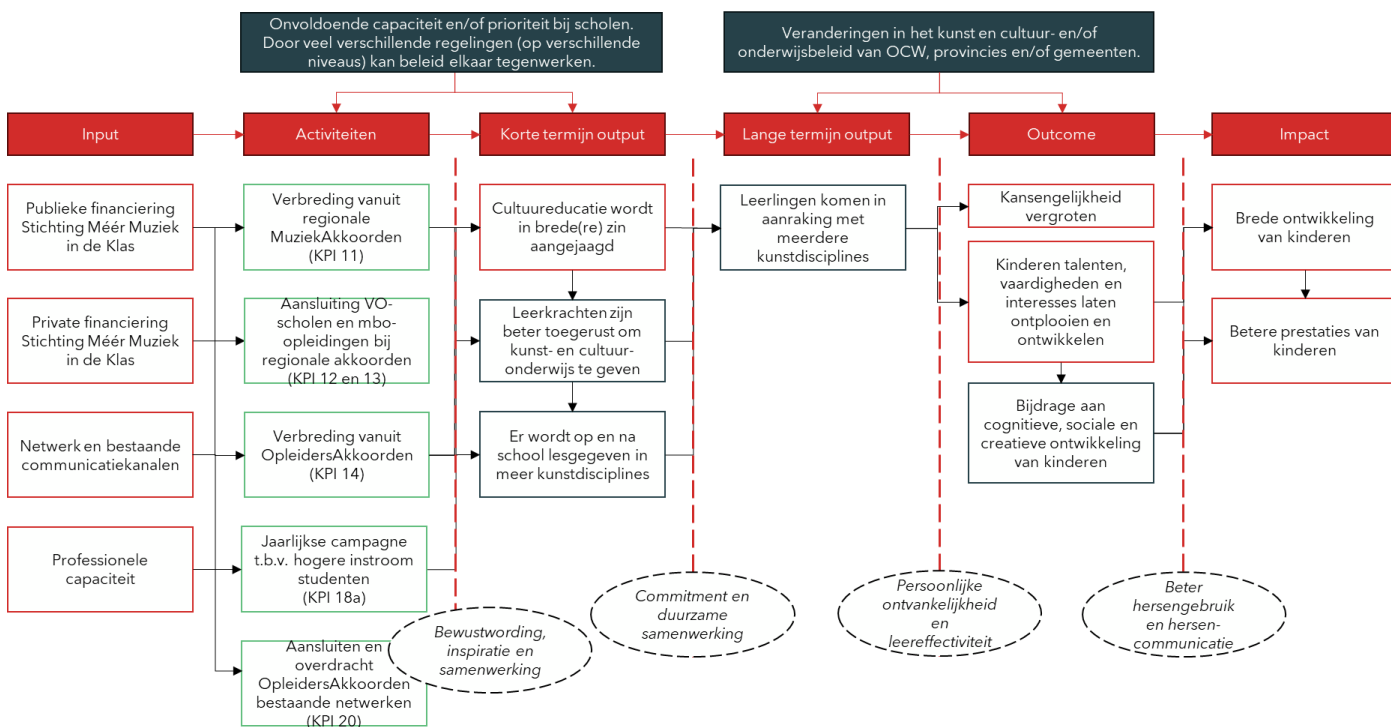
Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Pijler 2: Verbreding naar andere disciplines

De verbreding van muziekonderwijs naar andere kunst disciplines beoogt een breder, inclusiever en duurzamer aanbod. Deze pijler bouwt voort op bestaande regionale MuziekAkkoorden en betreft lerarenopleidingen, mbo-instellingen en pabo's bij de ontwikkeling van vakdocenten in disciplines als theater, beeldende kunst en dans en media. Via campagnes wordt bovendien gestuurd op een hogere instroom van studenten in kunsteducatieve opleidingen.

Door een meer divers aanbod komen leerlingen in aanraking met aanbod dat hen aanspreekt, wat leidt tot betere structurele inbedding. Leerlingen hebben uiteenlopende interesses en talenten. Door meer kunstvormen aan te bieden, vergroot het programma de kans dat ieder kind zich ergens in kan uitdrukken of ontwikkelen. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de professionalisering van het docentencorps, zodat het aanbod duurzaam kan worden voortgezet. Deze verbreding draagt ook bij aan de vorming van een educatieve keten van pabo tot praktijk, waardoor de benodigde personele capaciteit in stand kan worden gehouden of zelfs kan groeien.

Figuur 2.3 Beleidstheorie Pijler 2

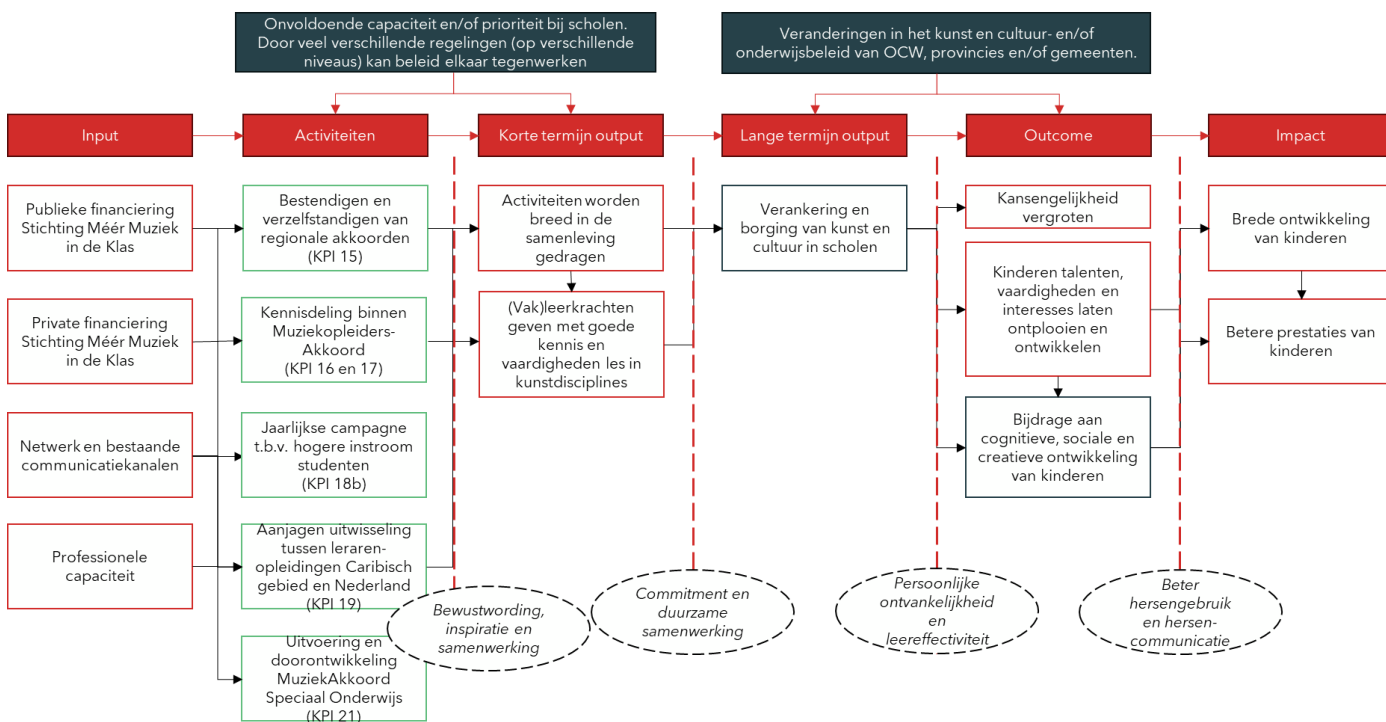
Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Pijler 3: Borging en overdracht van disciplines

De derde pijler richt zich op het duurzaam verankeren van cultuureducatie in het onderwijs en in de regionale samenwerking. Dit gebeurt via het verzelfstandigen van regionale akkoorden, het delen van kennis uit het MuziekopleidersAkkoord en samenwerking met lerarenopleidingen in zowel in Nederland als in het Caribisch deel van het koninkrijk. Ook wordt gestuurd op overdraagbaarheid van kennis en goede praktijken, onder andere via train-de-trainer-programma's en jaarlijkse campagnes.

De veronderstelling is dat duurzame effecten pas ontstaan wanneer cultuuronderwijs institutioneel wordt ingebed. Structurele verandering vraagt om meer dan tijdelijke projecten. Door bestaande netwerken te versterken en afspraken op te nemen in curricula, wordt het aanbod minder afhankelijk van losse personen of incidentele financiering. Bovendien maakt het delen van expertise de aanpak overdraagbaar aan nieuwe regio's, opleidingen en schoolteams. Dit vergroot de robuustheid van het programma en maakt opschaling mogelijk.

Figuur 2.4 Beleidstheorie Pijler 3

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

2.3 Conclusie kader

Het theoretisch kader van Méér Muziek in de Klas laat zien dat het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving is gebaseerd op een helder onderbouwde beleidstheorie waarin kunst- en cultuureducatie wordt gezien als een aanjager van brede ontwikkeling en kansengelijkheid. De veronderstelling is dat structureel en toegankelijk kunstonderwijs bijdraagt aan cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijke groei van kinderen en jongeren. Door kinderen vroeg en herhaaldelijk in contact te brengen met muziek, dans, theater en andere kunstvormen, worden verbeeldingskracht, reflectie, samenwerking en zelfvertrouwen versterkt. Dit zijn vaardigheden die ook doorwerken in leerprestaties en sociale cohesie.

De interventielogica van het programma koppelt de inzet van middelen en activiteiten aan concrete prestaties en beoogde effecten. De drie pijlers vormen samen een logische keten: het versterken van de rijke schooldag (pijler 1) vergroot de toegankelijkheid van cultuuronderwijs; de verbreding naar andere disciplines (pijler 2) zorgt voor inclusie en duurzaamheid; en de borging en overdracht van kennis (pijler 3) verankert cultuureducatie structureel in beleid en praktijk.

Het kader benadrukt dat structurele verandering alleen mogelijk is via langdurige samenwerking tussen scholen, culturele instellingen en opleidingen. Stichting Méér Muziek in de Klas fungeert hierin als verbinder en aanjager. De beleidstheorie biedt daarmee een samenhangend en realistisch raamwerk waarmee doelbereik, doeltreffendheid en doelmatigheid systematisch kunnen worden geëvalueerd.

3 Beoordeling doelbereik

Het programma *Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving* heeft de gestelde doelen grotendeels behaald of zelfs overtroffen. In alle drie de pijlers is sprake van breed bereik, met veel zichtbaarheid, betrokkenheid en innovatieve samenwerking. De komende jaren staan in het teken van verdere inhoudelijke verbreding en verdieping en structurele verankering.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van het doelbereik van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving. Paragraaf 3.1 gaat in op pijler 1: het realiseren van een rijke schooldag op 1.000 scholen met een stevig kunst- en culturaanbod. Paragraaf 3.2 beschrijft pijler 2: de verbreding naar andere kunstdisciplines, onderwijssectoren en opleiders. Paragraaf 3.3 behandelt pijler 3: de borging en overdracht van netwerken, kennis en structuren voor de toekomst. Tot slot geeft Paragraaf 3.4 een samenvattend overzicht van het doelbereik van alle drie de pijlers. Bijlage B.1 biedt aanvullende informatie over de mate van het doelbereik ten opzichte van de beoogde einddoelstelling in 2028.

3.1 Pijler 1: Een rijke schooldag op 1.000 scholen

KPI 1: Afbakenen doelgroep 1.000 scholen

De doelstelling om een actuele en afgebakende doelgroep van 1.000 scholen in kaart te brengen is gerealiseerd. Er zijn ruim 1.200 zogenoemde 'doelgroepscholen' geïdentificeerd via deelname aan het programma Kunst & Cultuur in School & Omgeving, betrokkenheid bij het Jeugdeducatiefonds en aansluiting bij een van de 65 MuziekAkkoorden.

Ondanks een andere samenwerking met OCW dan oorspronkelijk gedacht is de doelgroep succesvol samengesteld via eigen zoekmethodes. De samenwerking met OCW en de Gelijke Kansen Alliantie kwam niet volledig tot stand zoals beoogd, waardoor het proces meer tijd en inspanning vergde. Mogelijk is de lijst daardoor niet volledig, maar het beoogde aantal van 1.000 scholen is ruimschoots overschreden, mede door een toename van scholen die binnen de gestelde kaders vallen.

De KPI is afgerond, maar het actualiseren van de doelgroep blijft een kerntaak. Signalen van onder meer het Jeugdeducatiefonds wijzen op een verder groeiende groep potentiële doelgroepscholen. Het structureel actueel houden van deze doelgroep blijft daarom belangrijk voor de komende jaren. Dat betekent enerzijds het toevoegen van nieuwe scholen die aan de doelgroepcriteria voldoen, en anderzijds het herzien van de deelname van scholen waarvoor de doelgroepkenmerken in de loop van de tijd minder van toepassing zijn geworden.

KPI 2: Inhoudelijke analyse aanvragen School en Omgeving i.s.m. OCW

De oorspronkelijk beoogde analyse van aanvragen binnen School en Omgeving kon door privacybeperkingen niet worden uitgevoerd. Door AVG-regelgeving kon OCW de ingediende aanvragen van scholen niet beschikbaar stellen, waardoor een directe en datagedreven analyse, zoals beoogd, niet mogelijk bleek.

De KPI is via alternatieve wegen alsnog ingevuld. Door ruim 400 gesprekken met scholen, partners en steuninstellingen is alsnog inzicht verkregen in de vragen en behoeften rond kunst- en cultuuraanbod in de rijke schooldag. Ook zijn netwerkbijeenkomsten en schoolbezoeken georganiseerd, en werd het onderzoek *Hoopvol Onderwijs* van Mark Mieras uitgebracht en breed verspreid, wat bijdroeg aan kennisdeling en draagvlak in het werkveld.

De KPI is in aangepaste vorm afgerond en blijft structureel onderdeel van het werk. Hoewel een formele analyse uitbleef, is op andere manieren waardevolle informatie verzameld. Inzicht houden in de behoeften van scholen is een continu proces, en blijft daarom de komende jaren een kerntaak, onder andere via flagshipcampagnes, inspiratietours en een voortdurende dialoog met het onderwijsveld.

KPI 3: In kaart brengen netwerken en partners t.b.v. nieuwe activiteiten

De doelstelling om netwerken en partners zichtbaar te maken via een interactieve landkaart is gerealiseerd.

Sinds de lancering van de vernieuwde website in september 2024 worden daar inspirerende voorbeelden van partners en netwerken getoond, zoals provinciale cultuurpartijen, flagshipscholen, het netwerk van het gespecialiseerd onderwijs en samenwerkingen in het Caribisch gebied. Bezoekers kunnen zien welke netwerken regionaal actief zijn, wat scholen ondersteunt bij het vinden van samenwerkingsmogelijkheden.

Ook via social media is de zichtbaarheid van netwerken en goede voorbeelden vergroot. Dit heeft geleid tot een stijging van het online bereik met 18 procent en een verdubbeling van het aantal nieuwsbriefabonnees van 6.400 naar 12.000, waarmee de verspreiding en herkenbaarheid van ondersteunende initiatieven verder zijn toegenomen.

Een volledig dekkend overzicht van alle lokale netwerken is nog niet haalbaar gebleken. Door de grote diversiteit aan regionale informatiekanaalen is het lastig om een uitputtend landelijk overzicht aan te bieden. Daarom wordt via de website doorverwezen naar lokale en provinciale partijen die regionaal beter zicht hebben op het culturele aanbod.

De KPI is afgerond, maar het in beeld brengen van netwerken blijft een kerntaak. Ook de komende jaren blijft het zichtbaar maken van relevante partners en netwerken een structureel onderdeel van het werk, om scholen te blijven ondersteunen bij het vormgeven van een rijke schooldag met kunst en cultuur.

KPI 4: Draagvlak en afstemming netwerken en partners

De doelstelling om draagvlak te creëren en afstemming te zoeken met netwerken en partners is behaald.

Door het organiseren van online inspiratiesessies, een landelijke werkconferentie en ruim 400 gesprekken met relevante partijen is het bewustzijn vergroot over de rol van kunst en cultuur binnen de rijke schooldag. Partners zijn bekend met het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving en de subsidiemogelijkheden binnen School en Omgeving.

De informatievoorziening aan partners blijft een aandachtspunt bij doorlopende ontwikkelingen. Iedere nieuwe stap in het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving vroeg om hernieuwde communicatie richting het netwerk. De timing van bekendmaking en openstelling van nieuwe subsidierondes van het programma was steeds erg krap voor het onderwijs. Daarom blijft het actueel houden van informatie via gespreksuren, communicatiemateriaal en landelijke overzichten noodzakelijk voor een blijvende afstemming en betrokkenheid.

De communicatieaanpak is versterkt met gerichte middelen en extra bijeenkomsten. Naast de reguliere gesprekken is een landelijke werkconferentie georganiseerd en zijn de online communicatiekanalen verbeterd. Er zijn zes verschillende nieuwsbrieven ontwikkeld voor specifieke doelgroepen, wat heeft bijgedragen aan meer gerichte en effectieve informatievoorziening.

De KPI is afgerond, maar relatiemanagement blijft structureel werk. Door personeelwisselingen en veranderende contexten in het werkveld blijft het onderhouden van draagvlak en samenwerking cruciaal. Omdat actiebereidheid afhankelijk is van factoren zoals subsidieregels en politieke prioriteiten, blijft het belangrijk om in gesprek te blijven met partners over structurele inbedding. De komende jaren wordt dit voortgezet via netwerkgesprekken, nieuwsbrieven en een tweejaarlijks werkcongres.

KPI 5: Verkenning van potentiële flagshipscholen

De verkenning naar potentiële flagshipscholen is succesvol afgerond. In samenwerking met relevante partners is in het eerste kwartaal van 2023 een breed palet aan schooltypes opgesteld, waaronder scholen uit zowel grote steden als kleinere gemeenten, en uit het primair, voortgezet en gespecialiseerd onderwijs.

De scope van de verkenning is verbreed op basis van input uit het werkveld. Waar oorspronkelijk werd uitgegaan van 6 tot 8 flagshipscholen, is na overleg besloten om in elke provincie ten minste één school te selecteren. Dit heeft geleid tot een representatiever en landelijk dekkend overzicht.

De selectie van de flagshipscholen is zorgvuldig en in samenspraak tot stand gekomen. Via deskresearch, overleg met lokale partners en afstemming met OCW is een definitieve lijst van 13 scholen vastgesteld. Alle geselecteerde scholen hebben actief ingestemd met hun rol als flagship en medewerking verleend aan bijbehorende communicatie, zoals video's en artikelen.

De KPI is afgerond en verdere uitwerking heeft plaats gevonden binnen KPI 6. De komende jaren wordt de rol van de flagshipscholen verder uitgewerkt en benut, zoals beschreven onder KPI 6 en 9.

Box 3.1 Geïnterviewde samenwerkingspartners geven aan dat Stichting Méér Muziek in de Klas optreedt als aanjager van kunst- en cultuuraanbod

Geïnterviewde samenwerkingspartners geven aan dat Stichting Méér Muziek in de Klas optreedt als aanjager van de uitbreiding van het kunst- en cultuuraanbod. De stichting biedt structuur en helpt scholen om kunst en cultuur een vaste en duurzame plek binnen het onderwijs te geven. Daarmee draagt zij bij aan de zichtbaarheid van en waardering voor cultuur en muziek in het onderwijs.

Daarnaast heeft Stichting Méér Muziek in de Klas een sterk netwerk van kennisdeling en samenwerking gecreëerd. Via onder meer studiedagen, pilots en uitwisselingen tussen regio's worden ervaringen, tips en adviezen gedeeld. Volgens de geïnterviewden leidt dit tot een snellere doorontwikkeling en betere borging van structureel muziekonderwijs.

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 6: Aantal (nieuwe) flagshipscholen

De doelstelling om 6 tot 8 flagshipscholen te selecteren is ruimschoots behaald. In overleg met OCW zijn 13 flagshipscholen geselecteerd, waaronder 2 in het voortgezet onderwijs en 1 in het gespecialiseerd onderwijs. Elke provincie is vertegenwoordigd, met scholen die samen een brede afspiegeling vormen van regionale culturen en typen onderwijs (grootstedelijk, krimpregio's, platteland en gespecialiseerd onderwijs).

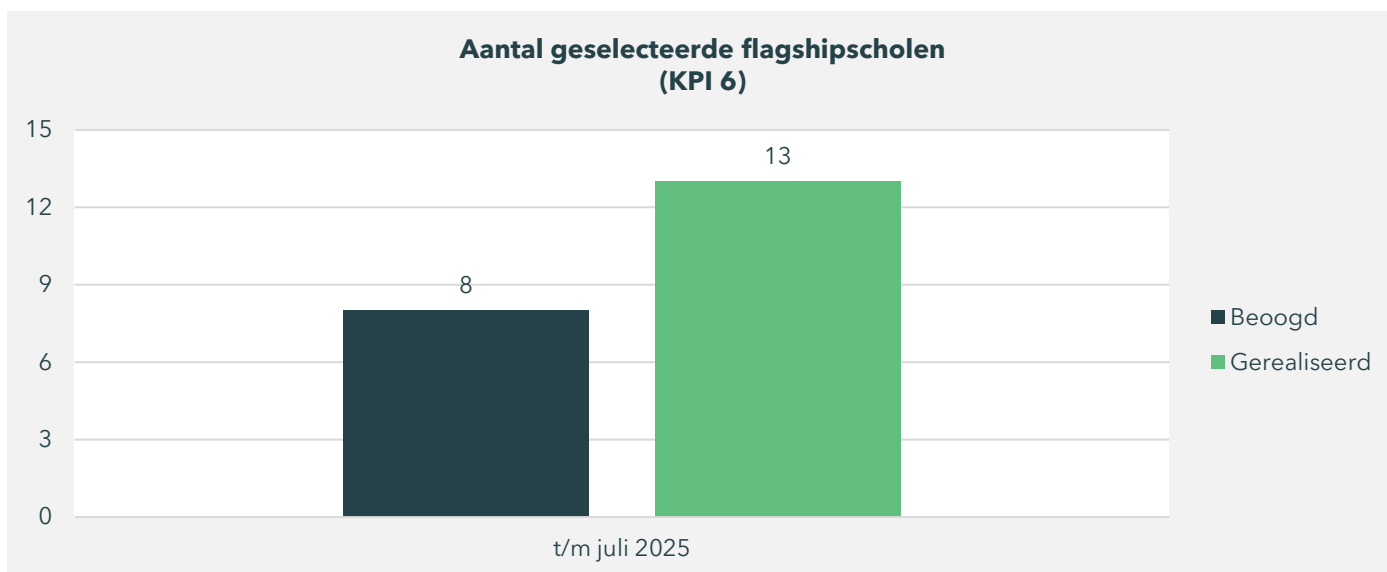
De selectie is zorgvuldig afgestemd op representativiteit en potentieel. Verschillende kunstdisciplines zijn meegenomen in de selectie en 2 scholen in Drenthe zijn benoemd als 'flagshipschool to be'. Deze scholen worden gevolgd in hun ontwikkeltraject en spelen een actieve rol in de online flagshipcampagne (zie KPI 9).

Een flagshipschool in het Caribisch gebied kon nog niet worden geselecteerd. Omdat de School en Omgeving-regeling daar (nog) niet van toepassing is, konden scholen uit het Caribisch gebied niet worden meegenomen in de selectie. Indien OCW de regeling uitbreidt, zal ook daar een flagshipschool worden aangewezen.

De doelstelling is overtroffen dankzij regionale dekking en brede betrokkenheid. De oorspronkelijke ambitie van 6 tot 8 scholen is bewust opgeschaald naar 13, op verzoek van partners en om een evenwichtige regionale spreiding mogelijk te maken. Dit maakt het mogelijk om sterker te verbinden met de regionale netwerken en recht te doen aan de diversiteit van het veld.

De KPI is afgerond; de doorwerking vindt plaats via de flagshipcampagne onder KPI 9. In de komende jaren worden de good practices van deze scholen actief gedeeld via de online flagshipcampagne, en wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van ondersteunende middelen zoals de muziek- en theatertoestellen.

Figuur 3.1 Er zijn 13 flagshipscholen geselecteerd als inspirerende voorbeelden in alle provincies

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 7: Kick-off event (nieuwe) flagshipscholen

De doelstelling om een kick-off event te organiseren en zichtbaarheid te geven aan de flagshipscholen is behaald. Op 23 mei 2023 vond de feestelijke aftrap plaats van het programma *Méér kunst & Cultuur in School en Omgeving*, met nadruk op kansengelijkheid en verbreding naar meerdere kunstdisciplines.

De flagshipscholen kregen, na het kick-off event, prominente aandacht via bezoeken van de erevoorzitter en publicaties. In december 2023 werd de Bavokring in Rotterdam officieel benoemd tot eerste flagshipschool, een mijlpaal die werd gemarkeerd door een bezoek van Koningin Máxima. In juni 2024 bracht zij eveneens een bezoek aan de eerste VO-flagshipschool, 't Venster in Arnhem. In februari 2025 volgde een bezoek aan de 'flagshipscholen to be' in Emmen. Tijdens deze momenten spraken betrokkenen over de betekenis van een Rijke Schooldag, waardoor andere scholen werden geïnspireerd.

De landelijke presentatie van activiteiten bij de kick-off bleef beperkt door de lokale aard van het cultuuraanbod. Omdat het kunst- en cultuuraanbod altijd lokaal wordt georganiseerd, zijn er geen landelijke activiteiten gepresenteerd bij het kick-offmoment. Tijdens inspiratietours (KPI 8) werd het lokale aanbod centraal gesteld en gekoppeld aan de scholen.

De rol van de flagshipscholen als ambassadeurs heeft veel impact gehad. Hun diversiteit en aanpak bieden waardevolle, concrete voorbeelden van hoe scholen zelf een rijke schooldag kunnen vormgeven. De scholen hebben zich opengesteld als ambassadeurs en vormen inspirerende ankerpunten voor het onderwijs en de culturele partners.

De KPI is afgerond, met blijvende inzet van de flagshipscholen als inspiratiebron. De komende jaren blijft de output van deze scholen, zoals de brochure *How to flagship*, video's en artikelen, actief in gebruik via de online campagne. De flagshipscholen blijven een belangrijk instrument om scholen te enthousiasmeren en ondersteunen bij het opzetten van een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod.

KPI 8: Aantal landelijke inspiratietours

De doelstelling om tot en met het schooljaar 2024-2025 11 inspiratietours te organiseren en 700 scholen te bereiken is ruim behaald. In totaal zijn er 19 inspiratiesessies georganiseerd op verschillende plekken zodat het bereik zo groot mogelijk is:

- 14 lokale sessies op verschillende plekken in het land;
- 1 sessie voor het gespecialiseerd onderwijs;
- 2 online sessies voor heel Nederland over de aanvraagperiode School en Omgeving;
- 1 online sessie gericht op het onderwerp koken;
- 1 sessie tijdens het AVS-congres voor schoolleiders.

Hiermee zijn circa 750 à 850 scholen bereikt, ruimschoots boven de oorspronkelijke doelstelling van 700. De sessies zijn uitgevoerd in samenwerking met regionale partners, steuninstellingen en fondsen zoals het Jeugdeducatiefonds.

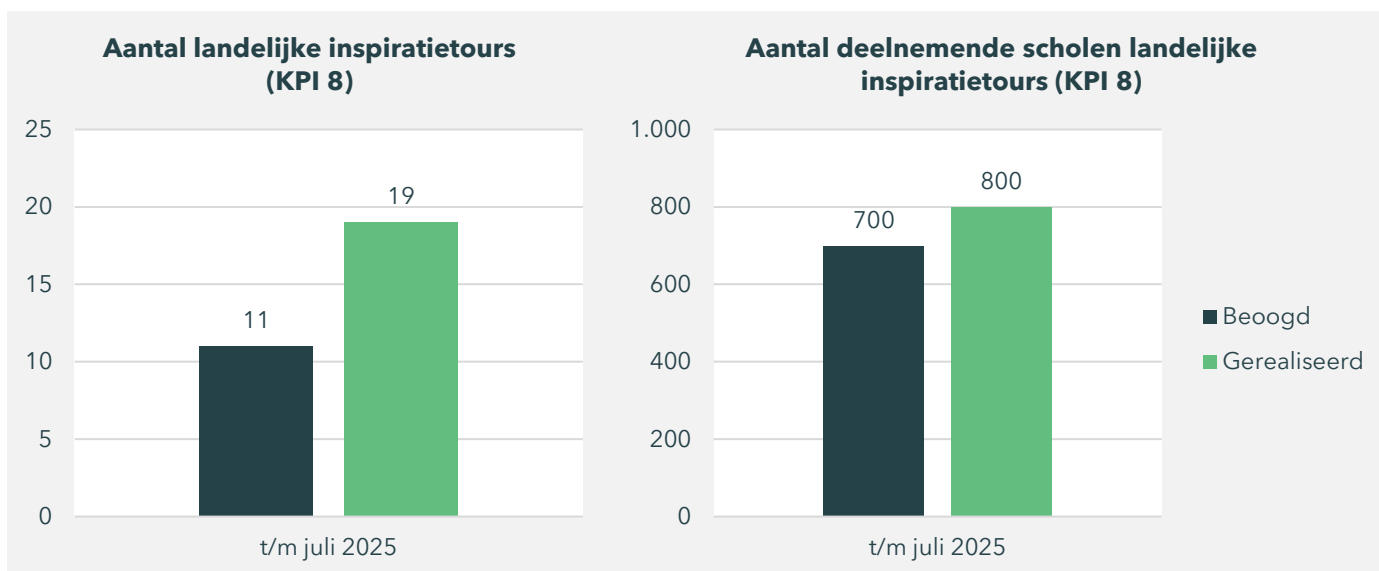
De inspiratiesessies waren gevarieerd in vorm en doelgroep, en bereikten een groot publiek. Van de 5.300 personen die bereikt zijn, waren er ruim 1.500 fysiek aanwezig, waarvan 1.100 afkomstig uit of rond het onderwijs. Zij vormen een belangrijke schakel in het verder verspreiden van het gedachtegoed van de Rijke Schooldag binnen hun school en netwerk.

Een inspiratiesessie in het Caribisch deel van Nederland staat nog gepland. Hoewel de online sessie met en voor het Caribisch gebied is georganiseerd, is er nog geen fysieke sessie op locatie geweest. Deze staat gepland voor de eerste helft van 2026, waarmee alsnog wordt voldaan aan de oorspronkelijke intentie van landelijke dekking.

Het aantal georganiseerde sessies is aanzienlijk hoger dan oorspronkelijk voorzien. In plaats van de geplande 11 zijn er al 19 sessies georganiseerd. Deze uitbreiding was mogelijk door de grote belangstelling en de actieve betrokkenheid van regionale netwerken, die de meerwaarde van de sessies onderstreepten. Hoewel per sessie gemiddeld minder scholen deelnamen dan vooraf beoogd (43 gerealiseerd tegenover 63 gepland), bleek deze kleinschaligere opzet juist effectiever. Het bood meer ruimte voor maatwerk en diepgaande uitwisseling. Doordat het totale aantal sessies hoger lag, was het uiteindelijke bereik onder scholen zelfs groter dan oorspronkelijk voorzien.

De KPI is grotendeels afgerond; de resterende sessies worden gepland rekening houdend met de wens van regio's voor meer voorbereidingstijd voor de opzet van een sessie. Het einddoel is om in totaal 21 inspiratietours te organiseren en 1.200 scholen te bereiken. Met 19 sessies en 750-850 bereikte scholen is de KPI goed op koers. In 2025-2026 worden nog zes extra sessies georganiseerd, en bij voldoende vraag volgen er in 2026-2027 aanvullende bijeenkomsten.

Figuur 3.2 Er zijn 19 inspiratietours gehouden, waaraan naar schatting 800 scholen hebben deelgenomen

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 9: Jaarlijkse landelijke campagnes

De doelstelling voor een landelijke flagshipscholencampagne met ten minste 1 miljoen online views is ruimschoots behaald. De campagne ging van start in het najaar van 2024 en leverde tot juli 2025 ruim 1,2 miljoen views op via sociale media en daarnaast bijna 4.000 views op YouTube en meer dan 8.200 bezoeken aan de flagshipscholenpagina. Daarmee is het bereik van de campagne onder scholen aanzienlijk groter dan beoogd.

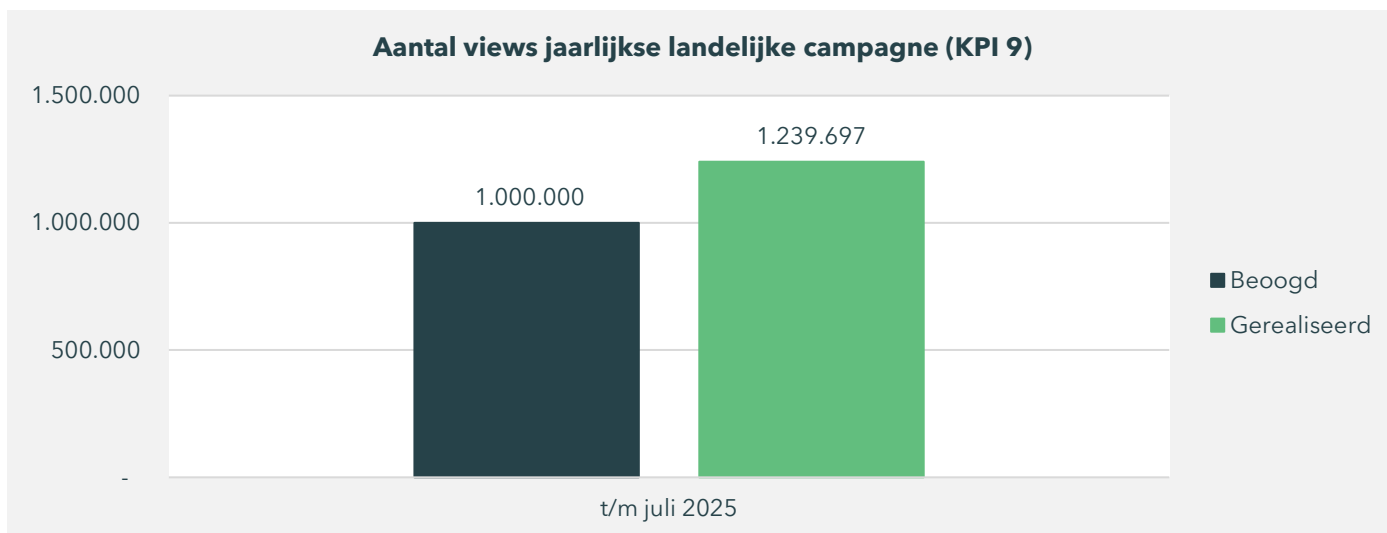
De campagne bevatte inspirerende content rond flagshipscholen en concrete handvatten voor scholen. Elke flagshipschool werd uitgelicht met do's en don'ts, interviews en video's, gebundeld in de online brochure *How to Flagship*. Ook volgden 23 scholen gratis workshops rond de Memo Muziekspeeltuin en het theaterspel bij de Sona Theaterboog. Bij basisschool De Parel werd bovendien een nieuwe theaterboog geplaatst.

Naast de flagshipscholencampagne zijn aanvullende landelijke campagnes gestart. Zo is gestart met de campagne ‘Geef ruimte aan creativiteit’ (start najaar 2025), gericht op schoolleiders en het brede publiek, met verhalen van ambassadeurs over de waarde van cultuuronderwijs. Daarnaast werd een online campagne rond *Sing & Dance UP!* gelanceerd in samenwerking met SchoolTV en startte een bewustwordingscampagne over koken als kunstdiscipline. Op de Nationale Onderwijstentoonstelling werden bovendien ruim 1.500 basisscholen bereikt met mondelinge campagnevoering.

De flagshipcampagne wordt voortgezet en verbreed naar nieuwe disciplines en middelen. In 2025-2026 krijgt de campagne een herstart waarin twee ‘flagshipscholen to be’ gevolgd worden in hun ontwikkeling. Er worden nog vijf Muziekspeeltuinen en één Theaterboog geplaatst, telkens met een bijbehorende workshop. Ook volgt een nieuwe bewustwordingscampagne rond mode als kunstdiscipline, waarmee stap voor stap de reikwijdte van kunsteducatie onder de aandacht wordt gebracht.

De KPI is volledig gerealiseerd en ontwikkelt zich door als meerjarige strategie om scholen te inspireren. Door de inzet van ambassadeurs, nieuwe media, fysieke installaties en thematische campagnes groeit het draagvlak voor kunst en cultuur in de rijke schooldag onder scholen én het brede publiek.

Figuur 3.3 Er zijn 1,2 miljoen views behaald met de landelijke flagshipcampagne

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 10a: Grootschalig landelijk cultuuraanbod in kaart brengen en onderhouden

Het landelijke cultuuraanbod en de vervoersdrempels zijn succesvol in kaart gebracht en toegankelijk gemaakt. Op basis van onderzoek naar sleutelervaringen is een gestructureerd overzicht ontwikkeld van landelijk cultuuraanbod binnen elke provincie. Deze structuur is gepubliceerd op de website, inclusief informatie over bijbehorende lessen, vervoer, kortingen en andere praktische randvoorwaarden.

Het onderzoek naar vervoersproblematiek is afgerond en gedeeld met OCW. Daarbij is niet alleen gekeken naar bestaande vervoersregelingen vanuit de culturele en vervoerssector, maar ook naar drempels die scholen ervaren bij cultuurbezoek. Deze inzichten zijn gedeeld en vormen een waardevolle basis voor verdere beleidsontwikkeling en samenwerking, onder andere met de noordelijke provincies.

De doelstelling is behaald en de website biedt nu ook vervoersinformatie en inspiratie. De structuur op de website geeft niet alleen inzicht in culturele sleutelervaringen, maar ook in vervoersmogelijkheden. Daarmee wordt cultuurbezoek laagdrempeliger. De voorbeelden inspireren bovendien andere instellingen en sponsors om aan te haken of een rol te pakken.

Het landelijke culturaanbod is in kaart gebracht, maar actualisatie en uitbreiding blijven nodig. Omdat het culturaanbod continu in beweging is, wordt de structuur regelmatig geüpdatet. De komende jaren blijft het zichtbaar maken van landelijke sleutelervaringen via online kanalen een speerpunt. Ook wordt gestuurd op verdere samenwerking met provincies zoals Friesland en Noord-Brabant om hun vervoersplannen voor scholen te realiseren.

KPI 10b: Matchmaken tussen grootschalig landelijk culturaanbod en scholen

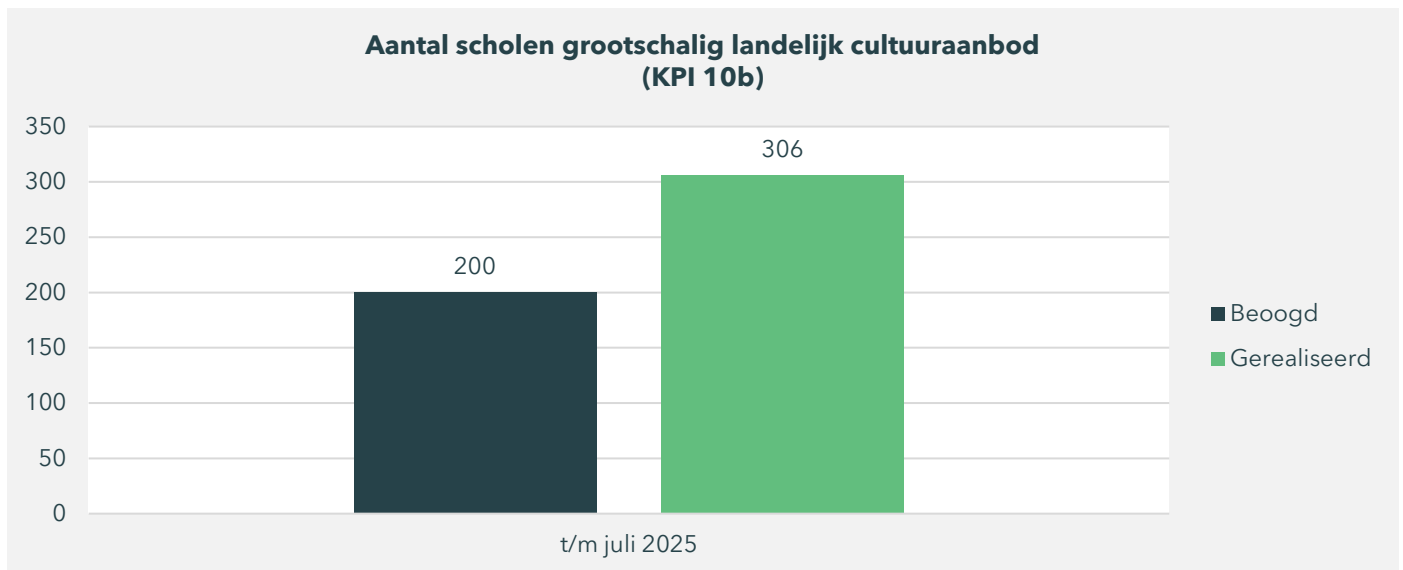
Het experiment met landelijke sleutelervaringen is ruimschoots geslaagd en overtrof de doelstelling. In plaats van de beoogde 200 scholen namen maar liefst 306 scholen deel aan een grootschalige kunst- of cultuurervaring, waaronder musicals, het jaarlijkse Kerst Muziekgala en het evenement *Sing & Dance UP!*. De kosten en organisatie, inclusief vervoer, werden volledig gefaciliteerd. In totaal hebben hierdoor 22.100 leerlingen een grootschalige kunst- of cultuurervaring (sleutelervaring) gehad.

De sleutelervaringen waren breed van opzet en rijk aan voorbereiding. Naast de voorstellingen ontvingen leerlingen voorbereidende lessen van vakleerkrachten dans en muziek, wat de impact van de ervaring aanzienlijk vergrootte. Leerlingen konden actief deelnemen en meebewegen met de voorstelling, wat het gevoel van verbondenheid versterkte. Bij het inzetten van de vakleerkrachten werd samengewerkt met de culturele instellingen in de regio van de betreffende sleutelervaring.

De doelstelling is ruim behaald dankzij sterke partnerschappen en extra initiatieven. Dankzij samenwerking met o.a. Jeugdeducatiefonds, ABN AMRO Foundation, Stage Entertainment en culturele instellingen konden meer scholen bereikt worden. Ook in de provincies Noord- en Zuid-Holland ontvingen 66 scholen een gratis compleet verzorgd cultuurbezoek in samenwerking met de provinciale culturele steuninstellingen.

De KPI wordt de komende jaren voortgezet met matchmaking tussen scholen en (nieuwe) sleutelervaringen. Evenementen zoals het *Kerst Muziekgala* en *Sing & Dance UP!* worden gecontinueerd. Er staat ook nieuw aanbod op stapel, zoals een sleutelervaring rond erfgoed, theater en koken. De samenwerking met culturele topinstellingen wordt structureel voortgezet om meer scholen toegang te geven tot betekenisvolle culturele belevenissen.

Figuur 3.4 Leerlingen van 306 van de 200 beoogde scholen namen deel aan grootschalige landelijke kunst- en cultuuractiviteiten

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

3.2 Pijler 2: Verbreding naar andere disciplines

KPI 11: Disciplineverbreding regionale akkoorden

De doelstelling om 30 regionale akkoorden te verbreden naar andere kunstdisciplines is behaald. In samenwerking met kartrekkende partijen uit het culturele veld, onderwijs en gemeenten zijn 30 van de 65 bestaande muzieknetswerken succesvol gestart met een verbreding naar andere kunstdisciplines, buitenschools aanbod en/of het voortgezet onderwijs – steeds met aandacht voor kansgelijkheid.

De verbreding is gebiedsgericht vormgegeven via uitvoeringsplannen en publiek-private samenwerking.

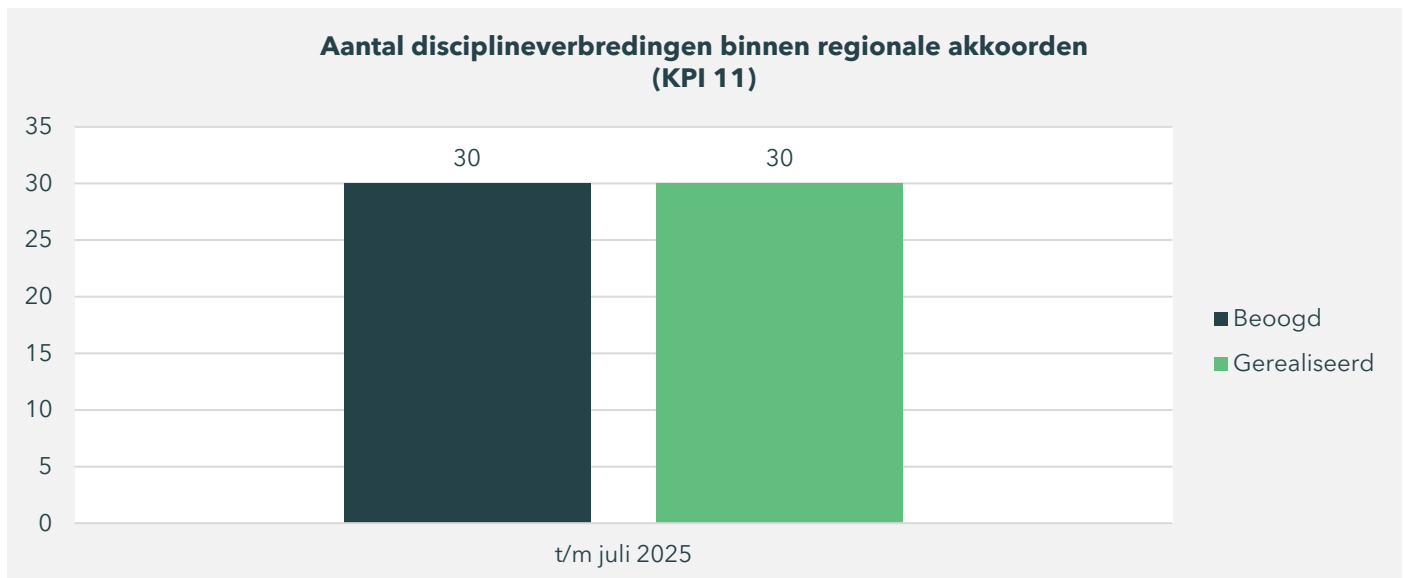
Netwerken kregen budget en begeleiding om met lokale partners uitvoeringsplannen te ontwikkelen. Via een Fonds op Naam per regio wordt financiële dekking georganiseerd voor brede kunsteducatie. De aanpak is flexibel en afgestemd op de regionale context en de ontwikkelingsfase van het netwerk.

Kartrekkers zijn actief betrokken en dragen bij aan de inhoudelijke doorontwikkeling. Er zijn gesprekken gevoerd met 48 kartrekkers, waarvan 30 actief het verbredingsproces zijn gestart. Tijdens lokale inspiratiesessies, werkbezoeken en netwerkbijeenkomsten (waaronder bezoeken van erevoorzitter koningin Máxima) hadden kartrekkers een centrale rol in de invulling van het programma, wat de betrokkenheid en verankering in de regio versterkte.

Naast in de beoogde 30 regio's is ook al geïnvesteerd in toekomstige verbreding. In regio's die nog niet gestart zijn met verbreding zijn reeds voorbereidende gesprekken gevoerd. Dit vergroot de kans op succesvolle opschaling in de volgende fase.

De KPI is gerealiseerd en vormt het startpunt voor verdere verbreding. In de komende drie jaar wordt de verbreding bij nog eens 20 regionale akkoorden in gang gezet. Daarbij worden afgeronde trajecten geëvalueerd, formats voor kennisdeling ontwikkeld en webinars georganiseerd over lokale fondsenwerving. Ook vindt er tweejaarlijks een landelijke conferentie plaats voor kartrekkers en hun partners om kennisuitwisseling en samenwerking te versterken.

Figuur 3.5 Alle 30 beoogde regionale akkoorden gestart met disciplineverbreding

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 12: Aansluiting VO-scholen bij regionale akkoorden

De doelstelling om een eerste inventarisatie en kennismaking met het voortgezet onderwijs (VO) uit te voeren is behaald. In de periode tot juli 2025 zijn gesprekken gevoerd met culturele partijen, gemeenten en regionale netwerken om zicht te krijgen op bestaande initiatieven en kansen voor cultuureducatie binnen het VO, met nadruk op het vmbo als focusdoelgroep in het kader van kansengelijkheid.

Regionale netwerken nemen het VO nu structureel mee in hun plannen. In gesprekken met kartrekkers van regionale netwerken is het VO nadrukkelijk benoemd als nieuwe doelgroep. In onder andere Drenthe, Zeeland, Woerden, Zeist, Zevenaar en Lingewaard wordt gewerkt aan concrete stappen om vmbo-leerlingen toegang te geven tot kunst en cultuur, waaronder via pilotprojecten en naschools aanbod.

Het onderwerp kreeg ook landelijke aandacht tijdens conferenties en via media. Tijdens de landelijke werkconferentie voor regionale netwerken in 2024 stond cultuureducatie voor vmbo centraal in een denktank met onderwijs- en cultuurpartners zoals CJP, Kunstbende en FCP. Ook kreeg de eerste VO-flagshipschool landelijke zichtbaarheid via een bezoek van koningin Máxima en een inspirerende video in de flagshipbrochure.

De eerste concrete pilots in het VO zijn al in voorbereiding. In regio's zoals Woerden en Drenthe zijn al voorstellen ingediend voor pilots waarbij het vmbo onderdeel wordt van de regionale cultuureducatieplannen, waarmee deze KPI verdergaande invulling krijgt dan oorspronkelijk beoogd.

De KPI is gerealiseerd; de focus verschuift nu naar het vergroten van lokaal draagvlak en structurele uitvoering. De komende jaren neemt de stichting een actieve aanjaagrol om lokale overheden te stimuleren cultuureducatie in het vmbo te faciliteren. Dit gebeurt door het zichtbaar maken van goede voorbeelden en door regionale netwerken te ondersteunen bij het creëren van meer ruimte en opdracht voor kunst en cultuur in het voortgezet onderwijs. Het doel is om in schooljaar 2025-2026 10 VO scholen aangesloten te hebben bij de regionale akkoorden.

KPI 13: Aansluiting mbo-opleidingen bij regionale akkoorden

De doelstelling om mbo-opleidingen te stimuleren zich aan te sluiten bij regionale netwerken is volledig gerealiseerd. Drie mbo-opleidingen sloten zich aan bij het MuziekopleidersAkkoord en namen deel aan de jaarlijkse Dag van het MuziekopleidersAkkoord. Hiermee wordt al vooruitgelopen op de doelstelling, die pas in het schooljaar 2025-2026 voorziet in aansluiting van vijf mbo-opleidingen bij regionale akkoorden. Het feit dat nu al zulke concrete stappen zijn gezet, is positief voor een structurele rol voor het mbo binnen de Rijke Schooldag.

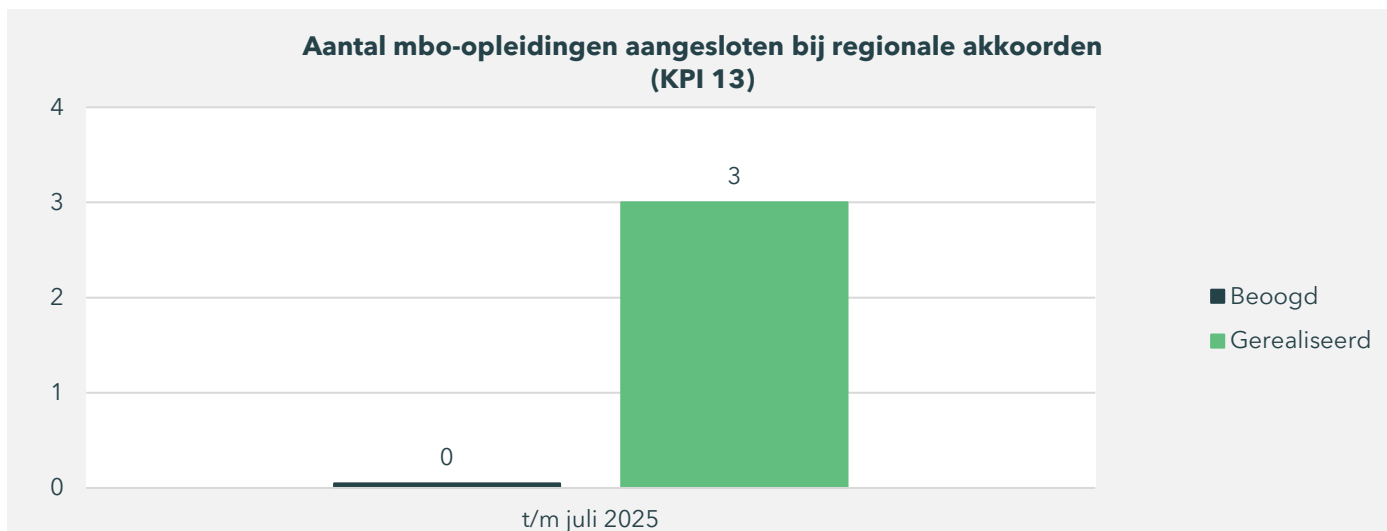
Met Art Camp is een succesvolle en impactvolle interventie ontwikkeld voor mbo-studenten. In 2024 en 2025 namen 325 studenten van 14 ROC's deel aan Art Camps in Zwolle, Groningen en Utrecht. Studenten onderwijsassistent en pedagogisch medewerker maakten kennis met verschillende kunstdisciplines, ontwikkelden vaardigheden én reflecteerden met lokale professionals op hun toekomstige rol in het werkveld.

De eerste effecten op curriculum en praktijk zijn zichtbaar, al vergt borging nog aandacht. De Art Camps worden enthousiast ontvangen en mbo's ervaren ze als grote meerwaarde. Tegelijkertijd blijkt het organiseren van een vervolgeditie door studenten zelf in de praktijk lastig uitvoerbaar. Dit vraagt om aanvullende ondersteuning en scherpere afspraken bij aanvang.

De samenwerking met landelijke partijen versterkt de positie van cultuureducatie in het mbo. Er wordt actief afgestemd met o.a. Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP), LKCA en CJP om de inzet op cultuureducatie in het mbo te verbreden en verdiepen, mede in aansluiting op bestaande regelingen en onderzoeksinitiatieven.

De komende jaren worden Art Camps opgeschaald en benut om structurele inbedding te realiseren. Het doel is om vanaf 2026 zo'n 5 à 6 Art Camps per jaar te organiseren, inclusief een in het Caribisch gebied. Daarnaast wordt het impactonderzoek benut om het project beter te laten aansluiten op curriculum en stagepraktijk. Er komt extra aandacht voor de borging van studentinitiatieven ná een Art Camp, met meer begeleiding en duidelijke randvoorwaarden vanaf de start.

Figuur 3.6 Er zijn al drie mbo-opleidingen aangesloten

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 14: Sluiten nieuwe OpleidersAkkoorden

De doelstelling om het DansopleidersAkkoord te sluiten en te begeleiden is volledig gerealiseerd. In 2023 is het akkoord tot stand gekomen, waarna in samenwerking met het werkveld een ambitieus uitvoeringsplan is ontwikkeld. In 2024 zijn vier werkgroepen van start gegaan en zijn drie bijeenkomsten georganiseerd met opleidingen, studenten, dansgezelschappen en culturele instellingen om gezamenlijk te denken.

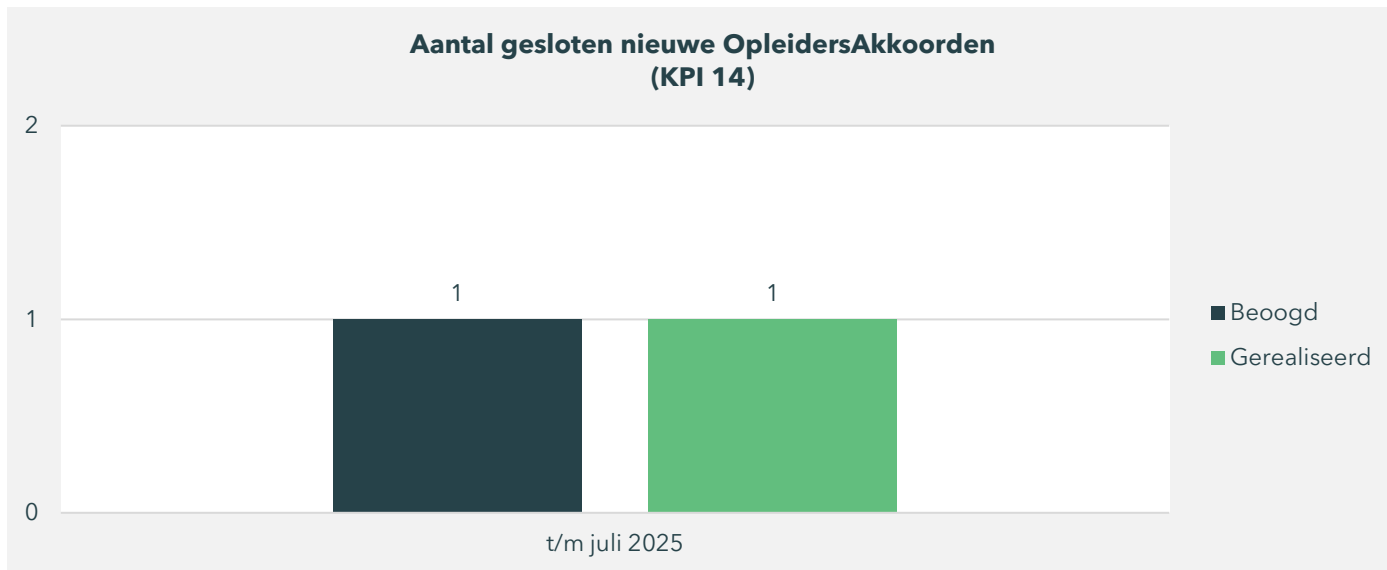
De voorbereiding voor een nieuw TheateropleidersAkkoord is in volle gang. In 2024 zijn gesprekken en verkenningen gestart met opleidingen, theatergezelschappen en culturele partners. De verwachting is dat het akkoord in het najaar van 2025 formeel wordt gesloten, waarmee de route naar drie opleidersakkoorden op schema ligt.

De actualisatie van het MuziekopleidersAkkoord heeft het traject verder versterkt. Tijdens een brede bijeenkomst op 17 juni 2025 is het akkoord met het werkveld geactualiseerd. Hierbij waren ook dans- en theateropleidingen aanwezig, waarmee draagvlak is ontstaan voor een mogelijk overstijgend kunstenaarsakkoord. Ook studenten en leidinggevendenden van mbo-opleidingen waren onderdeel van de actualisatie. Deze kruisbestuiving leidt tot gezamenlijke werkgroepen en een versnelde ontwikkeling richting integrale opleidingsroutes.

De aanpak is breder en integraler geworden dan oorspronkelijk voorzien. Door de actualisatie van het MuziekopleidersAkkoord en de betrokkenheid van mbo-opleidingen (zie KPI 13) is de ontwikkeling van de opleidersakkoorden verbreed. Actuele thema's zoals de nieuwe kerndoelen en de invulling van de Rijke Schooldag zijn daarin leidend, wat het draagvlak en de praktische toepasbaarheid vergroot.

De KPI is gerealiseerd en vormt de basis voor nieuwe Opleidersakkoorden De komende jaren wordt toegewerkt naar een gezamenlijke dag voor alle opleidersakkoorden in 2026. Deze dag dient als platform voor ontmoeting, kennisdeling en afstemming en vormt een belangrijke stap richting een mogelijke multidisciplinaire aanpak van opleidingsstructuren voor kunst- en cultuureducatie.

Figuur 3.7 Het beoogde nieuwe OpleidersAkkoord is gesloten

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 18a: Jaarlijkse campagne t.b.v. hogere instroom studenten kunst

De doelstelling om voorbereidingen te treffen voor een brede instroomcampagne is volledig gerealiseerd.

In de aanloop naar de campagne zijn verkennende en verdiepende gesprekken gevoerd met opleidingen en werkveldpartners over de inhoudelijke focus, toon en timing van de campagne. Deze gesprekken vormden de basis voor een gedeeld draagvlak en heldere positionering.

Een campagnebureau is geselecteerd en betrokken bij de opzet van de campagne. Samen met het bureau zijn werksessies georganiseerd met de opleidingen, en zijn interviews afgenomen met stakeholders uit het werkveld. Deze input leidde tot een scherpe en gedragen campagneaanpak gericht op het vergroten van de instroom in kunstvakdocentopleidingen.

De campagne komt later op gang dan gepland vanwege zorgvuldige voorbereiding. Het vooronderzoek en de afstemming met het onderwijsveld vroegen meer tijd dan verwacht, mede door het belang van een gezamenlijk gedragen boodschap. Daardoor schuift de daadwerkelijke lancering iets op, maar ontstaat wel een steviger fundament voor een impactvolle uitvoering.

De KPI is gerealiseerd; de campagne 'Word Kunstvakdocent' gaat in het najaar van 2025 van start. In de komende jaren wordt deze campagne uitgerold met een breed bereik, gericht op het enthousiasmeren van diverse doelgroepen voor het beroep van kunstvakdocent. De campagne draagt zo bij aan een duurzame versterking van het personele fundament voor kunst- en cultuureducatie.

KPI 20: Aansluiten en overdragen OpleidersAkkoorden bij/aan bestaande netwerken

De doelstelling om de opleidersakkoorden aan te sluiten bij drie bestaande netwerken is gerealiseerd.

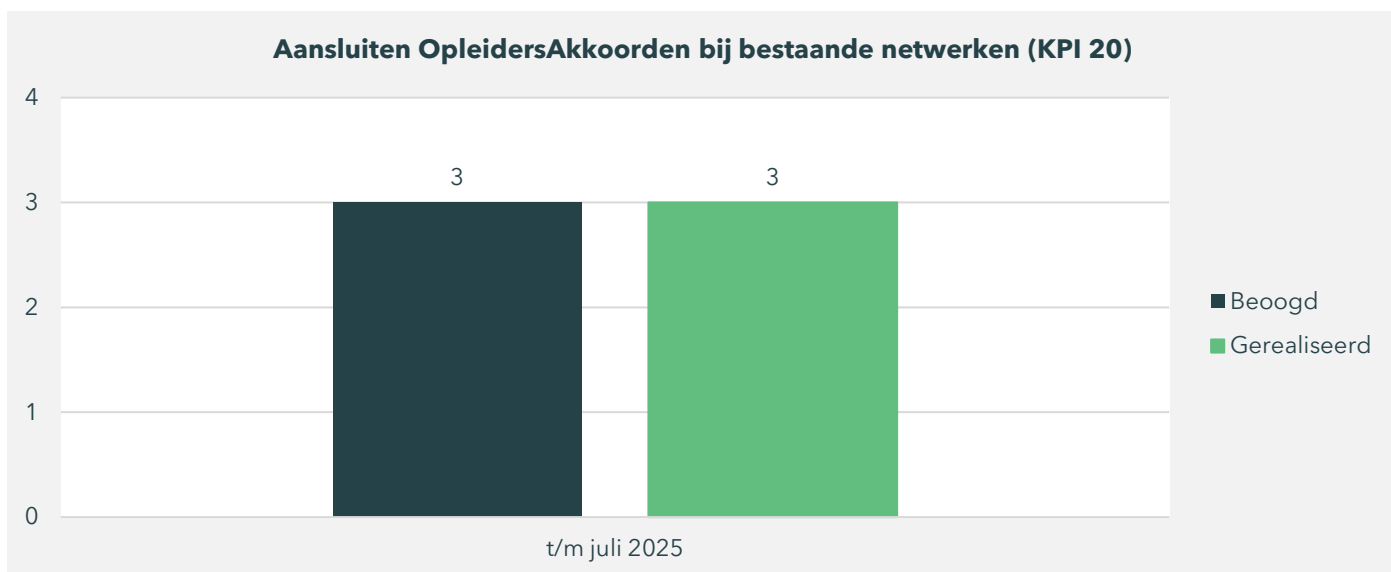
In Helmond, Groningen en Tilburg zijn concrete samenwerkingen tot stand gekomen tussen pabo's, conservatoria en kunstvakopleidingen en hun regionale netwerken. Studenten lopen stage via deze netwerken, nemen deel aan gezamenlijke programma's en er ontstaan nieuwe initiatieven zoals de AD-PEP in Groningen met kunstprofielen.

De aansluiting is in gang gezet via landelijke dagen, conferenties en inspiratiesessies. Rond het Muziek- en DansopleidersAkkoord werden opleidingen bij elkaar gebracht, onder andere tijdens bijeenkomsten in oktober 2023 en 2024 (dans) en juni 2025 (muziek). Daarnaast was Méér Muziek in de Klas actief op studiedagen en congressen zoals het AVS-congres en de Gehrels Muziekeducatiedag, waarmee het draagvlak voor samenwerking verder is versterkt.

De samenwerking in onderwijsregio's wordt actief verdiept, met Utrecht als inspirerend voorbeeld. In deze regio is de intentie uitgesproken om Art Camp mbo duurzaam te verankeren in het regionale netwerk van pabo's, HKU, ROC Midden-Nederland en andere partners. Utrecht wordt ook betrokken bij de actualisatie van het MuziekopleidersAkkoord en dient als pilotregio voor verdere netwerkvorming.

De komende jaren worden deze voorbeelden gebruikt om samenwerking breder te stimuleren. Er wordt een workshop georganiseerd vanuit het MuziekopleidersAkkoord op de studiedag van Samen Opleiden in Emmen en er wordt ingezet in op kennisdeling vanuit Utrecht naar andere regio's. Ook worden nieuwe afspraken verkend over dansonderwijs tijdens de Nederlandse Dansdagen in oktober 2025 en is het doel om de kernprincipes van de opleidersakkoorden stevig te verankeren binnen het platform Samen Opleiden.

Figuur 3.8 Drie van de beoogde bestaande netwerken zijn aangesloten bij de OpleidersAkkoorden

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

3.3 Pijler 3: Borging en overdracht van disciplines

KPI 15: Bestendigen en verzelfstandigen van regionale akkoorden

De doelstelling om zeven regionale akkoorden voor te bereiden op verzelfstandiging is ruimschoots behaald. In totaal zijn tien regio's verzelfstandigd, waarmee zij zelfstandig hun netwerk, visie en activiteiten voortzetten. Deze regio's ontvingen een symbolische 'bokaal' als teken van hun nieuwe status, en legden hun toekomstvisie vast in een voortzettingdocument dat fungeert als richtinggevend kader.

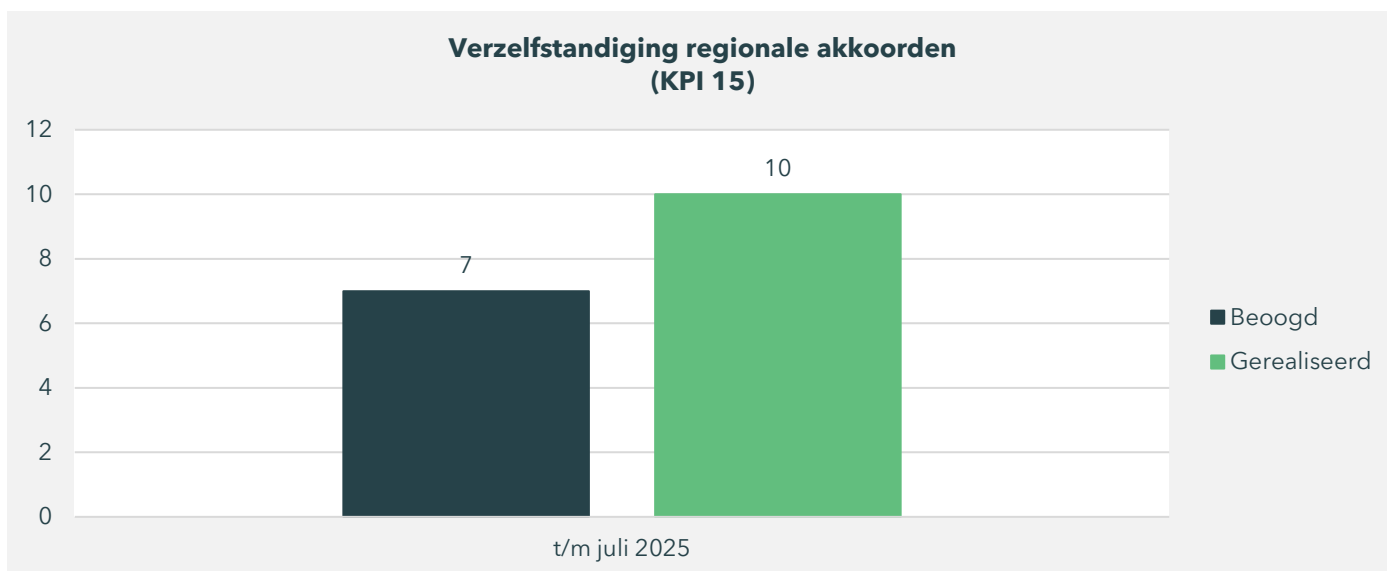
De verzelfstandiging is ondersteund met gerichte begeleiding en praktische instrumenten. Er zijn 15 adviesgesprekken gevoerd over lokale fondsenwerving, fondsenscans uitgevoerd en het document 'Hoe schrijf ik een aanvraag voor cultuureducatie' ontwikkeld. Deze middelen ondersteunen kartrekkers in het creëren van een duurzaam financieel fundament. Tijdens de landelijke werkconferentie in november 2024 werden meerdere regio's publiekelijk erkend als verzelfstandigd.

Het behalen van meer verzelfstandigingen dan gepland komt door een toegankelijke werkwijze. Het voortzettingsdocument bood regio's een laagdrempelig hulpmiddel om hun plannen helder te formuleren, wat het proces aanzienlijk versnelde. De erkenning via de bokaal werkte daarnaast motiverend en zichtbaar makend richting lokale partners en bestuurders.

De KPI is gerealiseerd en vormt de basis voor verdere versterking en opschaling. In de komende jaren blijven muzieknetwerken zich op verschillende manieren ontwikkelen: sommige richten zich op verbreding naar andere disciplines (zie KPI 11), andere blijven bewust gespecialiseerd in muziek. De verzelfstandigde regio's worden actief betrokken bij kennisdeling, onder andere via een landelijke werkconferentie, podcasts, inspiratiesessies en werkbezoeken.

Structurele financiering blijft een aandachtspunt en vraagt blijvende inzet op lokaal én landelijk niveau. Veel gemeenten bieden structurele dekking, maar dit staat onder druk door aanstaande bezuinigingen. In samenwerking met de VNG-koplopersgroep cultuur wordt hierin opgetrokken richting 2026. Tegelijkertijd stimuleert de Stichting Méér Muziek in de Klas lokale fondsenwerving om het draagvlak te vergroten, met o.a. een nieuwe webpagina, een webinar in het najaar van 2025 en ondersteuning voor lokale initiatieven – waarbij benadrukt wordt dat dergelijke bijdragen aanvullend zijn, en géén vervanging voor structurele onderwijskosten.

Figuur 3.9 Tien regionale akkoorden zijn verzelfstandigd

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 16: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord

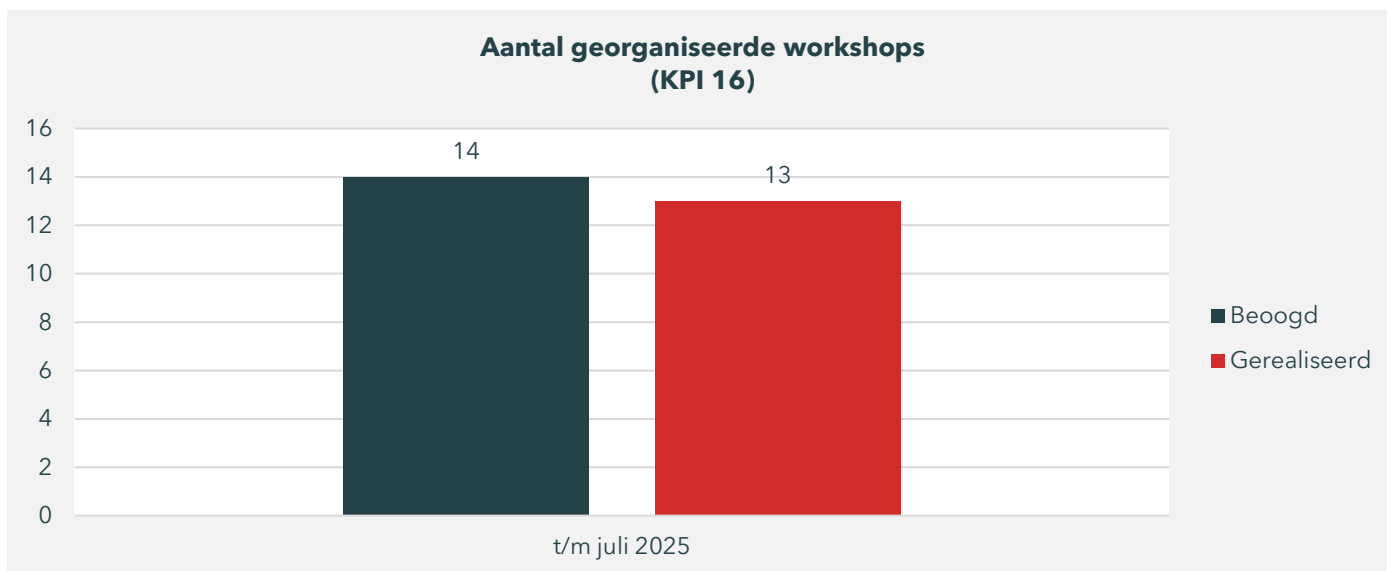
De doelstelling om inspiratievideo’s over vakintegratie te ontwikkelen en workshops te organiseren is vrijwel volledig gerealiseerd. In totaal zijn zes inspiratievideo’s ontwikkeld rond vakintegratie vanuit muziek en actief onder de aandacht gebracht bij leerkrachten, studenten en opleiders. Daarnaast zijn 13 van de geplande 14 workshops gegeven, verspreid over 9 provincies. De laatste workshop staat gepland voor oktober 2025 in de Hoeksche Waard (Zuid-Holland).

In plaats van een losse workshop is in het Caribisch gebied ingezet op duurzame kennisdeling via een leergemeenschap. In plaats van een eenmalige training is vakintegratie daar structureel ingebed in een Professionele Leergemeenschap (zie KPI 19), waar leerkrachten maandelijks samenkomen en ook leervragen rondom vakintegratie kunnen uitwerken. Deze benadering sluit beter aan bij de lokale context.

De impact van de activiteiten is versterkt door aanvullende initiatieven. Drie artikelen over vakintegratie verschenen in vakblad *De Pyramide* en Stichting Méér Muziek in de Klas speelde een actieve rol in de advieskring van SLO voor de nieuwe kerndoelen muziek. Ook werd een oorspronkelijk regionaal online muzieksymposium over vakintegratie opgeschaald naar een landelijke editie, waarmee circa 150 extra professionals zijn bereikt.

De KPI is nagenoeg afgerond, en vormt een stevig fundament voor de verdere invoering van vakintegratie. De komende jaren wordt in samenwerking met opleiders en SLO verkend hoe de ontwikkelde video’s en workshopmaterialen kunnen bijdragen aan de implementatie van de nieuwe kerndoelen. Daarbij ligt de focus op het versterken van vakoverstijgend werken in het basisonderwijs én op andere kunstdisciplines zoals dans. Deze materialen vormen tevens een brug tussen opleidingspraktijk en schoolpraktijk, wat structurele deskundigheidsbevordering mogelijk maakt.

Figuur 3.10 Dertien van de veertien workshops zijn georganiseerd

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 17: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord

De doelstelling om een train-de-trainercursus digitale didactiek en technologie te ontwikkelen en tweemaal aan te bieden is deels gerealiseerd. In 2023-2024 werd een zesdelige cursus georganiseerd voor een diverse groep van pabo- en conservatoriumdocenten, een cultuurmakelaar en een leerkracht. De training bood verdieping in de toepassing van digitale didactiek in het muziekonderwijs, en leidde tot waardevolle uitwisseling tussen professionals uit verschillende hoeken van het onderwijsveld.

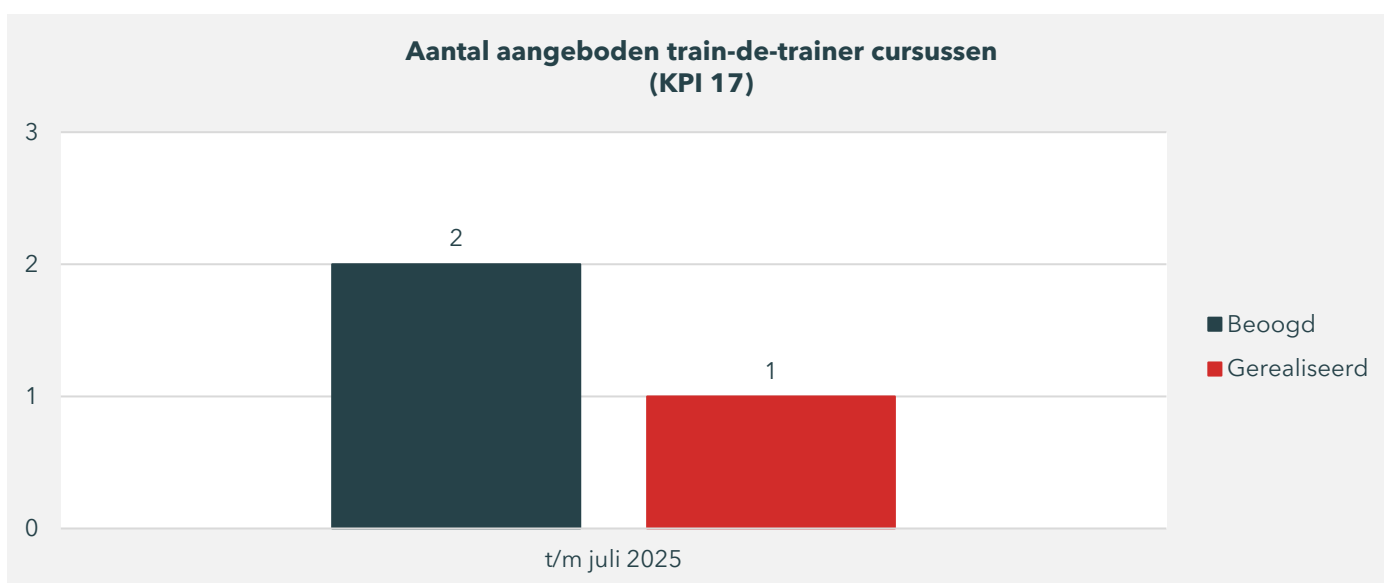
De tweede cursusronde is niet doorgegaan vanwege praktische belemmeringen bij de doelgroep. De intensiteit van de training bleek voor veel potentiële deelnemers lastig in te passen in hun agenda's. Daarom is besloten om in plaats van herhaling, een alternatieve en meer toegankelijke vorm van kennisdeling te ontwikkelen.

De opbrengsten van de eerste training vormen nu de basis voor bredere en duurzame kennisdeling. Deelnemers, opleidingspartners en experts hebben samen een vervolgplan opgesteld dat uitmondt in een Professionele Leergemeenschap. Hiermee wordt de kennis op een laagdrempeligere en meer continue manier ontsloten, en ontstaat er ruimte voor praktijkgerichte ontwikkeling van lesmaterialen en toepassingen.

De eerste resultaten zijn zichtbaar en publiek gedeeld. In vakblad *Kunstzone* verscheen een artikel over de training, waarmee het thema onder de aandacht is gebracht bij een bredere groep kunstvakdocenten en opleiders.

De komende jaren wordt de opgebouwde kennis doorontwikkeld via een gezamenlijke agenda en een leergemeenschap. In oktober 2025 vindt een kick-off plaats met opleiders en experts, waarin met de nieuwe kerndoelen in de hand een gedeelde agenda wordt opgesteld rond technologie in muziekonderwijs en breder (theater, dans). Vervolgens werkt een kleinere groep professionals in een leergemeenschap aan concrete tools en voorbeelden voor opleidingen en scholen, met als doel: integratie van digitale geletterdheid in het kunstonderwijs op een manier die praktisch toepasbaar en breed overdraagbaar is.

Figuur 3.11 Eén van de twee train-de-trainer cursussen is gehouden

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 18b: Jaarlijkse campagne t.b.v. hogere instroom studenten muziek

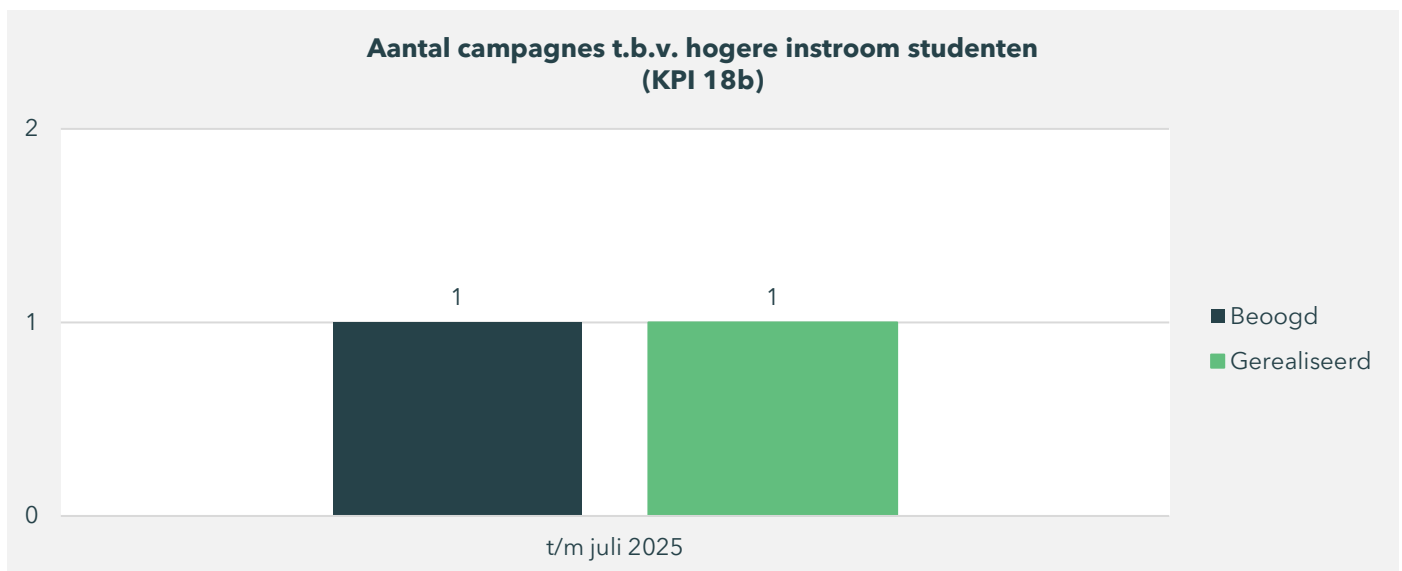
De doelstelling om een campagne te voeren voor grotere en meer diverse instroom in muziekdocentopleidingen is volledig gerealiseerd. Tot en met 2024 is een gerichte socialmedia-campagne uitgevoerd om studiekeziers te enthousiasmeren voor het vak van muziekdocent. De campagne liep driemaal, in het voor- en najaar van 2023 en 2024, en bereikte respectievelijk 650.000 en 800.000 mensen.

De campagne liet positieve signalen zien bij de opleidingen. Conservatoria gaven aan een toegenomen belangstelling te merken tijdens hun open dagen, en in sommige gevallen al een stijging van het aantal inschrijvingen. Hoewel het causale verband lastig hard te maken is, wordt de campagne door de opleidingen wel genoemd als een relevante beïnvloedende factor.

Het meten van de precieze impact blijkt complex, maar levert waardevolle inzichten op voor vervolgcampagnes. De muziekcampagne diende als vliegwiel voor bredere gesprekken met o.a. de koepel van kunstopleidingen (KVDO) over een gezamenlijke instroomstrategie. Voor de opvolgende campagne *Word Kunstvakdocent!* (KPI 18a) wordt het meten van impact vanaf het begin geïntegreerd met behulp van een professioneel bureau.

De KPI is succesvol afgerond en gaat op in de bredere instroomcampagne vanaf 2025. De campagne voor muziekdocenten vormt daarmee het fundament onder de bredere wervingscampagne *Word Kunstvakdocent!*, die in het najaar van 2025 van start gaat en zich zal richten op een bredere groep kunstvakopleidingen met meer strategische inzet op bereik, impactmeting en doelgroepgerichte communicatie.

Figuur 3.12 Er is één landelijke campagne t.b.v. hogere instroom studenten georganiseerd

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 19: Aanjagen uitwisseling tussen lerarenopleidingen Caribisch gebied en Nederland

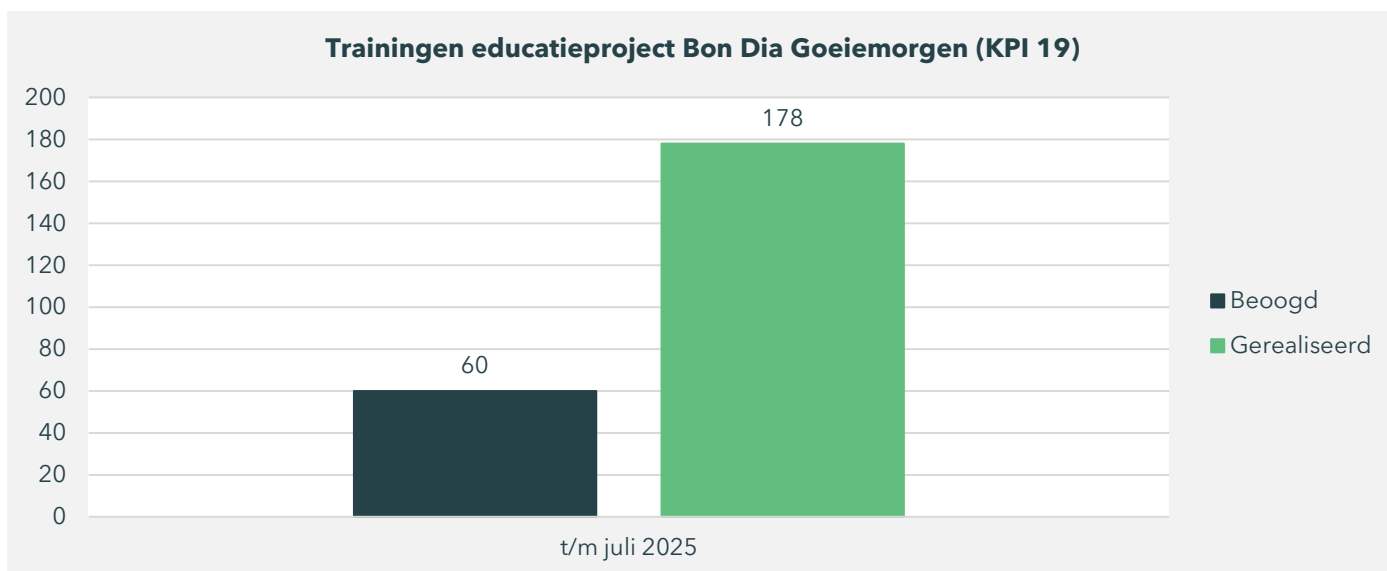
De doelstelling om een uitwisselingsstructuur op te zetten met opleidingsdocenten in het Caribisch gebied is behaald. In 2024 werd een Professionele Leergemeenschap (PLG) opgericht met lerarenopleiders van de eilanden en uit Nederland. Deze PLG komt sindsdien maandelijks bijeen en groeide in 2025 uit met cultuurcoaches, muziekdocenten en een schoolbestuur. De uitwisseling is gericht op kennisdeling, deskundigheidsbevordering en gezamenlijke ontwikkeling van lesproducten

De training *Bon Dia Goeiemorgen* bereikte veel meer leerkrachten dan voorzien. In plaats van de geplande 60 deelnemers ontvingen maar liefst 178 leerkrachten op Bonaire, Aruba en Curaçao een training. De training sluit aan bij de behoeften van het lokale onderwijs en krijgt een vervolg: er is inmiddels ook interesse op Saba, en er wordt actief verbinding gezocht met bestaande leerorkesten op de eilanden.

De PLG blijkt een krachtig en effectief instrument voor duurzame samenwerking. De bijeenkomsten worden goed bezocht en bieden ruimte voor deelnemers om eigen leervragen uit te werken. Stichting Méér Muziek in de Klas ondersteunt deze ontwikkeling actief met kleine bijdragen aan projecten die aansluiten bij de doelen van de stichting.

De KPI is succesvol afgerond en vormt het fundament voor verdere verdieping en verbreding. In de komende jaren wordt ingezet op intensievere samenwerking met schoolbesturen – bijvoorbeeld via een programma tijdens de 'educational week' op Aruba – en op uitbreiding van sleutelervaringen zoals een Sing & DanceUP!. Ook wordt onderzocht hoe het Bon Dia Goeiemorgen-project kan worden vertaald naar andere talen en kunstdisciplines. Tot slot wordt nog gezocht naar regiocoördinatoren om het werk lokaal stevig te verankeren.

Figuur 3.13 Er zijn 178 trainingen binnen Bon Dia Goeiemorgen gegeven, veel meer dan beoogd

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

KPI 21: Uitvoering en doorontwikkeling MuziekAkkoord Gespecialiseerd Onderwijs

De doelstelling voor uitvoering van het MuziekAkkoord Gespecialiseerd Onderwijs is zo goed als behaald.

In de periode tot juli 2025 zijn er 171 stimuleringspakketten muziek uitgedeeld aan scholen in het gespecialiseerd onderwijs (GO), verspreid over alle provincies en het Caribisch gebied. Dit zijn er 4 minder dan de doelstelling. Daarnaast zijn landelijke kennisdelingsmomenten georganiseerd, waaronder bijeenkomsten voor vakleerkrachten en inspiratiesessies op scholen.

De uitvoering kreeg extra kracht door een stevige netwerkstructuur en landelijke dekking. Door de verbreding van de doelgroep van alleen so naar ook sbo en vso is het bereik vergroot, en door het landelijk onderzoek is meer zicht gekomen op de stand van zaken in het GO. De aansluiting van meer dan 150 scholen en de toevoeging van 20 nieuwe ondertekenaars van het akkoord in 2023 laten zien dat er brede belangstelling is. Dankzij het opgezette netwerk en de nauwe samenwerking met bestaande structuren binnen het GO heeft het akkoord een stevig fundament gekregen.

De opbrengsten reiken verder dan verwacht door extra zichtbaarheid en betrokkenheid van scholen.

Leerlingen uit het GO deden actief mee aan landelijke evenementen zoals de Sing & DanceUP! en het Kerst Muziekgala. Goede voorbeelden zijn breed gedeeld via video's en artikelen, en het GO kreeg een plek op grote platforms zoals de Dag van het MuziekopleidersAkkoord.

De komende jaren wordt er voortgebouwd op deze stevige basis met verdere kennisdeling, verankering en verbreding.

Het GO wordt nadrukkelijk betrokken bij de opleidersakkoorden, onder meer via werkbezoeken van studenten en gezamenlijke ontwikkeltrajecten. Daarnaast komt er een interactief platform op de website, een pilot- en activiteitenbudget en ondersteuning bij de aanschaf en inzet van aangepaste instrumenten. Ook worden partnerschappen versterkt via het project GOpen en een landelijke Gespecialiseerd Onderwijsdag in 2026. Daarmee wordt gezorgd voor duurzame borging van kunst- en cultuureducatie in het gespecialiseerd onderwijs.

3.4 Conclusie doelbereik

Het doelbereik over de drie pijlers laat een positief beeld zien, waarbij bijna alle doelstellingen zijn gerealiseerd en een deel zelfs overtroffen is. Bij veel doelstellingen blijft er wel aandacht voor verduurzaming en inbedding (zie Tabel 3.1).

In vrijwel alle KPI's zijn de beoogde resultaten behaald, vaak met een breder doelbereik dan vooraf gepland. De doelstellingen die niet zijn behaald, zijn of net niet zijn behaald (KPI 16 en 21) of met goede reden in een andere vorm voortgezet (KPI 17). De meeste doelstellingen liggen goed op koers om de beoogde resultaten voor 2028 te behalen; zie voor meer informatie Bijlage B.1.

De doelstellingen van de pijler Een rijke schooldag op 1.000 scholen zijn grotendeels gerealiseerd en in veel gevallen overtroffen.

De beoogde doelgroep van 1.000 scholen is ruimschoots bereikt met meer dan 1.200 deelnemende scholen. Ook de zichtbaarheid en betrokkenheid binnen het onderwijsveld zijn sterk gegroeid. Door de selectie van 13 flagshipscholen, verspreid over alle provincies, is een representatief en inspirerend netwerk ontstaan dat als voorbeeld dient voor andere scholen. De landelijke flagshipcampagne bereikte meer dan 1,2 miljoen mensen online, waarmee het draagvlak voor kunst en cultuur in het onderwijs verder is versterkt. Daarnaast zijn 19 inspiratietours georganiseerd die samen ruim 800 scholen bereikten. Scholen konden hierdoor kennismaken van concrete voorbeelden en partnerschappen aangaan. Het landelijke culturaanbod is in kaart gebracht en toegankelijk gemaakt, waardoor meer dan 22.000 leerlingen deelnamen aan grootschalige culturele ervaringen. Hoewel sommige activiteiten niet volgens plan zijn uitgevoerd, zijn via alternatieve routes waardevolle inzichten

verzameld. De pijler heeft geleid tot een brede en duurzame verankering van cultuur in de schooldag. De komende jaren ligt de nadruk op het actualiseren van de doelgroepen, het onderhouden van netwerken en het verder verdiepen van samenwerking met onderwijs- en cultuurpartners.

De doelstellingen van de pijler Verbreding naar andere disciplines zijn volledig gerealiseerd en in verschillende gevallen overtroffen. De beoogde verbreding naar andere kunstdisciplines is succesvol op gang gebracht: in dertig regio's werken bestaande muzieknetwerken nu ook aan dans, theater, beeldende kunst en buitenschools aanbod. Daarmee is de pijler stevig verankerd in het regionale cultuuronderwijs. Ook het voortgezet onderwijs en het mbo zijn nadrukkelijker betrokken. Steeds meer regio's nemen het vmbo structureel mee in hun plannen en drie mbo-opleidingen zijn al aangesloten bij het MuziekopleidersAkkoord. De Art Camps voor mbo-studenten hebben bovendien geleid tot meer bewustzijn over kunsteducatie in de beroepspraktijk. De samenwerking tussen opleidingen en culturele instellingen is verder versterkt via de Dans- en MuziekopleidersAkkoorden. De voorbereiding van het TheateropleidersAkkoord loopt op schema, waarmee een integrale aanpak in zicht komt. Daarnaast is een brede instroomcampagne voor kunstvakdocenten voorbereid ('Word Kunstvakdocent'), die in 2025 van start gaat. Ook de aansluiting van de opleidersakkoorden bij regionale netwerken is gerealiseerd, wat bijdraagt aan een duurzaam fundament voor cultuureducatie. De pijler heeft geleid tot een duidelijke verbreding en verdieping van het programma. De komende jaren ligt de nadruk op structurele borging, uitbreiding naar nieuwe regio's en versterking van de verbinding tussen onderwijsniveaus en kunstdisciplines.

De doelstellingen van de pijler Borging en overdracht van disciplines zijn grotendeels gerealiseerd en in meerdere gevallen overtroffen. Tien regionale akkoorden zijn succesvol verzelfstandigd, meer dan de beoogde zeven, en beschikken nu over een eigen visie, netwerk en duurzaam plan van aanpak. Dankzij gerichte begeleiding, praktische instrumenten en lokale fondsenwerving is een stevig fundament gelegd voor structurele voortzetting. Ook op het gebied van kennisdeling zijn belangrijke stappen gezet. Via inspiratievideo's, workshops en artikelen over vakintegratie is een groot aantal professionals bereikt, en met de opzet van Professionele Leergemeenschappen (PLG's) is kennisdeling structureel ingebed. De samenwerking tussen lerarenopleidingen in Nederland en het Caribisch gebied kreeg een krachtige impuls met de oprichting van een gezamenlijke leergemeenschap en de succesvolle training Bon Dia Goeiemorgen, die ruim 170 leerkrachten bereikte. Daarnaast heeft het MuziekAkkoord Gespecialiseerd Onderwijs geleid tot brede landelijke dekking, met deelname van meer dan 150 scholen en sterke netwerken binnen het gespecialiseerd onderwijs. De pijler heeft daarmee gezorgd voor duurzame verankering van kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. De komende jaren ligt de nadruk op structurele financiering, verdere kennisdeling en de doorontwikkeling van opleidersakkoorden, zodat kunst en cultuur blijvend een onderdeel vormen van een rijke schooldag voor ieder kind.

De drie pijlers van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving zijn in hoge mate gerealiseerd. De doelen zijn op vrijwel alle onderdelen behaald of overtroffen. Meer dan 1.200 scholen zijn bereikt, 13 flagshipscholen geselecteerd en 19 inspiratietours georganiseerd met een groot landelijk bereik. Dertig regionale akkoorden zijn verbreed naar andere kunstdisciplines en tien regio's zijn succesvol verzelfstandigd. De samenwerking tussen onderwijs, cultuur en overheid is versterkt, met structurele kennisdeling via conferenties, campagnes en Professionele Leergemeenschappen. Ook het gespecialiseerd onderwijs en het Caribisch gebied zijn nadrukkelijker betrokken.

Er is een aantal zaken dat blijvend aandacht vraagt. Zo vereist de afbakening van scholen met een leerlingenpopulatie met een kansenachterstand voortdurende aandacht. Dit blijft daarom de komende jaren een kerntaak van de stichting. De structurele financiering van verzelfstandigde regio's vraagt ook blijvende aandacht, zeker gezien de gemeentelijke bezuinigingen. Ten slotte staat de integratie van digitale didactiek en vakoverstijgend werken binnen opleidingen en scholen nog aan het begin, wat aandacht vraagt.

De komende jaren ligt de focus op bestendiging en verdieping. Prioriteiten zijn het continu actualiseren van doelgroepen, het versterken van lokale fondsenwerving en het borgen van cultuureducatie binnen het vmbo, mbo en gespecialiseerd onderwijs. Door voort te bouwen op de behaalde resultaten ontstaat een duurzaam en inclusief stelsel waarin kunst en cultuur structureel onderdeel zijn van een rijke schooldag voor ieder kind.

Tabel 3.1 Bijna alle doelstellingen zijn gerealiseerd en een deel is zelfs overtroffen

	Doelbereik (procentueel tot en met juli 2025)	Vordering ten opzichte van de totale doelstelling (2028)	Vervolg in komende jaren
Pijler 1			
KPI 1: Afbakenen en actueel houden doelgroep	100%	Totale doelstelling behaald	Blijft structureel onderdeel van het werk
KPI 2: Analyse aanvragen School & Omgeving	100%	Totale doelstelling behaald	Blijft structureel onderdeel van het werk
KPI 3: In kaart brengen netwerken	100%	Totale doelstelling behaald	Blijft structureel onderdeel van het werk
KPI 4: Draagvlak en afstemming netwerken	100%	Totale doelstelling behaald	Blijft structureel onderdeel van het werk
KPI 5: Verkenning flagshipscholen	100%	Totale doelstelling behaald	Volledig afgerond
KPI 6: Selecteren flagshipscholen	163%	Totale doelstelling behaald	Volledig afgerond
KPI 7: Kick-off event flagshipscholen	100%	Totale doelstelling behaald	Volledig afgerond
KPI 8: Inspiratietours	114%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 9: Landelijke flagshipcampagne	124%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 10a: In kaart brengen landelijk cultuuraanbod	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Blijft structureel onderdeel van het werk
KPI 10b: Matchen aanbod en scholen	153%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
Pijler 2			
KPI 11: Disciplineverbreding regionale akkoorden	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 12: VO-scholen aansluiten regionale akkoorden	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 13: mbo-opleidingen aansluiten regionale akkoorden	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 14: Sluiten nieuwe OpleidersAkkoorden	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 18a: Landelijk instroomcampagne	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 20: Aansluiten OpleidersAkkoorden	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
Pijler 3			
KPI 15: Bestendigen regionale akkoorden	143%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 16: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord via video's en workshops	93%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen tot en met juni 2025 alsnog halen en doelstellingen komende jaren
KPI 17: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord via cursussen	50%	Nieuwe vormgeving totale doelstelling	Besloten om de doelstelling tot en met juni 2025 niet meer te realiseren en in andere vorm verder te gaan
KPI 18b: Landelijke instroomcampagne	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 19: Uitwisselingsstructuur Caribisch gebied en Nederland	297%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren
KPI 21: (door)ontwikkelen MuziekAkkoord GO-scholen	100%	Op koers voor behalen totale doelstelling	Wordt gewerkt aan doelstellingen komende jaren

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: Indien kwalitatieve KPI's volledig zijn behaald is het doelbereik op 100 procent gezet

4 Beoordeling doeltreffendheid

Beïnvloeding door Stichting Méér Muziek in de Klas leidt tot een groter aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten. Scholen ervaren positieve effecten van kunst- en cultuuractiviteiten op cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele vaardigheden en creatieve vaardigheden.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de doeltreffendheid van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving. Paragraaf 4.1 gaat in op de scholen die binnen School en Omgeving beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas. Paragraaf 4.2 beschrijft het effect op het aanbod van School en Omgeving en Méér Muziek in de Klas. Paragraaf 4.3 behandelt de ervaren effecten van kunst- en cultuuractiviteiten.

4.1 Beïnvloeding door Stichting Méér Muziek in de Klas

Er is een vragenlijst uitgezet onder scholen om te onderzoeken in hoeverre zij een kunst- en culturaanbod hebben en in welke mate zij daarbij beïnvloed zijn door de Stichting Méér Muziek in de Klas. De vragen die in dit onderzoek zijn gesteld, maken deel uit van een bredere vragenlijst binnen de monitor *School en Omgeving*. In deze monitor zijn specifieke vragen opgenomen over kunst en cultuur, die voor dit onderzoek zijn geselecteerd. Daarnaast is gevraagd of scholen bij het organiseren van hun kunst- en cultuuractiviteiten hebben samengewerkt met een externe intermediaire partij. Scholen konden hierbij aangeven met welke partij zij hebben samengewerkt. Deze informatie is vervolgens gekoppeld aan de partijen die samenwerken met Stichting Méér Muziek in de Klas.

Voor de beschrijving en interpretatie van de resultaten is het volgende van belang. Wanneer een school aangaf te hebben samengewerkt met een partij die gekoppeld is aan Méér Muziek in de Klas, dan wordt dit in dit onderzoek beschouwd als 'beïnvloed door Méér Muziek in de Klas'. Voor deze definitie en route van 'beïnvloeding' is gekozen omdat de stichting zelf niet direct samenwerkt met scholen. Op deze manier wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de effecten die kunnen worden toegeschreven aan de activiteiten van de stichting. Tegelijkertijd blijft de aanwijsbaarheid van de effectiviteit van de activiteiten van de stichting lastig, omdat de groep onderwijsinstellingen die op deze manier als 'beïnvloed' wordt aangemerkt mogelijk te klein is. De reden is dat scholen zich niet altijd bewust zijn van de rol van de stichting, waardoor de bevindingen in dit hoofdstuk naar alle waarschijnlijkheid een onderschatting van de totale effectiviteit zijn.

De vragenlijst is drie keer afgenomen: in de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025. In totaal namen 703 unieke scholen deel aan het onderzoek. Omdat de vragenlijst onderdeel is van een bredere monitor, is de specifieke doelgroep van scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas niet rechtstreeks benaderd. Daardoor biedt deze vragenlijst geen volledig beeld, maar wel inzicht in de mate waarin scholen betrokken zijn bij het kunst- en culturaanbod en in hoeverre zij (indirect) worden beïnvloed door de stichting.

De meeste deelnemende scholen behoren tot het primair onderwijs, gevolgd door scholen in het voortgezet onderwijs. Deze twee sectoren vormen ook de belangrijkste doelgroepen die Stichting Méér Muziek in de Klas tot nu toe heeft bereikt (zie Hoofdstuk 3). Vrijwel alle scholen hebben op enig moment kunst- en cultuureducatie aangeboden. Van deze groep zijn 161 scholen ten minste één schooljaar beïnvloed door de stichting. Het merendeel van de scholen vulde de vragenlijst één of twee keer in gedurende de onderzoeksperiode.

Tabel 4.1 Overzicht deelnemende scholen vragenlijst

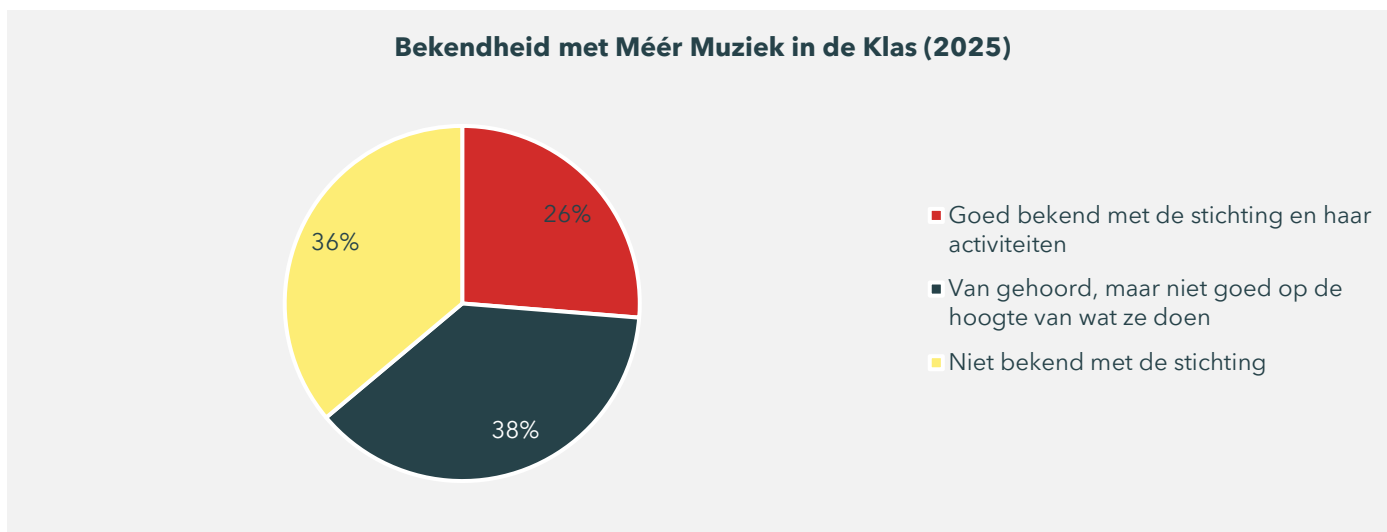
	Aantal	Aandeel
Totaal aantal scholen	1.108	
Schooljaar 2022-2023	144	
Schooljaar 2023-2024	374	
Schooljaar 2024-2025	590	
Totaal aantal unieke scholen	703	100%
Type onderwijs		
Primair onderwijs	519	74%
Speciaal primair onderwijs	26	4%
Gespecialiseerd onderwijs	4	1%
Voortgezet onderwijs	145	21%
Voortgezet speciaal onderwijs	9	1%
Kunst en culturaanbod		
Wel een aanbod	701	100%
Geen aanbod	2	<1%
Beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas		
Minimaal in één schooljaar	161	23%
Geen enkel schooljaar	542	77%
Aantal keer deelname aan vragenlijst		
Eén schooljaar	378	54%
Twee schooljaren	241	34%
Drie schooljaren	84	12%

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Er is ruimte voor verbetering van de bekendheid van Stichting Méér Muziek in de Klas. In het schooljaar 2024-2025 geeft 26 procent van de scholen aan goed bekend te zijn met de stichting en haar activiteiten (zie Figuur 4.1). Tegelijkertijd kent 36 procent van de scholen de stichting helemaal niet, terwijl 38 procent haar naam wel eens heeft gehoord, maar niet precies weet wat zij doet. Ondanks dat de stichting inmiddels een groot aantal scholen bereikt (zie Hoofdstuk 3), blijft de algemene naamsbekendheid relatief beperkt. Dit verklaart deels waarom het aandeel scholen dat daadwerkelijk door Méér Muziek in de Klas beïnvloed zegt te zijn, relatief laag is. Daarbij is het belangrijk te benadrukken dat de stichting niet als doel heeft om alle scholen te bereiken, maar juist die scholen te ondersteunen die moeite hebben om zelfstandig een structureel kunst- en culturaanbod te realiseren. De stichting vervult vooral een aanjagende en katalyserende rol: zij stimuleert samenwerking, brengt partijen bijeen en zet ontwikkelingen in gang, maar werkt niet direct samen met individuele scholen. Het is daarom ook niet noodzakelijk dat alle scholen de stichting kennen; de invloed kan immers ook indirect worden ervaren via de landelijke, regionale en lokale partners met wie wordt samengewerkt.

Scholen die in 2025 beïnvloed zijn door Stichting Méér Muziek in de Klas maakten over het algemeen gebruik van meer, en meer diverse, inspiratiebronnen bij het organiseren van kunst- en cultuuractiviteiten dan andere scholen. Vooral leerkrachten, ouders, leerlingen en intermediairs vormden vaker een bron van inspiratie wanneer sprake was van beïnvloeding door de stichting. Ook eerdere ervaringen met kunst- en cultuuractiviteiten dienden bij deze scholen vaker als aanleiding om nieuwe activiteiten te organiseren.

Figuur 4.1 Twee derde van de respondenten kent de Stichting

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst over het schooljaar 2024-2025 is aan respondenten gevraagd: "Bent u bekend met Stichting Méér Muziek in de Klas?" (n = 590).

4.2 Aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten door scholen

Scholen bieden vooral activiteiten aan op het gebied van muziek en dans, gevolgd door koken, theater en film (Figuur 4.2). Gedurende de drie schooljaren organiseerde gemiddeld 80 procent van de scholen jaarlijks ten minste één muziekactiviteit en 72 procent een dansactiviteit. Daarnaast bood 60 procent kookactiviteiten aan en 58 procent theateractiviteiten. Film, mode en overige disciplines komen minder vaak voor in het aanbod.

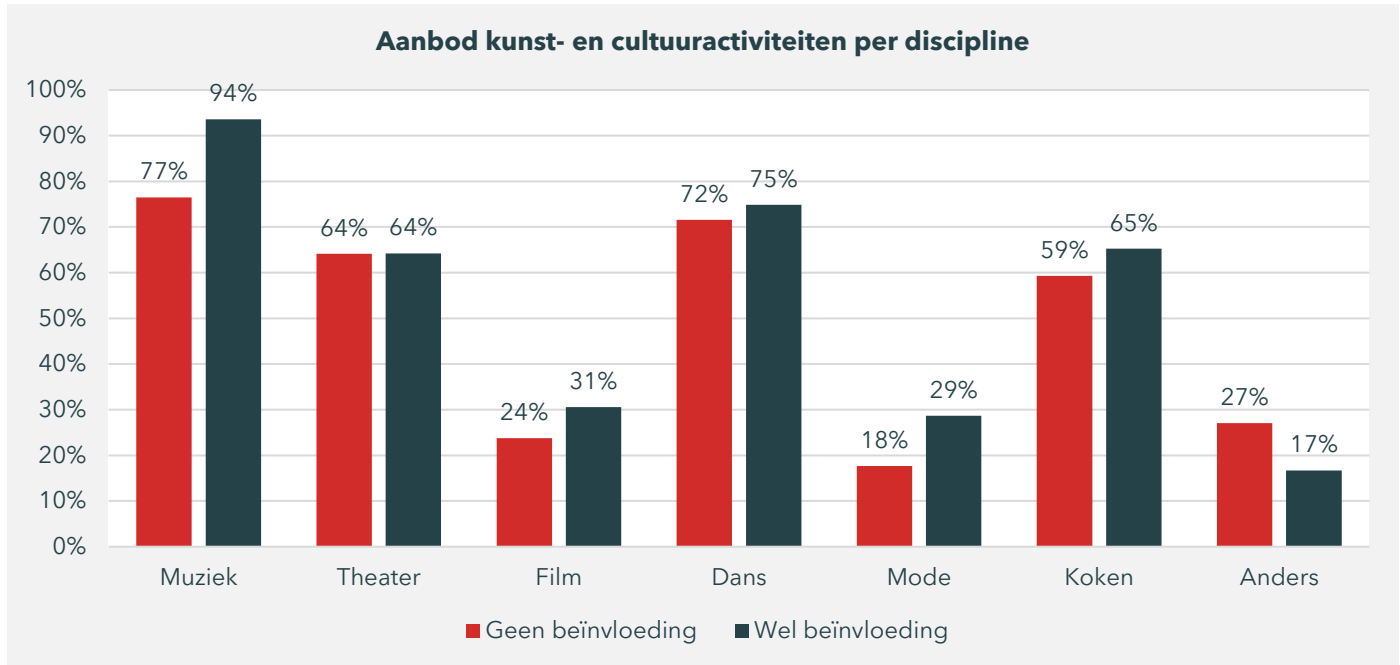
Figuur 4.2 laat zien dat beïnvloeding door de Stichting Méér Muziek in de Klas vooral samenhangt met een groter aandeel scholen dat muziekactiviteiten aanbiedt. Van de scholen die beïnvloed zijn door de stichting biedt 94 procent muziekonderwijs aan, tegenover 77 procent van de scholen zonder beïnvloeding. Dit bevestigt dat de stichting op het moment van meten in het bijzonder bijdraagt aan de versterking en continuïteit van muziekonderwijs binnen scholen.

Voor andere vormen van kunst- en cultuureducatie zijn de verschillen tussen beïnvloede en niet-beïnvloede scholen kleiner. Zo bieden beide groepen in gelijke mate theateractiviteiten aan (64 procent), en is het verschil bij dans (75 versus 72 procent) en koken (65 versus 59 procent) beperkt. Alleen bij mode (29 tegenover 18 procent) en film (31 tegenover 24 procent) is sprake van een hogere deelname onder beïnvloede scholen.

Deze patronen wijzen erop dat Méér Muziek in de Klas op het moment van meten de grootste toegevoegde waarde heeft binnen de oorspronkelijke kern (muziekeducatie), en tegelijkertijd bijdraagt aan een breder en diverser cultureel aanbod op scholen. Dit is te verklaren doordat de stichting zich van 2015 tot 2023 puur op muziekonderwijs heeft gericht, en pas sinds de start van het nieuwe programma halverwege 2023 is gestart met de verbreding naar andere kunst disciplines. Gegeven de complementariteit van activiteiten en de gevolgde strategie, zal naar verwachting de toegevoegde waarde voor andere kunst disciplines groeien in de komende jaren. De

beïnvloeding door de stichting lijkt immers een stimulans te zijn voor scholen die kunst- en cultuureducatie structureler willen inbedden.

Figuur 4.2 Scholen bieden vooral muziek en dans aan

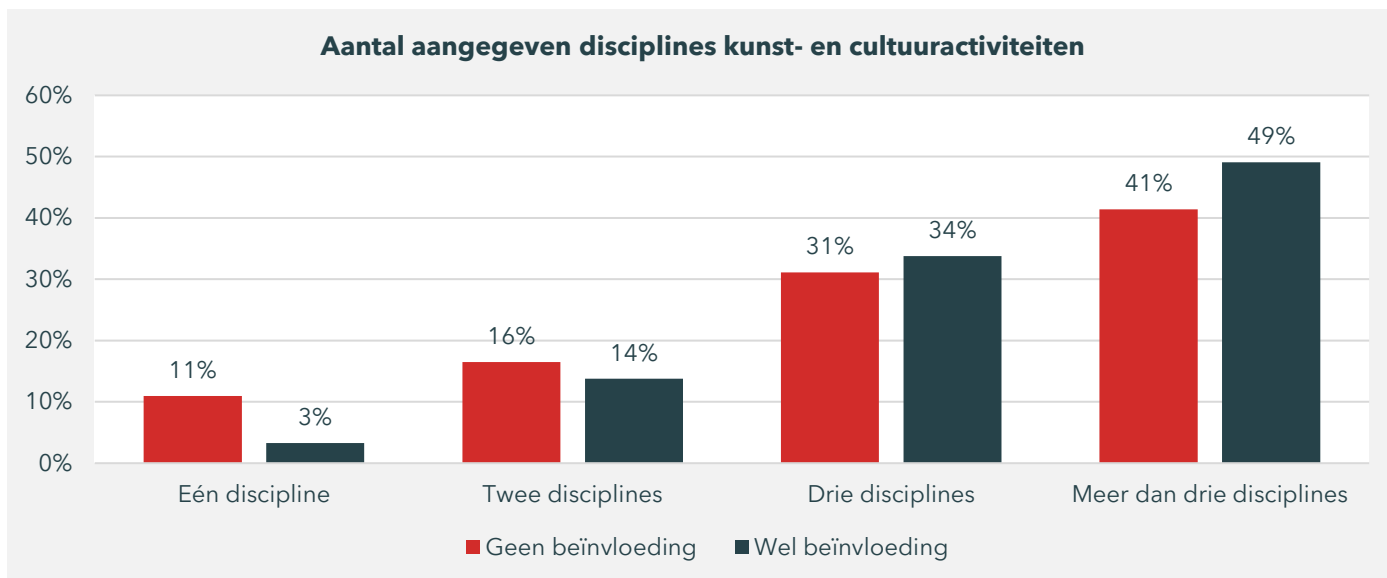

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Op welke gebieden werden in schooljaar 2024-2025 kunst- en cultuuractiviteiten georganiseerd in het kader van het programma School en Omgeving?". Hierbij konden meerdere disciplines worden geselecteerd. De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer die een bepaalde discipline aanbieden, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025. (n=1.108)

Scholen die beïnvloed zijn door Stichting Méér Muziek in de Klas bieden gemiddeld meer en meer uiteenlopende kunst- en cultuurdisciplines per jaar aan dan scholen zonder beïnvloeding (Figuur 4.3). Dit verschil tussen deze scholen is statistisch significant (Box 4.1). Van de beïnvloede scholen biedt 83 procent drie of meer disciplines aan, tegenover 72 procent van de scholen die niet beïnvloed zijn door de stichting. Slechts een klein deel van de scholen beperkt zich tot één discipline, maar dit komt duidelijk vaker voor bij scholen zonder beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas.

Figuur 4.3 Scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de klas bieden meer disciplines aan

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks berekend hoeveel disciplines een school aanbiedt aan kunst- en cultuuractiviteiten. De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer die een bepaald aantal disciplines aanbieden, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

Box 4.1 Beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas leidt tot significant meer aanbod

Om te bepalen of beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas daadwerkelijk samenhangt met een breder of intensiever aanbod aan kunst- en cultuureducatie, is een statistische analyse uitgevoerd. Daarbij is onderzocht of scholen die beïnvloed zijn gemiddeld verschillen van scholen die niet beïnvloed zijn op vier indicatoren:

- het aantal aangeboden disciplines;
- het aantal deelnemende leerlingen;
- het aandeel deelnemende leerlingen;
- het gemiddelde aantal uren per week aan kunst- en cultuuractiviteiten.

De resultaten laten zien dat beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas vooral samenhangt met een breder aanbod aan disciplines, maar niet met een groter aantal leerlingen of meer lestijd per week. Scholen die beïnvloed zijn door de stichting bieden gemiddeld 0,28 meer disciplines aan dan scholen zonder beïnvloeding. Dit verschil is statistisch significant en wijst erop dat beïnvloeding daadwerkelijk bijdraagt aan een breder kunst- en cultuuraanbod. Voor de overige uitkomstmaten (het aantal deelnemende leerlingen, het aandeel deelnemende leerlingen en het gemiddelde aantal uren per week) zijn geen significante verschillen gevonden tussen beide groepen scholen.

Uitkomstmaat	Coëfficiënt
Aantal disciplines	0,28***
Aantal deelgenomen leerlingen	-7,09
Aandeel deelgenomen leerlingen	-1,69
Gemiddeld aantal uren per week	0,07

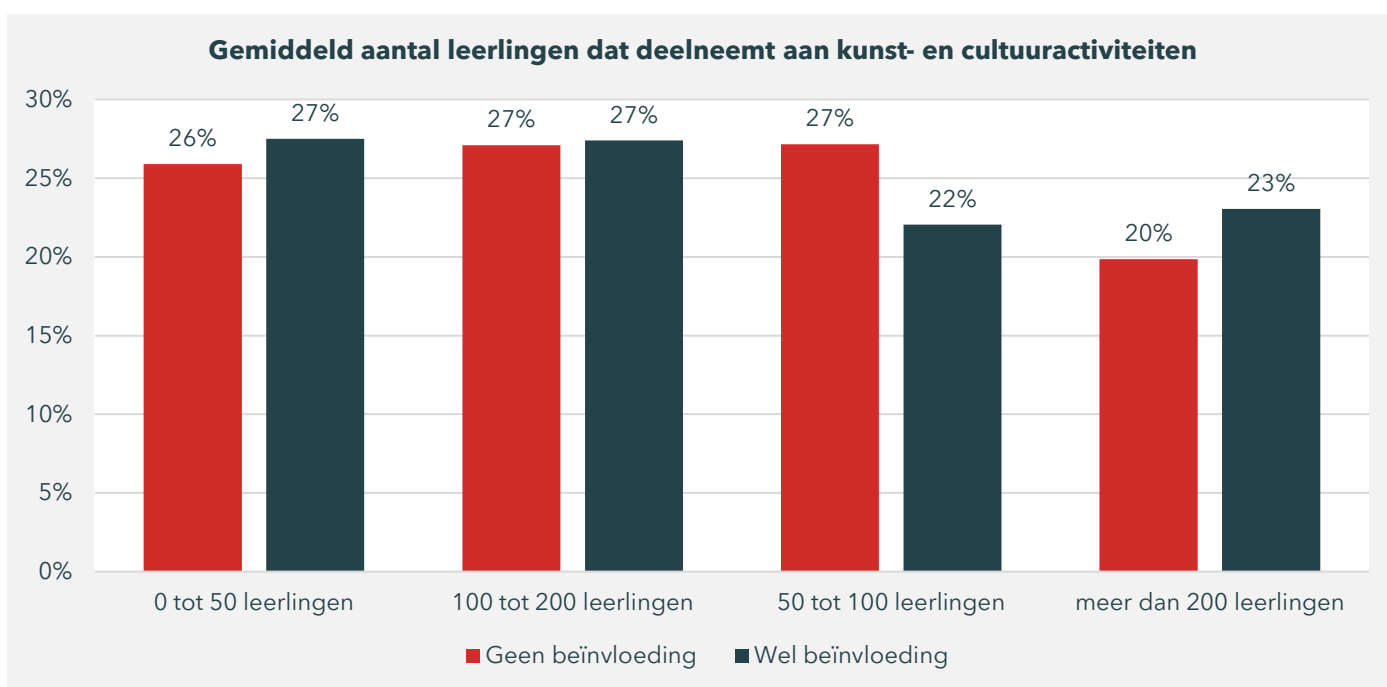
Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: Het aantal disciplines, het aantal leerlingen en het gemiddeld aantal uren per week zijn als lineaire afhankelijke variabelen opgenomen in de regressieanalyse. De onafhankelijke variabele is telkens een dummyvariabele die aangeeft of een school beïnvloed is door Stichting Méér Muziek in de Klas (waarde 0 = geen beïnvloeding, waarde 1 = wel beïnvloeding). De sterretjes bij de resultaten geven de mate van statistische significantie aan: *significant op 10%-niveau, **significant op 5%-niveau, *** significant op 1%-niveau.

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Het aantal leerlingen dat deelneemt aan kunst- en cultuuractiviteiten verschilt nauwelijks tussen scholen die wel of niet beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas (Figuur 4.4).¹ De spreiding tussen scholen is groot: bij ongeveer een kwart van de scholen nemen meer dan 200 leerlingen deel, terwijl bij een vergelijkbaar aandeel minder dan 50 leerlingen meedoen. Ook het aandeel leerlingen dat deelneemt aan activiteiten (Figuur 4.5) laat een vergelijkbaar beeld zien. De meeste scholen bereiken tussen 20 en 40 procent van hun leerlingen, of juist meer dan 80 procent. Een bereik van 20 tot 40 procent kan worden verklaard doordat scholen (naar verwachting) de activiteiten alleen aanbieden aan de onderbouw, middenbouw of bovenbouw. Bij een bereik van meer dan 80 procent zijn de activiteiten integraal georganiseerd binnen de hele school. Scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas hebben iets minder vaak een zeer laag deelnamepercentage (minder dan 20 procent).

Figuur 4.4 Het aantal leerlingen dat deelneemt verschilt niet tussen scholen die wel en niet beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas

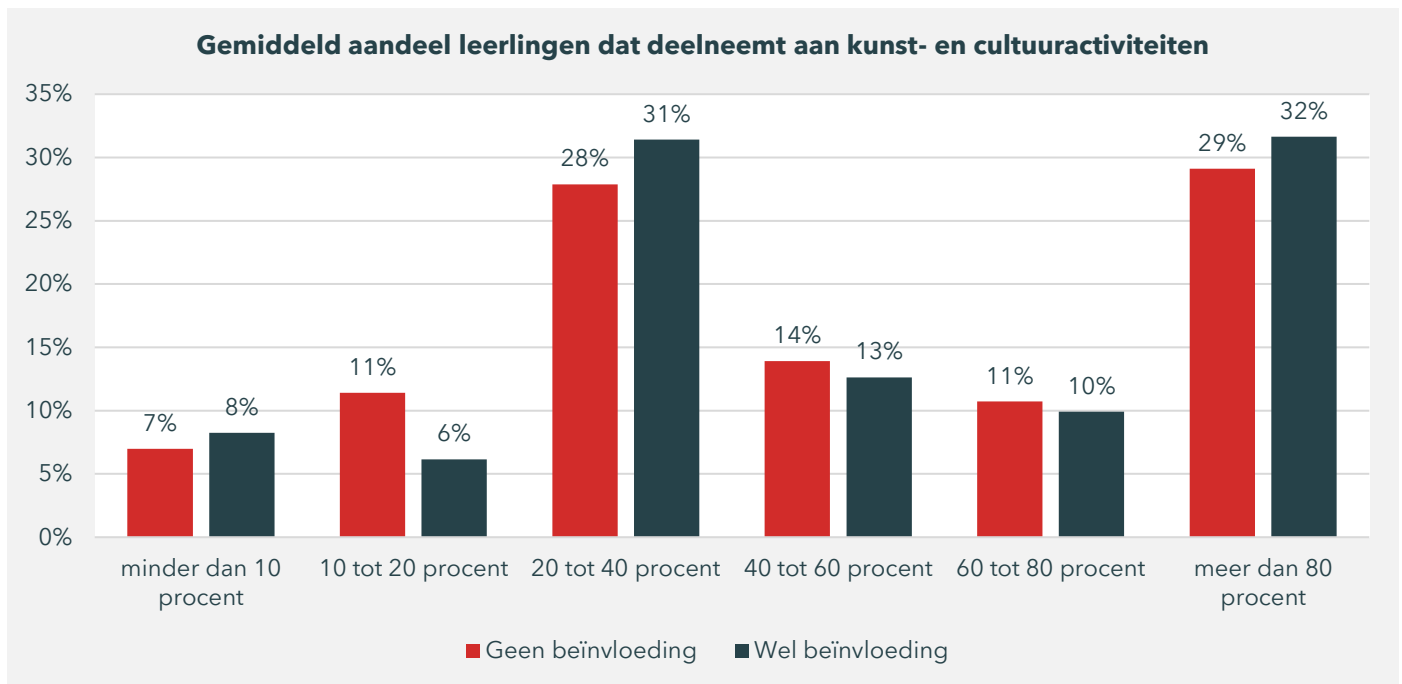

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Hoeveel unieke leerlingen hebben op enig moment in het schooljaar deelgenomen aan de kunst- en cultuuractiviteiten?". De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

¹ Dit betreft het totaal aantal leerlingen dat heeft deelgenomen aan de activiteiten, zowel binnen als buiten schooltijd.

Figuur 4.5 Het aandeel leerlingen dat deelneemt verschilt niet tussen scholen die wel en niet beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas

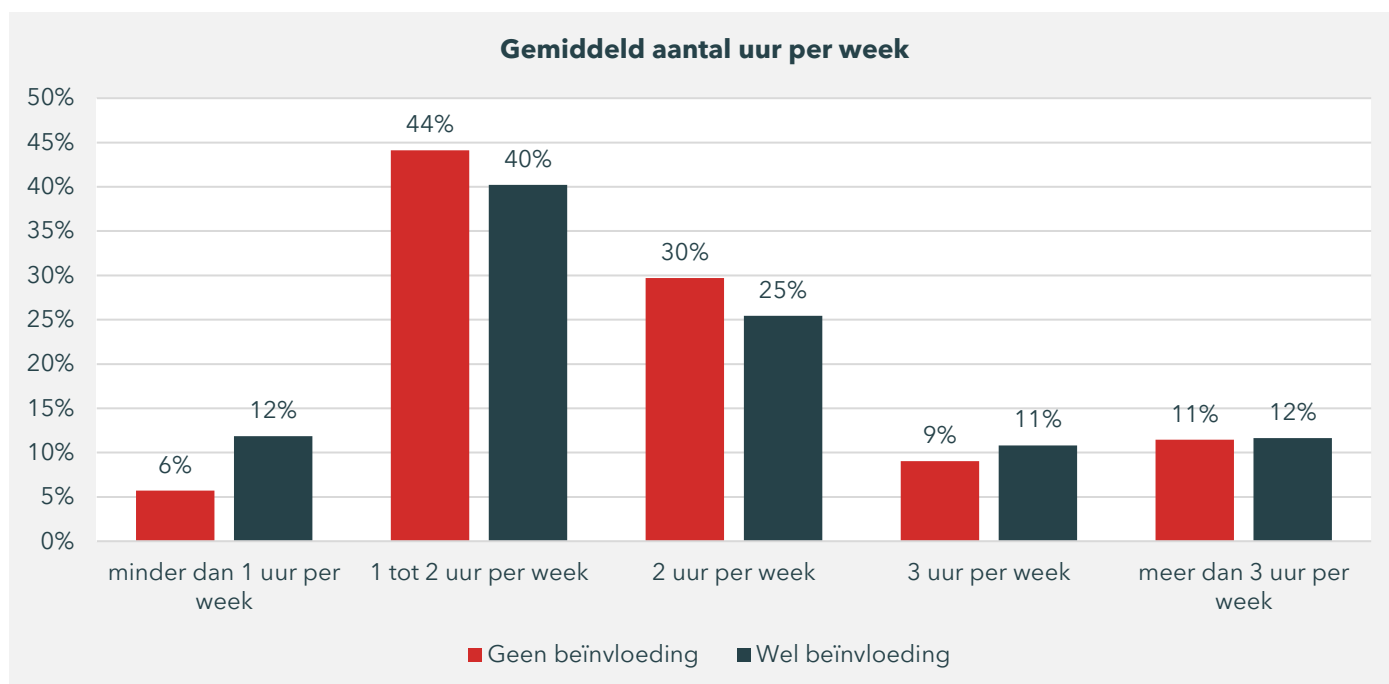

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: “Welk aandeel van de totale leerlingenpopulatie heeft op enig moment in het schooljaar deelgenomen aan de kunst- en cultuuractiviteiten?”. De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025. (n=1.108)

Het aantal uren per week dat scholen besteden aan kunst- en cultuureducatie verschilt nauwelijks tussen scholen die wel en niet beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas (Figuur 4.6). Opvallend is dat beïnvloede scholen iets vaker gemiddeld minder dan één uur per week aan deze activiteiten besteden. Een mogelijke verklaring is dat de stichting zich vooral richt op scholen waar het bestaande aanbod nog beperkt of in ontwikkeling is. Dit is een sterke aanwijzing dat het programma doeltreffend is, omdat de stichting erin slaagt scholen te bereiken die anders geen kunst- en culturaanbod zouden hebben gehad. Juist bij deze scholen, waar eerst helemaal geen aanbod was, is de impact groot. Daarnaast bieden beïnvloede scholen kunst- en cultuuractiviteiten iets vaker ook onder schooltijd aan (Figuur 4.7). Scholen ervaren dit niet als verdringing van andere lessen, maar juist als een waardevolle aanvulling op het reguliere lesprogramma (Box 4.2).

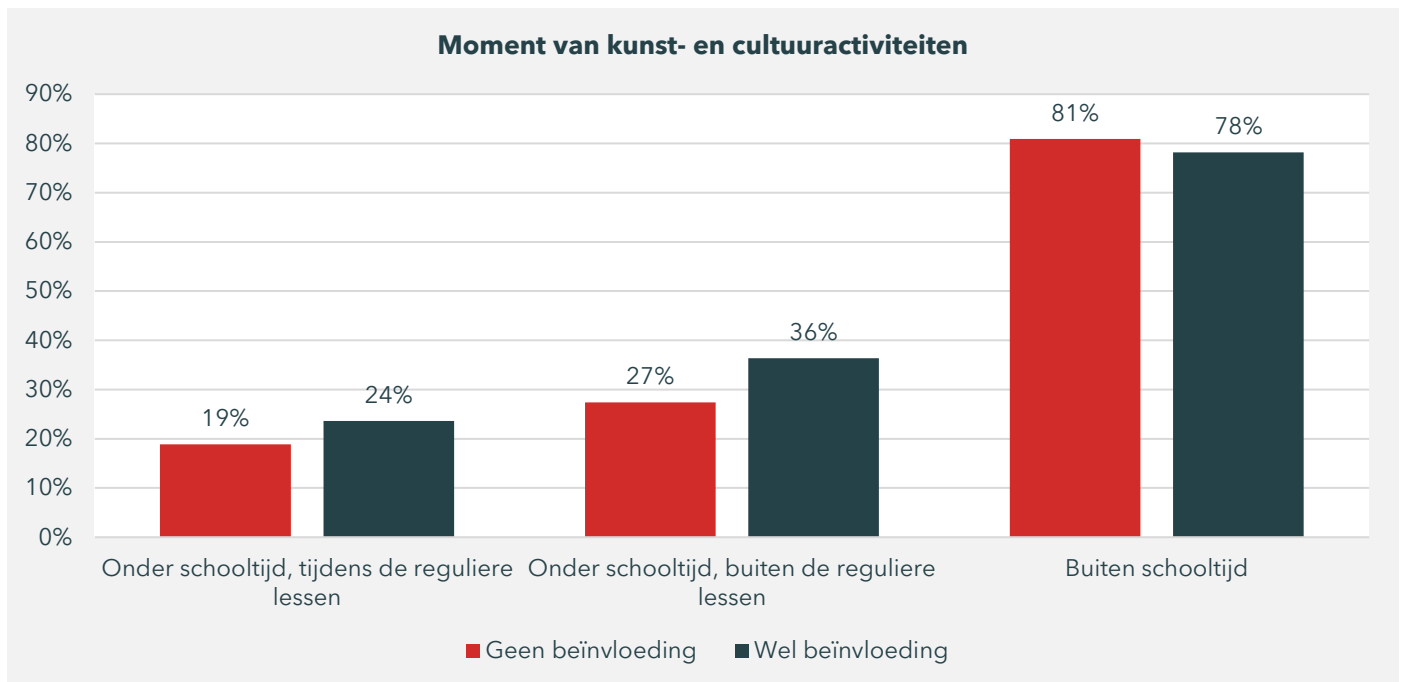
Figuur 4.6 Er is weinig verschil in het aantal uren per week dat kunst- en cultuuractiviteiten worden geboden tussen scholen die wel en niet beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Hoeveel uur per week neemt een leerling gemiddeld deel aan de kunst- en cultuuractiviteiten?". De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

Figuur 4.7 Scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas bieden activiteiten iets vaker onder schooltijd aan

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Wanneer vonden de kunst- en cultuuractiviteiten plaats?". Hierbij konden meerdere momenten worden geselecteerd. De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

4.3 Ervaren effecten door kunst- en cultuuractiviteiten

Over het algemeen ervaren scholen positieve effecten van kunst- en cultuuractiviteiten. Slechts een klein aantal scholen geeft aan geen effect te merken, en geen enkele school rapporteert negatieve effecten. Deze categorie is daarom niet opgenomen in Figuur 4.8. Tegelijkertijd geeft een relatief grote groep scholen aan geen oordeel te kunnen geven over de resultaten of (op dit moment) onvoldoende zicht te hebben op de effecten. Mogelijke verklaringen zijn dat het voor sommige scholen nog te vroeg is om effecten vast te stellen, of dat het moeilijk is om het specifieke effect van kunst- en cultuuractiviteiten te onderscheiden van andere initiatieven binnen de school.

Ook geïnterviewde partijen die beïnvloed zijn door de Stichting Méér Muziek in de Klas benoemen veel positieve effecten bij leerlingen. Zij signaleren onder andere meer zelfvertrouwen, betere sociale omgang en meer betrokkenheid tussen leerlingen (Box 4.2). Volgens deze partijen werken de positieve effecten ook door in de klas: leerlingen zijn beter geconcentreerd, wat mogelijk bijdraagt aan betere leerprestaties.

Scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas geven bovendien vaker aan dat kunst- en cultuuractiviteiten een (zeer) positief effect hebben op de cognitieve ontwikkeling en sociaal-emotionele vaardigheden van leerlingen dan scholen zonder beïnvloeding. Dit verschil lijkt vooral te verklaren doordat deze scholen beter zicht hebben op de effecten van hun activiteiten of beter in staat zijn deze te evalueren. Dat kan samenhangen met de inzet van de Stichting Méér Muziek in de Klas om scholen bewust te maken van de positieve impact van kunst- en cultuureducatie. De verschillen tussen beide groepen zijn echter niet statistisch significant (Box 4.3). Voor creatieve vaardigheden geldt dat beïnvloede scholen iets vaker aangeven geen effect te zien dan scholen zonder beïnvloeding, maar ook dit verschil is niet significant (Box 4.3).

Box 4.2 Geïnterviewde partijen geven positieve effecten aan

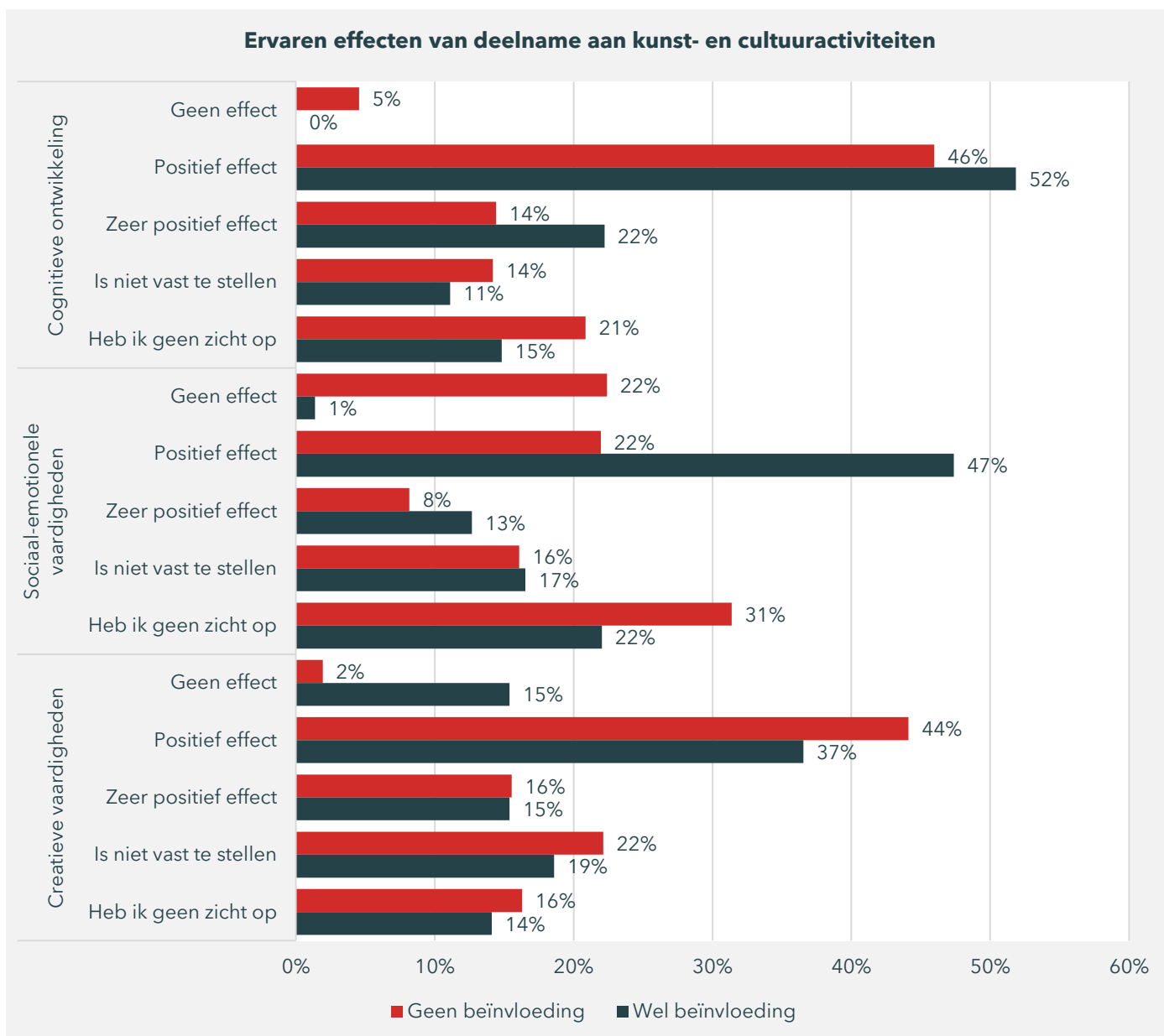
Geïnterviewde partijen signaleren veel enthousiasme bij kinderen die dankzij het werk van Stichting Méér Muziek in de Klas in aanraking komen met cultuur en muziek. Tijdens evenementen zien zij kinderen opbloeien, plezier beleven en meer zelfvertrouwen ontwikkelen om zich open te stellen. Deze ervaringen vertalen zich volgens de geïnterviewden naar betere concentratie in de klas en een positieve sociale ontwikkeling, bijvoorbeeld in de manier waarop kinderen met elkaar omgaan.

Ook ouders waarderen, volgens geïnterviewde partijen, de culturele ervaringen van hun kinderen. Zij zien deze activiteiten niet als een verlies van onderwijstijd, maar juist als een waardevolle aanvulling op het reguliere lesprogramma. Veel ouders hebben zelf niet de mogelijkheid om hun kinderen dergelijke ervaringen te bieden, en zijn daarom dankbaar voor de ondersteuning en financiering vanuit partijen zoals Stichting Méér Muziek in de Klas.

Tot slot geven geïnterviewde partijen binnen de lerarenopleidingen aan dat studenten enthousiast zijn over het muziekonderdeel in hun opleiding. Door de aandacht voor muziek en cultuur voelen zij zich beter voorbereid om zelf muzieklessen te geven. Bovendien herkennen zij in toenemende mate het belang van kunst en cultuur voor kansengelijkheid en zelfexpressie bij kinderen.

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur 4.8 Deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten leidt tot positieve effecten op cognitieve ontwikkeling en sociaal-emotionele en creatieve vaardigheden

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "In welke mate ervaart u tot nu toe effecten op leerlingen als gevolg van deelname aan de kunst- en cultuuractiviteiten?". De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

Box 4.3 Meer uren kunst en cultuur leiden tot positieve effecten op cognitieve ontwikkeling en sociaal-emotionele en creatieve vaardigheden

Om te onderzoeken of scholen die beïnvloed zijn door Méér Muziek in de Klas meer effecten ervaren op cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele vaardigheden en creatieve vaardigheden, zijn statistische analyses uitgevoerd. Daarbij is voor elk van deze drie uitkomsten onderzocht of er een verband bestaat met beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas. In de analyses is naast de beïnvloeding steeds gecorrigeerd voor verschillen tussen scholen in het aantal aangeboden disciplines, het aantal deelnemende leerlingen, het gemiddelde aantal uren per week dat leerlingen hebben deelgenomen en het moment waarop de activiteiten hebben plaatsgevonden (onder of buiten schooltijd). De resultaten van deze analyses staan in de onderstaande tabel.

De analyses laten zien dat het gemiddelde aantal uren per week dat leerlingen deelnemen een belangrijk effect heeft: dit blijkt significant samen te hangen met sociaal-emotionele en creatieve vaardigheden. Met andere woorden: hoe meer tijd leerlingen besteden aan kunst- en cultuuractiviteiten, hoe sterker de ervaren effecten. Daarnaast blijkt dat het aanbieden van meer disciplines en activiteiten onder schooltijd een positief en significant effect heeft op de ervaren cognitieve vaardigheden. De beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas zelf heeft geen direct significant effect op de ervaren vaardigheden.

	Coëfficiënt cognitieve ontwikkeling	Coëfficiënt sociaal- emotionele vaardigheden	Coëfficiënt creatieve vaardigheden
Beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas	0,245	0,172	0,136
Aantal disciplines	0,245**	0,055	0,000
Aandeel deelgenomen leerlingen	-0,002	0,008*	0,001
Gemiddeld aantal uren per week	0,167	0,239***	0,199**
Onder schooltijd	0,525*	0,063	0,145

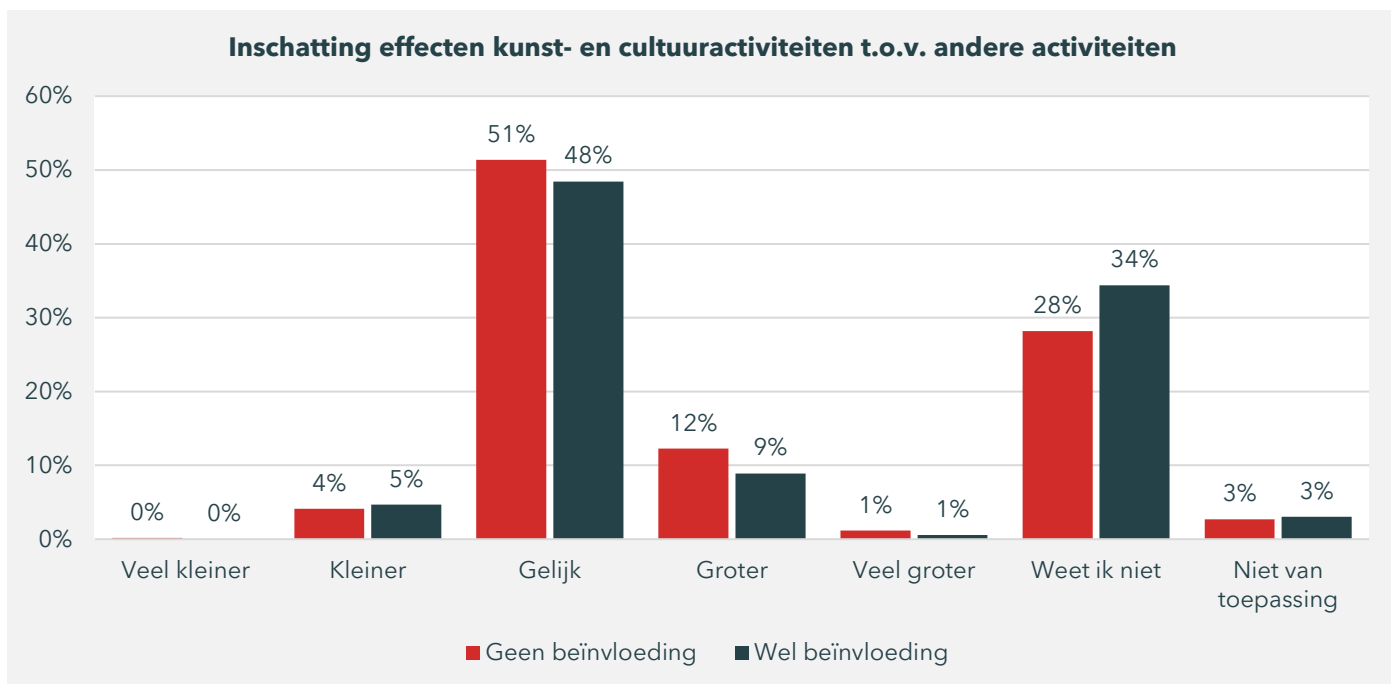
Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: De ervaren effecten zijn opgenomen als categorische afhankelijke variabelen, met drie antwoordcategorieën (1= geen effect, 2 = positief effect en 3= zeer positief effect). De resultaten zijn afkomstig uit een ordinale regressieanalyse. De coëfficiënten geven aan hoe de kans verandert om in een hogere (of lagere) categorie te vallen. De variabelen aantal disciplines, aantal leerlingen en gemiddeld aantal uren per week zijn als lineaire onafhankelijke variabelen opgenomen in de regressieanalyse. De beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas (waarde 0 = geen beïnvloeding, waarde 1 = wel beïnvloeding) en onder schooltijd (waarde 0= buiten schooltijd, waarde 1=onder schooltijd) zijn beide dummyvariabelen. De sterretjes bij de resultaten geven de mate van statistische significantie aan: *significant op 10%-niveau,**significant op 5%-niveau,*** significant op 1%-niveau.

Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

Het merendeel van de scholen geeft aan dat de effecten van kunst- en cultuuractiviteiten op cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele vaardigheden en creatieve vaardigheden vergelijkbaar zijn met die van andere activiteiten, zoals sport (Figuur 4.9). Ongeveer 10 procent van de scholen verwacht dat de effecten van kunst- en cultuuractiviteiten groter zijn. Tegelijkertijd geeft een aanzienlijk deel van de scholen aan het verschil in effecten niet goed te kunnen inschatten. Er zijn hierbij geen grote verschillen tussen scholen die wel en scholen die niet beïnvloed zijn door de Stichting Méér Muziek in de Klas. Dit betekent dat kunst en cultuur een aanvulling zijn op het aanbod van activiteiten dat bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. De grootste groep (ongeveer de helft van de respondenten) geeft aan dat de bijdrage gelijk is, wat met beïnvloeding door de stichting op termijn kan leiden tot een keuze voor kunst en cultuur als deze beïnvloeding voldoende overtuigend is. Scholen die aangeven dat de bijdrage groter is, zullen op termijn waarschijnlijk vaker kunst en cultuur aanbieden ten opzichte van andere activiteiten. Voor deze groep is beïnvloeding waarschijnlijk minder effectief omdat zij al overtuigd zijn.

Figuur 4.9 Kunst en cultuur leiden naar verwachting tot gelijke of grotere effecten op cognitieve ontwikkeling en sociaal-emotionele en creatieve vaardigheden

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Wat is uw inschatting van de effecten op leerlingen van de georganiseerde andere activiteiten (zoals sportactiviteiten) binnen School en Omgeving t.o.v. kunst- en cultuuractiviteiten?". De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

4.4 Conclusie doeltreffendheid

De resultaten van deze tussentijdse evaluatie laten zien dat beïnvloeding door de Stichting Méér Muziek in de Klas bijdraagt aan een breder en gevarieerder aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten in scholen. Scholen die door de stichting beïnvloed zijn, benutten meer inspiratiebronnen bij het organiseren van activiteiten en bieden vaker meerdere disciplines aan. Daarmee stimuleert de beïnvloeding scholen om kunst en cultuur structureler in het onderwijs te integreren.

De analyses laten geen wezenlijk verschil zien in het aantal deelnemende leerlingen of de hoeveelheid lestijd tussen scholen met en zonder beïnvloeding. Dit wijst erop dat de invloed van Méér Muziek in de Klas vooral ligt in de inhoudelijke verbreding van het aanbod en in de versterking van de kwaliteit en organisatie van cultuureducatie, niet in een kwantitatieve toename van deelname of uren. Wat betreft de effecten ervaren scholen overwegend positieve uitkomsten van kunst- en cultuuractiviteiten. De beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas hangt samen met een groter bewustzijn van deze effecten, vooral op cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Scholen en betrokken partijen noemen verbeteringen in zelfvertrouwen, concentratie en sociale omgang. De sterkte van de effecten hangt vooral samen met de intensiteit en diversiteit van het aanbod: hoe breder en regelmatig leerlingen deelnemen, hoe positiever de ervaren resultaten.

De beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas lijkt daarmee doeltreffend in het versterken van het aanbod en het stimuleren van kwalitatieve leerervaringen, ook al blijven de meetbare verschillen in omvang en directe leeropbrengsten nog beperkt.

5 Beoordeling doelmatigheid

De Stichting Méér Muziek in de Klas realiseert de afgesproken doelen efficiënt en binnen de beschikbare middelen. Alle pijlers blijven binnen budget en leveren in veel gevallen meer op dan vooraf beoogd.

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de doelmatigheid van subsidies van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving. Paragraaf 5.1 geeft eerst een uitleg hoe doelmatigheid in dit geval gemeten kan worden. Paragraaf 5.2 beschrijft het effect op het aanbod zonder aanvullende subsidies. Tot slot behandelt Paragraaf 5.3 in hoeverre de Stichting Méér Muziek in de Klas de afgesproken doelstelling behaalt binnen de gestelde budgetten.

5.1 Beoordeling van doelmatigheid

Doelmatigheid verwijst naar de mate waarin doelen behaald worden met een zo beperkt mogelijke inzet van (financiële) middelen en met zo min mogelijk ongewenste neveneffecten. Anders gezegd: doelmatigheid geeft aan in hoeverre de beschikbare middelen optimaal worden benut om maximale prestaties te realiseren. Het begrip doelmatigheid verschilt dus van doelbereik. Waar doelbereik draait om de vraag of beleidsdoelen (beoogde effecten) worden behaald, richt doelmatigheid zich op de verhouding tussen de bereikte resultaten en de middelen die daarvoor zijn ingezet.

In dit onderzoek is het onduidelijk in welke mate de uiteindelijke outcomes en impact (outcome en impact, zie Figuur 2.1) daadwerkelijk worden gerealiseerd. Voor een volledige beoordeling van doelmatigheid zou dit inzicht noodzakelijk zijn. Dit valt echter buiten het bereik van de Stichting Méér Muziek in de Klas en vereist een langere observatieperiode. In deze evaluatie wordt de doelmatigheid daarom uitsluitend beoordeeld op basis van de prestaties van de Stichting Méér Muziek in de Klas bij het behalen van de inputdoelen (KPI's). De veronderstelling op basis van de beleidstheorie is dat het realiseren van deze inputdoelen bijdraagt aan het bereiken van de bredere outcomes en impact (zie Hoofdstuk 2).

Er zijn drie manieren om doelmatigheid te beoordelen: door te kijken naar alternatieve routes, via een budgetvergelijking en via de opbrengst per bestede euro. Bij de beoordeling op basis van alternatieven wordt gekeken of dezelfde doelen ook met minder middelen hadden kunnen worden behaald. De methode van opbrengst per euro laat zien wat het kost om een doel te realiseren. Bij een budgetvergelijking staat centraal of de ingezette middelen overeenkomen met de oorspronkelijke begroting. Dit laatste is een randvoorwaarde voor doelmatigheid. De meest volledige beoordeling is een combinatie van deze drie methoden, waarbij de vergelijking met alternatieven het zwaarst weegt en de budgetvergelijking het minst zwaar.

De doelmatigheid van Méér Muziek in de Klas kan indicatief worden beoordeeld op basis van alternatieven. Er kan niet rechtstreeks worden vastgesteld of dezelfde resultaten met minder middelen hadden kunnen worden bereikt, omdat een directe vergelijking met een andere organisatie of met alternatieve uitvoeringsvormen ontbreekt. Een andere benadering om deze vraag zo goed mogelijk te beantwoorden, is via de vragenlijst onder scholen. Daarin is gevraagd of zij de activiteiten ook zonder subsidie zouden hebben uitgevoerd. De antwoorden op deze vraag geven een indicatie van welke en hoeveel activiteiten niet zouden hebben plaatsgevonden zonder de beïnvloeding door Stichting Méér Muziek in de Klas. Door het aantal activiteiten te koppelen aan de kortetermijnresultaten (zoals onderzocht bij de doeltreffendheid), ontstaat een globaal beeld van de doelmatigheid. Dit beeld

blijft echter indicatief, omdat de subsidies aan scholen voor kunst- en cultuuractiviteiten vaak uit meerdere bronnen afkomstig zijn en niet volledig aan beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas kunnen worden toegeschreven. Daarnaast is het niet mogelijk deze analyse uit te voeren op het niveau van afzonderlijke pijlers of KPI's.

De methode opbrengst per bestede euro kan worden toegepast voor KPI's met een kwantificeerbare uitkomstmaat, zoals het aantal bereikte scholen of leerlingen, het aantal georganiseerde campagnes of cursussen of het aantal afgesloten akkoorden. Een beoordeling van doelmatigheid op basis van deze methode blijft echter lastig, omdat er geen benchmark beschikbaar is. Ook een vergelijking tussen verschillende KPI's is niet goed mogelijk, aangezien de onderliggende uitkomstmaten sterk van elkaar verschillen. De resultaten van deze exercitie zijn daarom uitsluitend ter kennisneming opgenomen in Bijlage B.

De budgetvergelijking kan voor alle KPI's worden toegepast, maar is eigenlijk meer een randvoorwaarde dan een daadwerkelijke meting van doelmatigheid. Deze methode kent namelijk beperkingen in de beoordeling van doelmatigheid. Ten eerste zegt deze methode niets over de realiteitswaarde van de oorspronkelijke begroting: het blijft de vraag of hetzelfde doel ook met een lager budget behaald had kunnen worden. Ten tweede kunnen sommige KPI's te ruim of juist te krap zijn begroot, waardoor de vergelijking tussen KPI's een vertekend beeld kan opleveren. Om dit enigszins te ondervangen is naast de analyse per KPI ook een totale analyse per Pijler toegevoegd. Ten derde geldt dat wanneer een doel niet wordt behaald en er nog middelen resteren, niet kan worden vastgesteld of het doel wel binnen het beschikbare budget haalbaar was geweest. Dit komt doordat de eerste stappen binnen een KPI vaak aanzienlijk eenvoudiger (of juist moeilijker) zijn dan de laatste. Daardoor kan, zelfs na correctie voor doelbereik, de verhouding tussen ingezette middelen en behaalde resultaten een vertekend beeld opleveren. Bij deze beoordeling geldt dat een lagere score duidt op het beter voldoen aan de randvoorwaarden voor doelmatigheid. Scores onder één betekenen dat de KPI's zijn gerealiseerd binnen de begroting, terwijl scores boven één aangeven dat de KPI's niet binnen de begroting zijn gerealiseerd.

5.2 Scenario zonder subsidiegelden

Zonder beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas zou het aanbod van kunst- en cultuuractiviteiten op scholen waarschijnlijk beperkter zijn geweest. Dit blijkt uit de interviews (Box 5.1). Hierdoor zouden minder leerlingen in aanraking zijn gekomen met kunst en cultuur, of zouden zij minder uren aan deze activiteiten hebben besteed.

Box 5.1 Geïnterviewde partijen geven aan dat kunst- en culturaanbod afneemt zonder subsidies

Geïnterviewde partijen benadrukken dat het aanbod zonder de steun van Stichting Méér Muziek in de Klas er aanzienlijk anders had uitgezien. Dankzij de bijdrage van de stichting konden activiteiten en initiatieven plaatsvinden die anders niet, of slechts in beperkte vorm, mogelijk waren geweest. Een concreet voorbeeld dat genoemd werd, is het Sing & Dance UPI-evenement. Volgens betrokkenen had dit evenement zonder de inzet en ondersteuning van Méér Muziek in de Klas niet op deze manier kunnen plaatsvinden. Ook werd de ondersteuning bij de aanschaf van muziekinstrumenten genoemd. Door de hulp van de stichting beschikken scholen en partners nu over voldoende instrumenten.

Tegelijkertijd geven geïnterviewden aan dat voor de duurzame borging van kunst- en cultuureducatie structurele financiering noodzakelijk is. Op de lange termijn willen scholen en partners minder afhankelijk zijn van tijdelijke subsidies, zodat kunst- en cultuuronderwijs een vaste en stabiele plek binnen het onderwijsaanbod kan behouden.

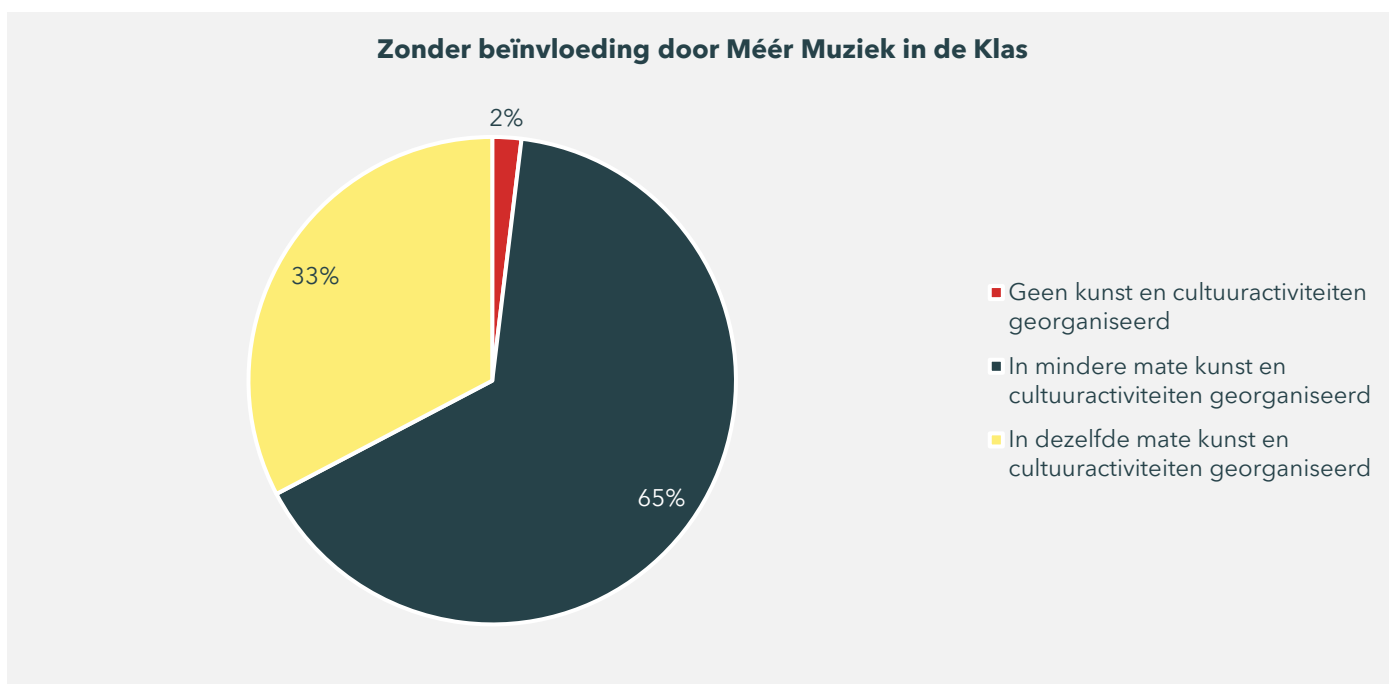
Bron: SEO Economisch Onderzoek (2025)

De positieve effecten op cognitieve, creatieve en sociale vaardigheden, zoals beschreven in Hoofdstuk 4, zouden naar verwachting ook in mindere mate zijn opgetreden als minder leerlingen hadden deelgenomen of

als zij minder uren kunst- en cultuuronderwijs hadden gekregen. Omdat de beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas bijdraagt aan een groter aanbod, kunnen meer leerlingen deelnemen en profiteren van de positieve effecten van kunst- en cultuuronderwijs. Hierdoor worden de cognitieve, creatieve en sociale vaardigheden van kinderen verder versterkt, consistent met de mechanismen uit de wetenschappelijke literatuur beschreven in Hoofdstuk 2. Dit zou in mindere mate hebben plaatsgevonden zonder subsidies.

Zonder specifieke beïnvloeding door de Stichting Méér Muziek in de Klas geeft 65 procent van de scholen aan dat zij in mindere mate kunst- en cultuuractiviteiten zouden hebben georganiseerd, terwijl 33 procent aangeeft dat dit in gelijke mate zou zijn gebeurd (Figuur 5.1). Dit laat zien dat de beïnvloeding door de stichting voor een groot deel van de scholen heeft bijgedragen aan een uitbreiding van het aanbod: 65 procent zou zonder deze beïnvloeding minder activiteiten hebben aangeboden. Tegelijkertijd geeft een derde van de scholen aan dat zij ook zonder beïnvloeding evenveel activiteiten zouden hebben georganiseerd. Voor deze scholen heeft de beïnvloeding dus niet geleid tot méér activiteiten, maar tot een andere invulling van het aanbod. Het is daarbij belangrijk om te benadrukken dat de scholen die aangeven ook zonder de beïnvloeding evenveel kunst- en cultuuractiviteiten te hebben georganiseerd, vaak aangeven dat zij zonder subsidies in het algemeen geen of minder aanbod zouden hebben gehad. Voor deze scholen is de beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas dus vooral een alternatief voor andere gesubsidieerde programma's, in plaats van een activiteit die zij uit eigen middelen zouden hebben georganiseerd en bekostigd. Met andere woorden: ook bij deze groep heeft subsidie een belangrijke rol gespeeld bij het in stand houden van het kunst- en cultuuraanbod.

Figuur 5.1 Zonder beïnvloeding van Méér Muziek in de Klas geeft twee derde aan minder aanbod te organiseren

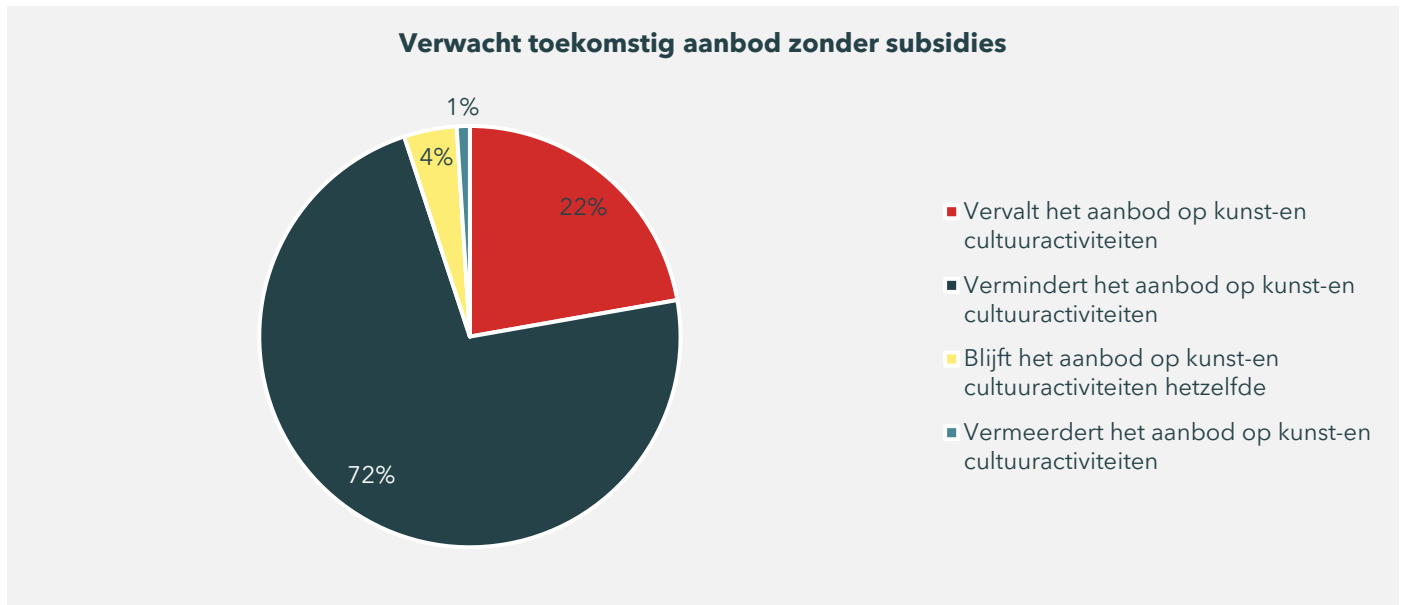

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst over het schooljaar 2024-2025 is aan respondenten gevraagd: "Zouden de activiteiten op het gebied van kunst en cultuur in schooljaar 2024-2025 ook zijn georganiseerd zonder samenwerking met Méér Muziek in de Klas?" (n = 590).

Subsidies voor kunst en cultuur blijven van groot belang voor het toekomstige aanbod (Figuur 5.2). Zonder subsidies verwacht het merendeel van de scholen geen (22 procent) of minder (72 procent) kunst- en culturaanbod te kunnen realiseren. Slechts een klein deel van de scholen (4 procent) verwacht in dezelfde mate activiteiten op het gebied van kunst en cultuur te blijven aanbieden.

Figuur 5.2 Veel scholen verwachten een verminderd aanbod zonder subsidies

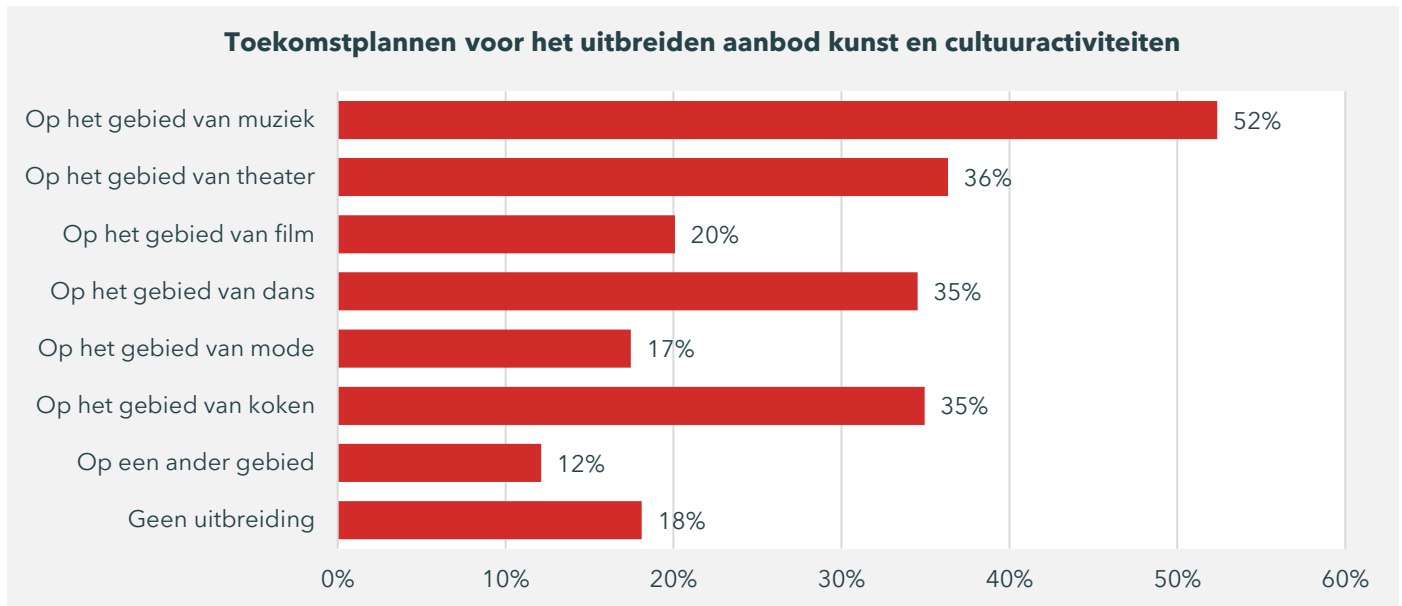

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Verwacht u dat het aanbod aan kunst en cultuur op uw school in de toekomst blijft bestaan, ook zonder aanvullende subsidiemiddelen?". De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

Bovendien geven veel scholen aan plannen te hebben om, mét de blijvende mogelijkheid tot subsidiegelden, het kunst- en culturaanbod in de toekomst verder uit te breiden (Figuur 5.3). Scholen noemen daarbij vooral de wens om het muziekaanbod te versterken. Daarnaast wil ongeveer een derde van de scholen het aanbod op het gebied van theater, dans en/of koken uitbreiden. Slechts 18 procent van de scholen is niet van plan het huidige aanbod verder uit te breiden in de toekomst.

Figuur 5.3 Veel scholen hebben plannen om het kunst- en cultuuraanbod verder uit te breiden

Bron: Vragenlijst van de landelijke monitor van de subsidieregeling School en Omgeving, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: In de vragenlijst is jaarlijks aan respondenten gevraagd: "Zijn er op uw school plannen om in de toekomst meer aanbod te organiseren op het gebied van kunst en cultuur?". Hierbij konden meerdere uitbreidingsgebieden worden geselecteerd. De weergegeven percentages geven het gemiddelde aandeel van scholen weer, berekend over de schooljaren 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 (n=1.108).

5.3 Budgetanalyse als randvoorwaarde voor doelmatigheid

Een belangrijke randvoorwaarde voor doelmatigheid is dat de KPI's binnen de gestelde begroting worden gerealiseerd. Voor alle KPI's is daarom de cumulatieve begroting (tot en met juli 2025) afgezet tegen de cumulatieve realisatie (tot en met juli 2025), en vervolgens gecorrigeerd voor het behalen van de doelstellingen binnen de betreffende KPI's. Een score onder één betekent dat de KPI (na correctie voor doelbereik) binnen het beoogde budget is behaald. In dat geval wordt dus voldaan aan de randvoorwaarden van doelmatigheid.

Alle pijlers voldoen aan de randvoorwaarden van doelmatigheid. De Stichting weet door een gerichte en efficiënte inzet van middelen de gestelde doelen voor alle Pijlers binnen het beoogde budget te realiseren (zie vierde kolom van Tabel 5.1). In veel gevallen worden binnen een Pijler zelfs meer resultaten behaald dan oorspronkelijk beoogd (zie zesde kolom van Tabel 5.1). In Bijlage B.2 wordt dit verder uitgesplitst: per KPI binnen elke Pijler is daar een overzicht opgenomen van de gerealiseerde resultaten ten opzichte van de doelstellingen.

Tabel 5.1 Alle Pijlers voldoen aan de randvoorwaarden van doelmatigheid

Pijler	Begroting 1.000 euro (a)	× Realisatie 1.000 euro (b)	× Budgetanalyse (c=b/a)	Doelbereik (d)	Budgetanalyse correctie doelbereik (c/d)
Pijler 1	€4.779	€3.710	0,8	108%	0,7
Pijler 2	€3.179	€2.473	0,8	100%	0,8
Pijler 3	€2.325	€1.642	0,7	131%	0,5

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek (2025)

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025. Voor doelbereik is het gemiddelde per Pijler genomen, voor meer informatie over doelbereik zie Hoofdstuk 3. Voor de doelmatigheid op basis van de budgetvergelijking geldt dat een waarde onder 1 betekent dat de KPI binnen budget is gebleven, en een waarde boven 1 dat het budget is overschreden. Voor de doelmatigheid na correctie voor doelbereik geldt dat een waarde onder 1 aangeeft dat de gerealiseerde aantallen binnen een KPI binnen het budget per aantal zijn gebleven.

5.4 Conclusie doelmatigheid

De beoordeling van de doelmatigheid van Méér Muziek in de Klas laat zien dat de stichting haar activiteiten efficiënt uitvoert en binnen de beschikbare middelen de afgesproken doelen behaalt. Alle pijlers van het programma Méér Kunst & Cultuur in School en Omgeving voldoen aan de randvoorwaarden van doelmatigheid. De inzet van middelen is gericht, evenwichtig en resulteert in een brede realisatie van de geplande activiteiten.

De scenarioanalyse bevestigt dat het kunst- en culturaanbod op scholen zonder subsidie en beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas waarschijnlijk beperkter zou zijn geweest. Veel scholen zouden geen of slechts in beperkte mate activiteiten hebben georganiseerd. Ook blijkt de beïnvloeding door Méér Muziek in de Klas aanvullend op andere initiatieven, omdat de stichting scholen bereikt die zonder externe steun minder mogelijkheden hebben om kunst- en cultuuronderwijs te bieden. Subsidies vormen daarmee vooralsnog een cruciale voorwaarde voor zowel het behoud als de groei van cultuureducatie.

De vergelijking tussen begroting en realisatie toont aan dat de stichting haar middelen zorgvuldig beheert. Doelen worden binnen de beschikbare budgetten gerealiseerd, en in sommige gevallen zelfs overtroffen. De organisatie weet financiële middelen effectief te vertalen naar concrete resultaten op schoolniveau, zoals nieuwe activiteiten, regionale samenwerkingen en opleidingsinitiatieven. Hoewel de doelen in deze tussentijdse evaluatie binnen de beschikbare begroting worden gerealiseerd, volgt hieruit niet automatisch dat de begroting over de gehele looptijd toereikend of ruim geraamd is. Het kan relatief eenvoudig zijn om de eerste doelen en een eerste groep scholen te bereiken, terwijl het behalen van latere doelen en het aansluiten van nieuwe scholen meer inzet en daarmee hogere kosten vraagt. Tegelijkertijd zijn opstartkosten bij dit type doelstellingen vaak hoog, waardoor mogelijk al een substantieel deel van de totale kosten is gemaakt. Daardoor kan op dit moment nog geen definitieve uitspraak worden gedaan over de vraag of de totale begroting uiteindelijk te ruim of te krap is.

Hoewel een volledige beoordeling van doelmatigheid op outcomeniveau niet mogelijk is, wijzen de resultaten richting een efficiënte uitvoering.

Referenties

- Ashley, M. (2002). Singing, gender and health: Perspectives from boys singing in a church choir. *Health Education, 102*(4), 180-187.
- Boal-Palheiros, G., & Ilari, B. (2023). Music, drama, and social development in Portuguese children. *Frontiers in Psychology, 14*, 1093832.
- Broekhof, K., Hoogeveen, K., Waaijer, C., & Wierdsma, I. (2023). *Werken met verhalen: inspirerende combinaties van leesbevordering en cultuureducatie*. Utrecht: Sardes. [https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/2022/09/LKCA_WERKEN_MET_VERHALEN_DEF_DTI.pdf]
- Burger, K., & Winner, E. (2000). Instruction in visual art: Can it help children to read? *Journal of Aesthetic Education, 34*(3-4), 277-293.
- Burton, J. M., Horowitz, R., & Abeles, H. (2000). Learning in and through the arts: The question of transfer. *Studies in Art Education, 41*(3), 228-257.
- Catterall, J. S. (2007). Enhancing peer conflict resolution skills through drama: An experimental study. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance, 12*(2), 163-178.
- Celume, M. P., Goldstein, T., Besançon, M., & Zenasni, F. (2020). Developing children's socio-emotional competencies through drama pedagogy training: An experimental study on theory of mind and collaborative behavior. *Europe's Journal of Psychology, 16*(4), 707-728.
- Jaschke, A. C., Honing, H., & Scherder, E. J. (2018). Longitudinal analysis of music education on executive functions in primary school children. *Frontiers in Neuroscience, 12*, 307064.
- Kirschner, S., & Tomasello, M. (2010). Joint music making promotes prosocial behavior in 4-year-old children. *Evolution and Human Behavior, 31*(5), 354-364.
- Lynch, P. (2007). Making meaning many ways: An exploratory look at integrating the arts with classroom curriculum. *Art Education, 60*(4), 33-38.
- Moreno, S., Bialystok, E., Barac, R., Schellenberg, E. G., Cepeda, N. J., & Chau, T. (2011). Short-term music training enhances verbal intelligence and executive function. *Psychological Science, 22*(11), 1425-1433.
- Mostert, W. (2020). *The development of visual perception in artwork in the primary school* (Doctoral dissertation, Cape Peninsula University of Technology).
- Nevanen, S., Juvonen, A., & Ruismäki, H. (2014). Does arts education develop school readiness? Teachers' and artists' points of view on an art education project. *Arts Education Policy Review, 115*(3), 72-81.
- Roden, I., Grube, D., Bongard, S., & Kreutz, G. (2014). Does music training enhance working memory performance? Findings from a quasi-experimental longitudinal study. *Psychology of Music, 42*(2), 284-298.
- Schellenberg, E. G., Corrigall, K. A., Dys, S. P., & Malti, T. (2015). Group music training and children's prosocial skills. *PLoS One, 10*(10), e0141449.
- SIEN. (2016). *Kwaliteit en effecten van cultuureducatie in het basisonderwijs* (pp. 22-28). Panningen: SIEN.
- Skoe, E., & Kraus, N. (2012). A little goes a long way: How the adult brain is shaped by musical training in childhood. *Journal of Neuroscience, 32*(34), 11507-11510.
- Theeuwes, J., Kerkhofs, M., & Lindeboom, M. (1988). *Toestanden, overgangen en duren op de Nederlandse arbeidsmarkt 1980-1985* (OSA Werkdocument W 49). 's-Gravenhage: Sdu.
- Vermeersch, L., Pissens, L., Havermans, N., Siongers, J., Lievens, J., & Groenez, S. (2018). *Jong geleerd, jong gedaan! Onderzoek naar cultuureducatie en -participatie bij de allerkleinsten (0-6 jaar)* (p. 24). Leuven: HIVA KU Leuven.
- Winner, E., Goldstein, T., & Vincent-Lancrin, S. (2013). *Art for art's sake? The impact of arts education*. Paris: OECD Publishing.

Bijlage A Begrippenlijst

Doelbereik

Doelbereik verwijst naar de mate waarin de gestelde doelen zijn gerealiseerd. Het geeft aan in hoeverre een project, programma of beleid heeft opgeleverd wat van tevoren was beoogd.

Doelgroep(scholen)

De selectie van scholen door Méér Muziek in de Klas (PO en VO) die een leerlingenpopulatie hebben met een kansenachterstand en waar de toevoeging van cultureel aanbod voor de leerlingen een groot verschil kan maken. Samengesteld uit verschillende bronnen:

- Scholen die deel uitmaken van de coalities van het programma School & Omgeving;
- Scholen in de wijken van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid;
- Scholen die steun ontvangen van het Jeugdeducatiefonds;
- Scholen met een hoge schoolweging;
- Scholen die vallen onder onze 65 regionale MuziekAkkoorden;
- Scholen die zijn aangesloten bij het MuziekAkkoord Speciaal Onderwijs.

Doelmatigheid

Doelmatigheid betekent dat iets op een efficiënte en effectieve manier wordt uitgevoerd: met zo min mogelijk middelen (zoals geld, tijd of inzet) wordt zoveel mogelijk resultaat bereikt.

Doeltreffendheid

Doeltreffendheid betekent dat een maatregel, project of beleid daadwerkelijk het beoogde doel bereikt.

Flagshipschool

Een Flagshipschool is een school die meedoet aan het programma School en Omgeving en al een gevarieerd aanbod van kunst en cultuur aanbiedt op school en in de naschoolse tijd. Méér Muziek in de Klas zet in elke provincie zo'n voorbeeldschool in de schijnwerpers, om andere scholen te inspireren en aan te sporen deze succesvolle werkwijze op lokaal niveau met omringende partners op te pakken.

Kritieke prestatie-indicator(KPI)

Een kritieke prestatie-indicator (KPI) is een meetbare waarde die aangeeft in hoeverre een organisatie, project of programma de doelstellingen bereikt.

MuziekAkkoord (ook wel regionale akkoorden of regionale netwerken genoemd)

Een MuziekAkkoord is oorspronkelijk een afspraak tussen regionale partijen, waarin zij zich committeren aan de verankering van muziekonderwijs op basisscholen in de regio's. Inmiddels zijn er ook regio's die de focus op muziek uitbreiden naar andere kunstvormen en samen een cultuurconvenant hebben afgesloten. Elke regio stelt een eigen akkoord op waarin de betrokken partijen samen vastleggen hoe ze werken aan de verankering van kunst- en cultuuronderwijs in hun regio.

OpleidersAkkoorden

Het MuziekopleidersAkkoord is een langetermijnsamenwerking van twaalf jaar tussen alle pabo's en conservatoria van Nederland. Het doel is ervoor zorgen dat toekomstige leerkrachten op basisscholen in Nederland het Caribisch gebied gemotiveerd en met goede kennis en vaardigheden muziekonderwijs gaan geven. Het

DansopleidersAkkoord, getekend door alle bacheloropleidingen Docent Dans en gesteund door pabo's en het cultuurveld, wil ervoor zorgen dat er meer toekomstige dansdocenten worden opgeleid.

Pijler

Een pijler is een hoofdthema dat, samen met andere pijlers, de basis vormt van een programma of beleid.

Rijke Schooldag

De Rijke Schooldag is een initiatief dat erop gericht is om leerlingen een breder en gevarieerder aanbod van activiteiten te bieden gedurende de schooldag naast de reguliere vakken. Daarbij gaat het om activiteiten die bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen, zoals sport, cultuur en muziek.

Sleutelervaring

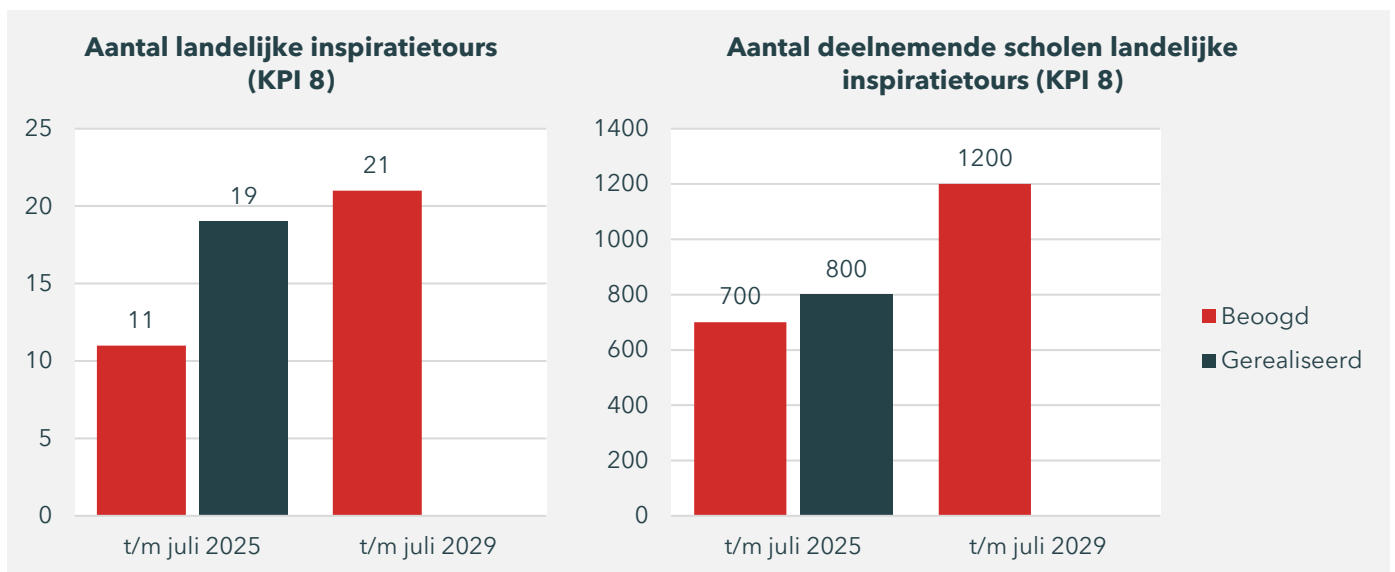
Een sleutelervaring is een onvergetelijk moment in het leven van een kind of jongere dat van invloed kan zijn op de verdere ontwikkeling.

Bijlage B Aanvullende resultaten

Bijlage B.1 Vordering kwantitatieve doelstelling

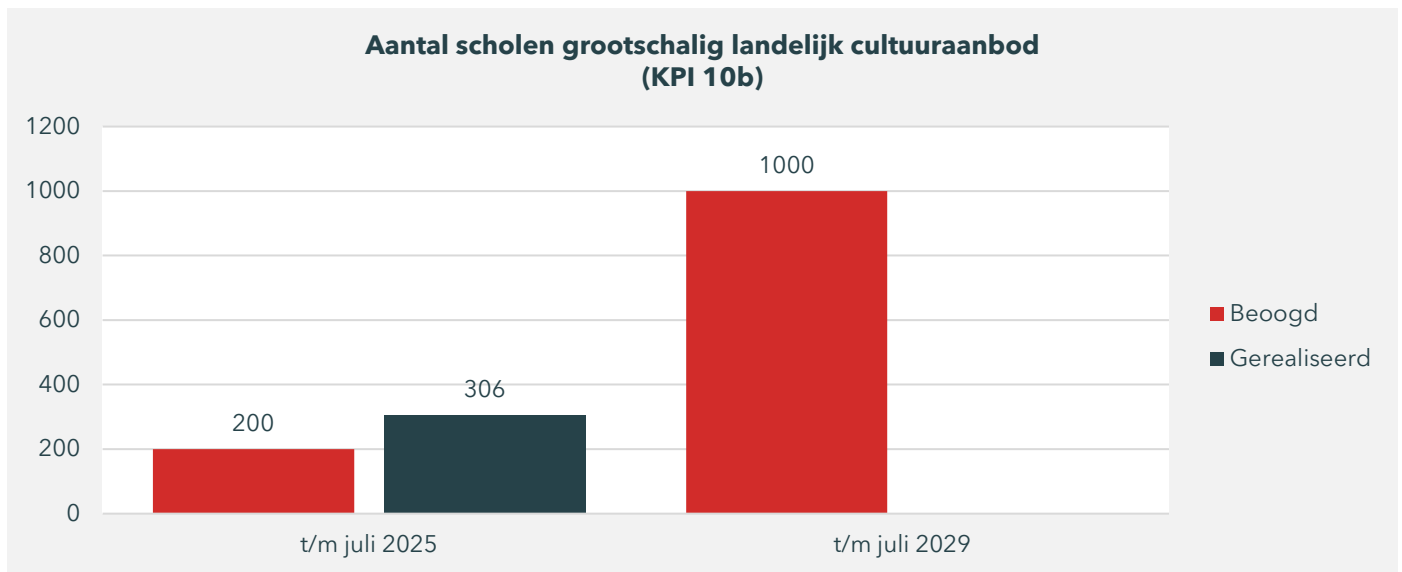
In deze bijlage wordt de voortgang op de kwantitatieve doelstellingen tot en met juli 2029 (einde schooljaar 2028-2029) weergegeven voor KPI's die nog niet zijn afgerond. Daarmee wordt inzichtelijk welke resultaten al zijn behaald en wat er in de komende jaren nog nodig is om de totale doelstellingen te realiseren.

Figuur B.1 Voor juli 2029 moeten nog 2 inspiratietours worden gehouden; het doel is om nog 400 scholen te bereiken

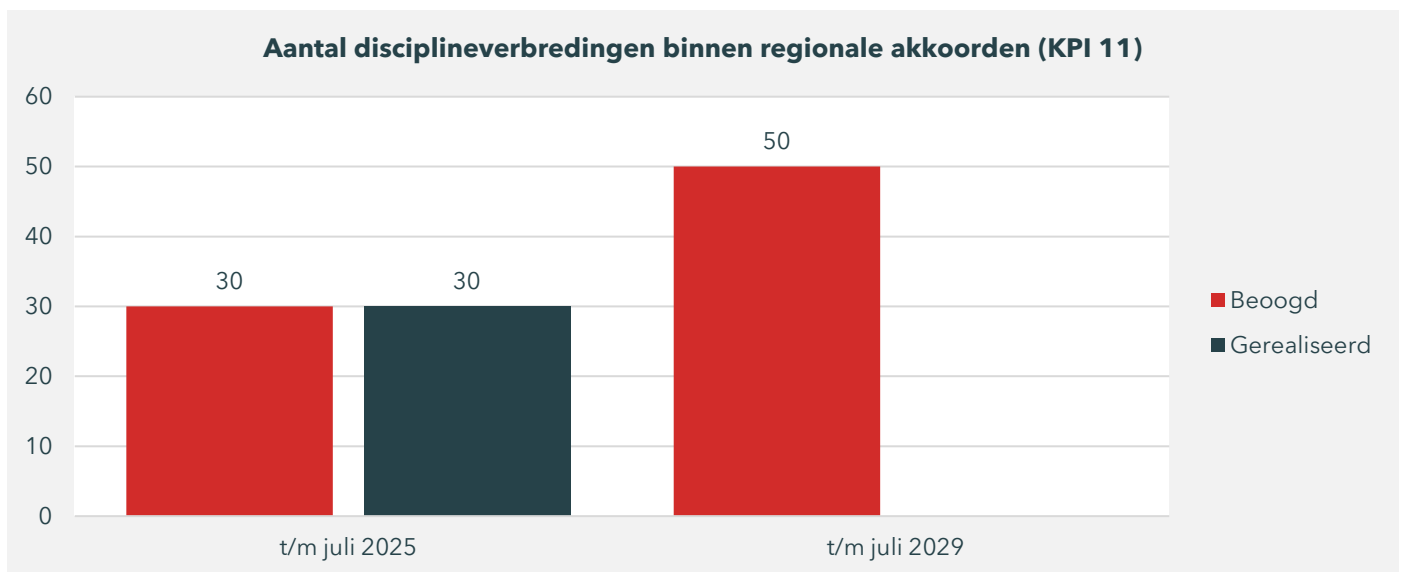
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.2 Het beoogde aantal bereikte scholen groeit jaarlijks met 200; in juli 2029 moeten kunst- en cultuuractiviteiten worden aangeboden op 1.000 scholen

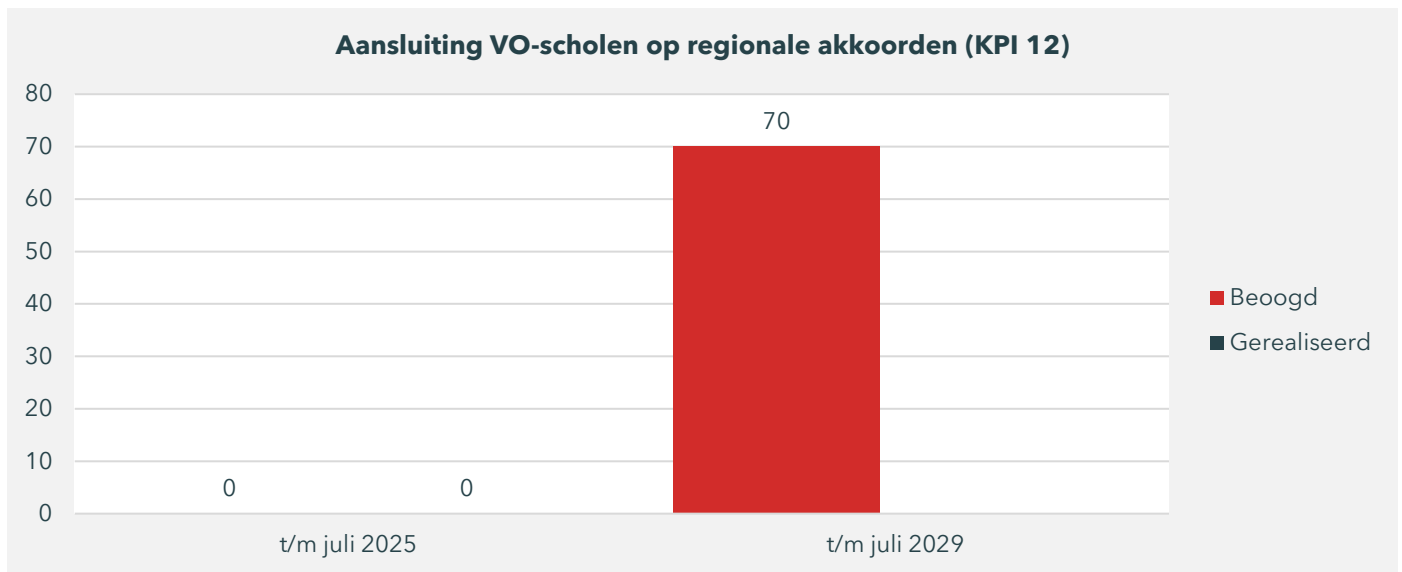
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.3 Het doel is om nog 20 regionale akkoorden verder te verbreden en daarna te ondersteunen

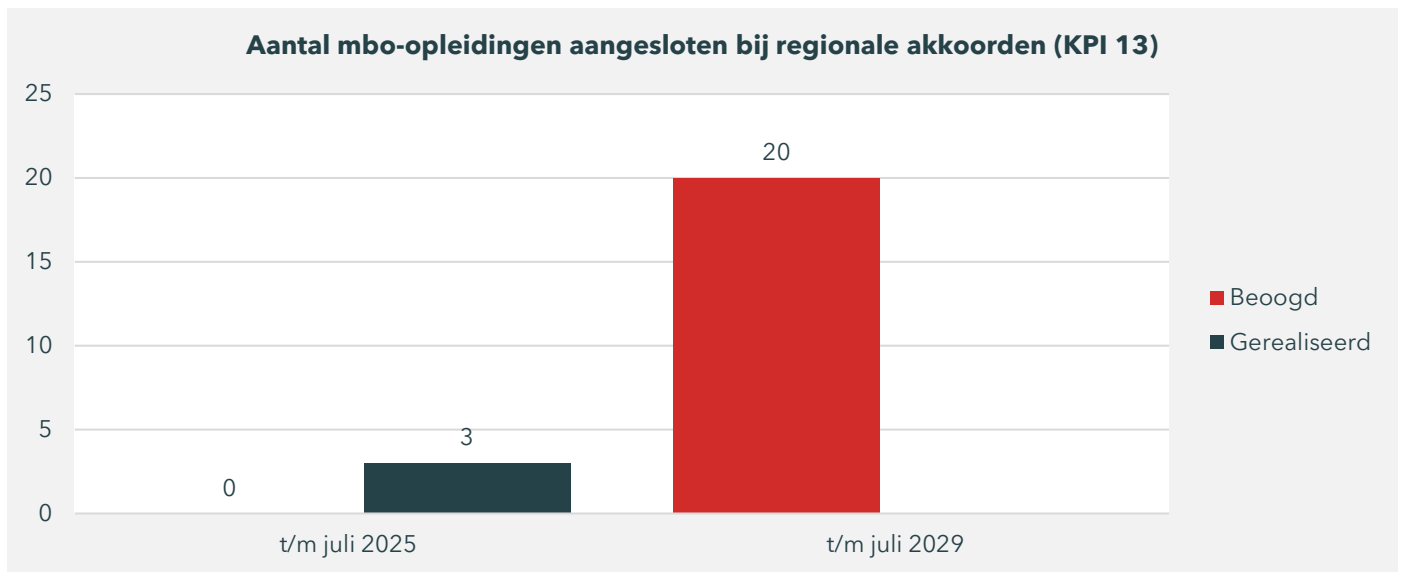
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.4 De voorbereidingen voor de aansluiting van VO-scholen zijn afgerond en in juli 2029 moeten 70 scholen zijn aangesloten

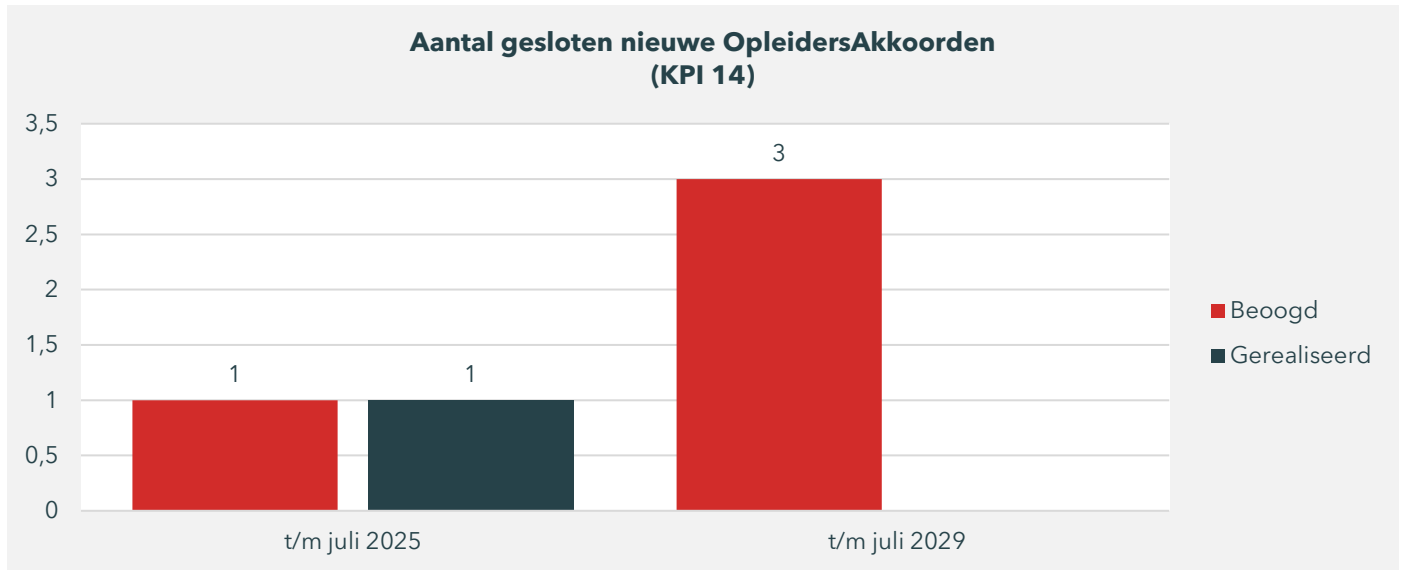
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.5 In juli 2029 moeten 20 mbo-opleidingen zijn aangesloten bij de regionale akkoorden

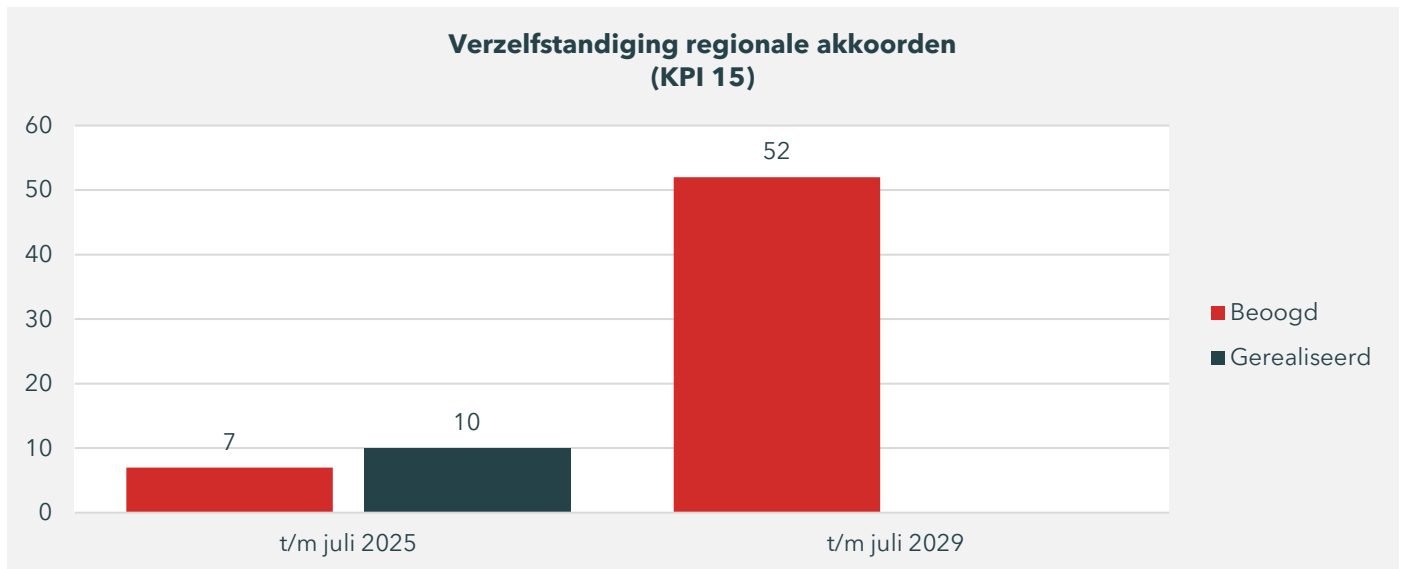
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.6 Het doel is om nog 2 OpleidersAkkoorden te sluiten voor juli 2029

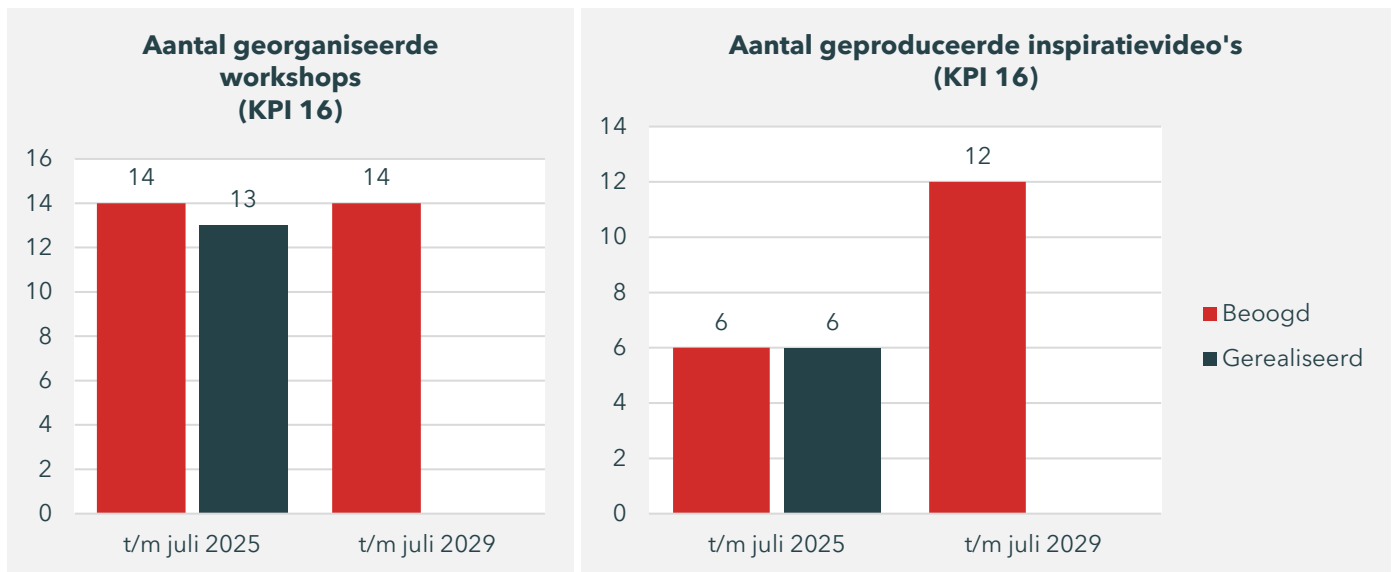
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.7 Voor juli 2029 moeten nog 37 regionale akkoorden worden verzelfstandigd

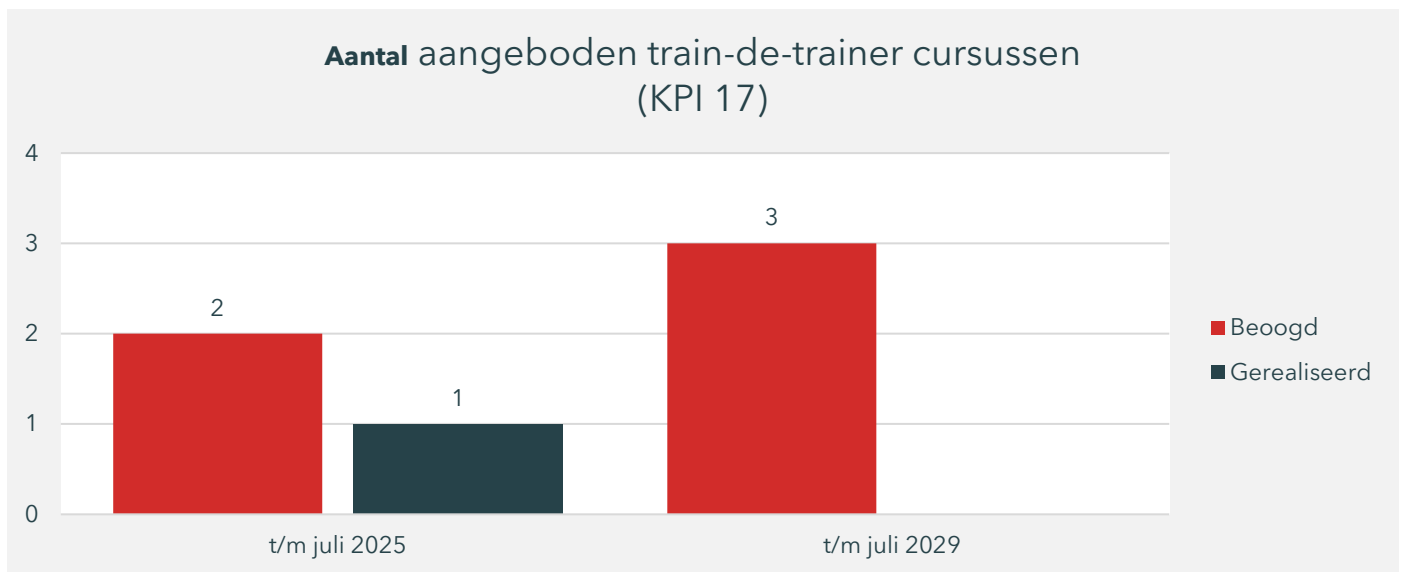
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.8 Het aantal workshops blijft hetzelfde, waarna de uitvoering ervan wordt overgedragen aan culturele instellingen

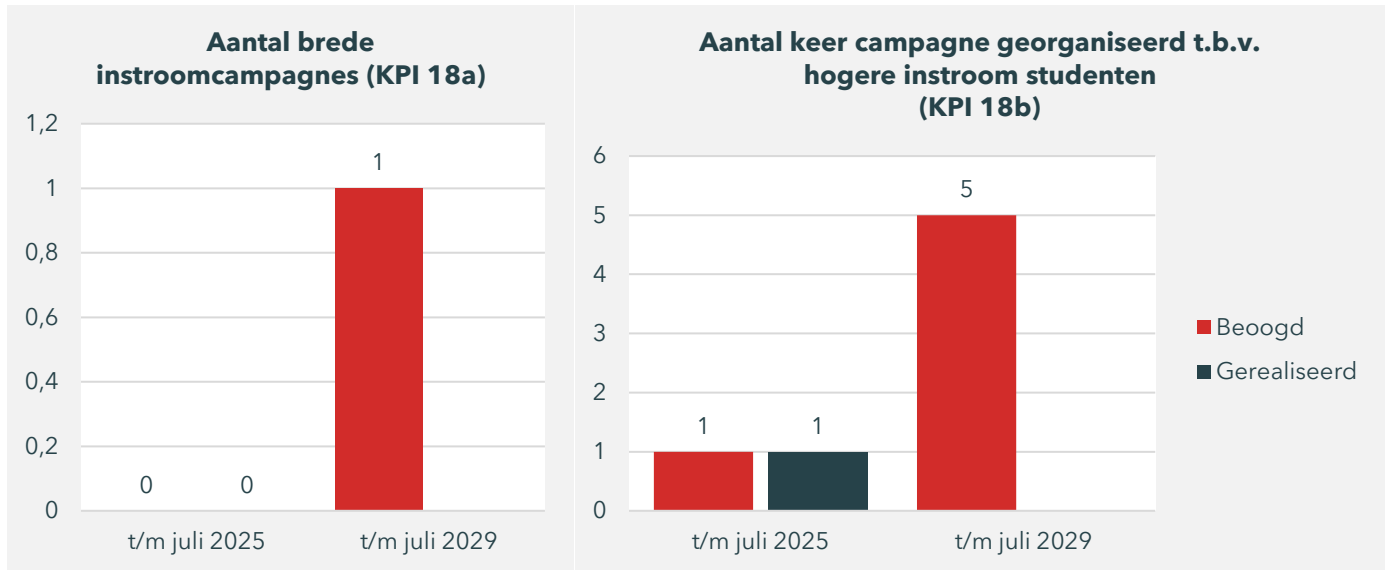
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.9 De train-de-trainer cursussen moeten nog één keer worden aangeboden, waarna de opgedane kennis moet worden geborgd bij docenten van 5 opleidingen

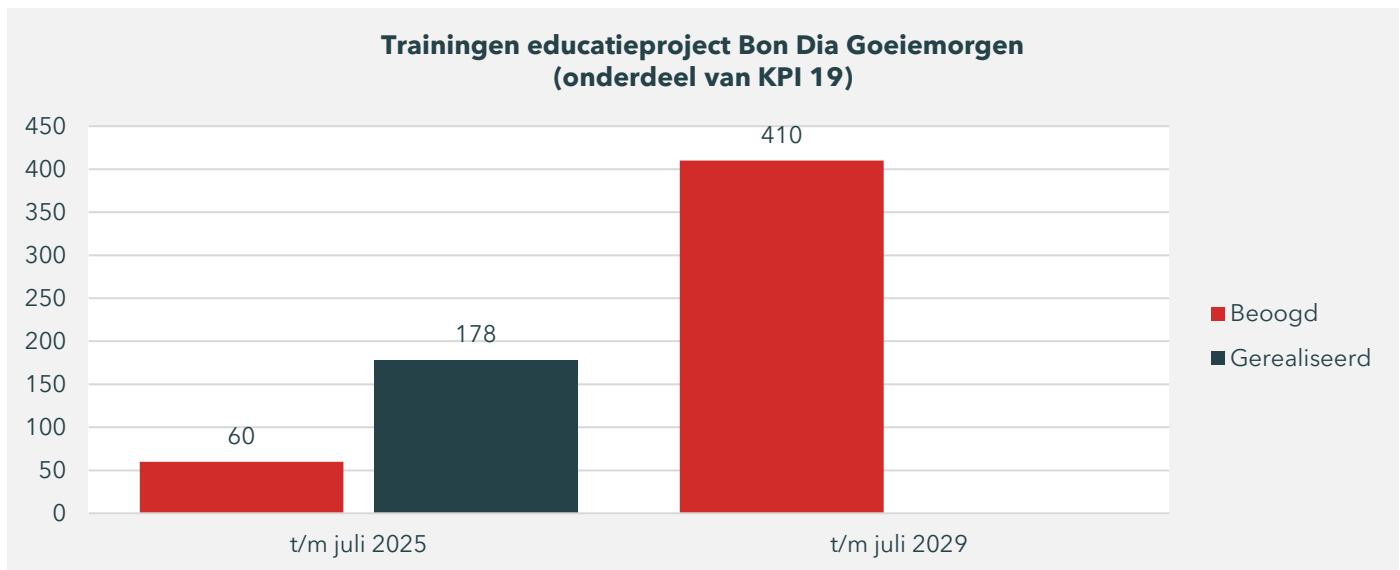
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.10 De campagne gericht op de hogere instroom studenten muziek zet zich ieder jaar voort

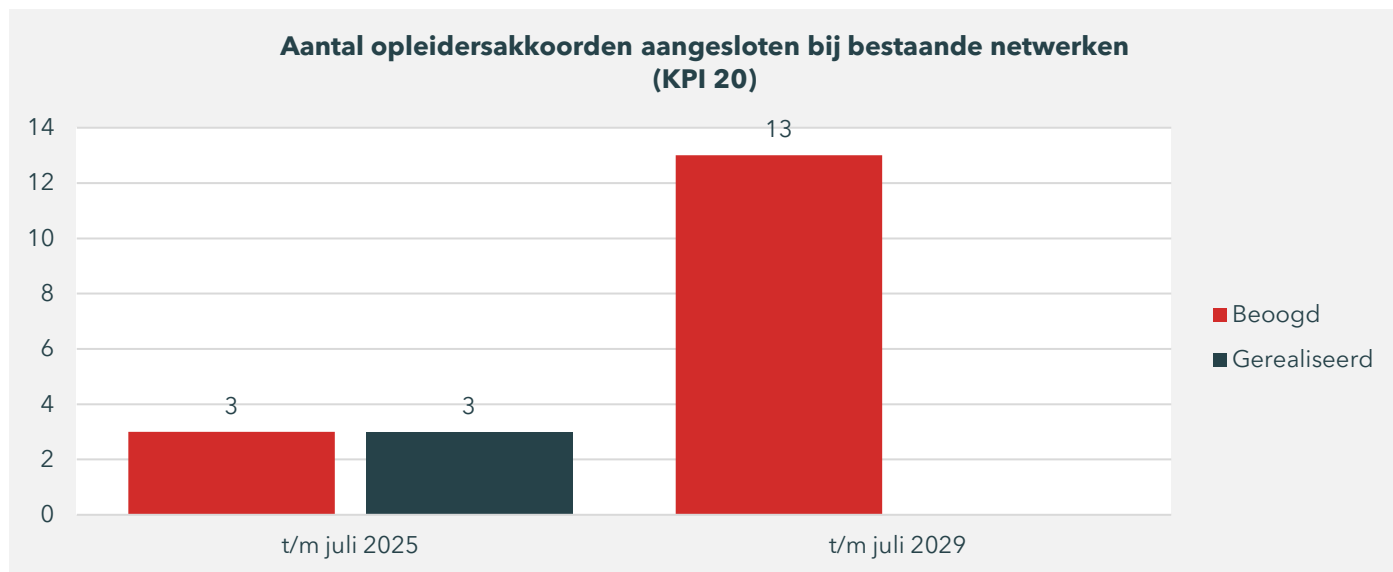
Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.11 Het doel is om nog 232 docenten te bereiken met de Bon Dia Goeiemorgen trainingen

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

Figuur B.12 Het doel is om nog 10 opleidersakkoorden aan te sluiten bij bestaande netwerken

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

..

Bijlage B.2 Budgetanalyse per KPI

In deze bijlage wordt verdiepend inzicht gegeven in de budgetanalyse door per KPI de begroting en realisatie in beeld te brengen.

Pijler 1

De KPI's onder Pijler 1 voldoen in hun geheel aan de randvoorwaarden van doelmatigheid. Hoewel zeven KPI's (1 tot en met 7) en de post "overige" het budget licht overschrijden en daardoor (net) niet afzonderlijk aan de randvoorwaarden voldoen, worden de overige vier KPI's (8, 9, 10a en 10b) ruim binnen het budget gerealiseerd. Voor deze vier KPI's is aanzienlijk minder geld besteed dan begroot. Daarmee compenseren zij ruimschoots de lichte overschrijdingen bij de andere KPI's, waardoor de pijler als geheel binnen de gestelde budgetten blijft.

Een deel van de KPI's onder Pijler 1 voldoet nog beter aan de randvoorwaarden van doelmatigheid wanneer wordt gecorrigeerd voor doelbereik. KPI 10b springt hierbij in het oog: het doelbereik ligt 53 procent hoger dan gepland, terwijl dit bovendien is gerealiseerd tegen aanzienlijk lagere kosten dan begroot. Ook KPI 8 presteert sterk; de gerealiseerde kosten waren bijna vier keer lager dan geraamd, terwijl het doel ruimschoots is behaald. Voor KPI's 1 tot en met 7 geldt dat het budget is overschreden, terwijl de doelen exact zijn behaald. Een correctie voor doelbereik verandert het beeld voor deze KPI's dan ook niet.

Tabel B.1 De KPI's onder Pijler 1 zijn doelmatig op basis van de budgetvergelijking en correctie voor doelbereik

KPI	Begroting 1.000 euro (a)	×	Realisatie 1.000 euro (b)	×	Budgetanalyse (c=b/a)	Doelbereik (d)	Budgetanalyse correctie doelbereik (c/d)
KPI 1 t/m 6: Creëren draagvlak	€35		€40		1,1	100%	1,1
KPI 7: Kick-off event flagshipscholen	€100		€118		1,2	100%	1,2
KPI 8: Inspiratietours	€875		€218		0,25	114%	0,22
KPI 9: Landelijke flagshipcampagne	€963		€345		0,4	120%	0,3
KPI 10a: In kaart brengen landelijk cultuuraanbod	€427		€193		0,5	100%	0,5
KPI 10b: Matchen aanbod en scholen	€402		€56		0,14	153%	0,09
Overig in Pijler 1	€1.977		€2.740		1,4	x	x
Totaal Pijler 1	€4.779		€3.710		0,8	108%	0,7

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025. Voor meer informatie over doelbereik zie Hoofdstuk 3. De overige kosten zijn niet toe te schrijven aan een specifieke KPI binnen de pijler. Voor de doelmatigheid op basis van de budgetvergelijking geldt dat een waarde onder 1 betekent dat de KPI binnen budget is gebleven, en een waarde boven 1 dat het budget is overschreden. Voor de doelmatigheid na correctie voor doelbereik geldt dat een waarde onder 1 aangeeft dat de gerealiseerde aantallen binnen een KPI binnen het budget per aantal zijn gebleven.

Pijler 2

Alle KPI's binnen Pijler 2 zijn ruimschoots binnen het begrote budget gerealiseerd en voldoen daarmee aan de randvoorwaarden voor doelmatigheid. Vooral KPI 12 en KPI 18a vallen op, omdat hiervoor respectievelijk slechts 40 en 30 procent van de oorspronkelijk begrote middelen is ingezet.

De gerealiseerde overige kosten binnen Pijler 2, die niet aan een specifieke KPI kunnen worden toegeschreven, liggen iets boven het begrote niveau. Dit wordt voornamelijk verklaard door een overschrijding in het activiteitenbudget voor communicatie, wat resulteerde in een stijging van circa 20 procent ten opzichte van de begroting. Ondanks deze overschrijding blijft Pijler 2 als geheel voldoen aan de randvoorwaarden voor doelmatigheid.

Een correctie voor doelbereik verandert in dit geval niets aan het beeld, omdat de gestelde doelen exact zijn behaald.

Tabel B.2 De KPI's onder Pijler 2 zijn doelmatig op basis van de budgetvergelijking en correctie voor doelbereik

KPI	Begroting 1.000 euro (a)	×	Realisatie 1.000 euro (b)	×	Budgetanalyse (c=b/a)	Doelbereik (d)	Budgetanalyse correctie doelbereik (c/d)
KPI 11: Disciplineverbreding regionale akkoorden	€648		€353		0,5	100%	0,5
KPI 12: VO-scholen aansluiten regionale akkoorden	€192		€70		0,4	100%	0,4
KPI 13: mbo-opleidingen aansluiten regionale akkoorden	€262		€245		0,9	100%	0,9
KPI 14: Sluiten nieuwe OpleidersAkkoorden	€426		€190		0,4	100%	0,4
KPI 18a: Landelijk instroomcampagne	€358		€122		0,3	100%	0,3
KPI 20: Aansluiten OpleidersAkkoorden	€143		€123		0,9	100%	0,9
Overig in Pijler 2	€1.150		€1.371		1,2	x	x
Totaal Pijler 2	€3.179		€2.473		0,8	100%	0,8

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025. Voor meer informatie over doelbereik zie Hoofdstuk 3. De overige kosten zijn niet toe te schrijven aan een specifieke KPI binnen de pijler. Voor de doelmatigheid op basis van de budgetvergelijking geldt dat een waarde onder 1 betekent dat de KPI binnen budget is gebleven, en een waarde boven 1 dat het budget is overschreden. Voor de doelmatigheid na correctie voor doelbereik geldt dat een waarde onder 1 aangeeft dat de gerealiseerde aantallen binnen een KPI binnen het budget per aantal zijn gebleven.

Pijler 3

Pijler 3 voldoet in zijn geheel aan de randvoorwaarden van doelmatigheid. Vrijwel alle afzonderlijke KPI's binnen deze pijler zijn gerealiseerd binnen het begrote budget. Alleen KPI 21 en de post 'overige kosten' laten een lichte overschrijding zien ten opzichte van de begroting.

De KPI's 16 en 17 blijven binnen het budget, maar behalen hun gestelde doelen niet volledig. Bij KPI 16 betreft dit het nog niet plaatsvinden van de laatste workshop. Deze stond ten tijde van de beoordeling al wel gepland, maar was nog niet uitgevoerd. Bij KPI 17 is één van de twee geplande cursussen gerealiseerd. In overleg met de doelgroep is besloten dat een alternatieve invulling beter aansluit bij het uiteindelijke doel van kennisdeling.

Tabel B.3 In totaliteit is Pijler 3 doelmatig, maar is er veel variatie tussen KPI's

KPI	Begroting 1.000 euro (a)	Realisatie 1.000 euro (b)	Budgetanalyse (c=b/a)	Doelbereik (d)	Budgetanalyse correctie doelbereik (c/d)
KPI 15: Bestendigen regionale akkoorden	€680	€297	0,4	143%	0,3
KPI 16: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord via video's en workshops	€218	€43	0,2	93%	0,2
KPI 17: Kennisdeling binnen MuziekopleidersAkkoord via cursussen	€258	€25	0,1	50%	0,2
KPI 18b: Landelijke instroomcampagne	€129	€51	0,4	100%	0,4
KPI 19: Uitwisselingsstructuur Caribisch gebied en Nederland	€135	€137	1	297%	0,3
KPI 21: (door)ontwikkelen MuziekAkkoord GO-scholen	€65	€114	1,8	100%	1,8
Overig binnen Pijler 3	€840	€975	1,2	x	x
Totaal Pijler 3	€2.325	€1.642	0,7	131%	0,5

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025. Voor meer informatie over doelbereik zie Hoofdstuk 3. De overige kosten zijn niet toe te schrijven aan een specifieke KPI binnen de pijler. Voor de doelmatigheid op basis van de budgetvergelijking geldt dat een waarde onder 1 betekent dat de KPI binnen het budget is gebleven, en een waarde boven 1 dat het budget is overschreden. Voor de doelmatigheid na correctie voor doelbereik geldt dat een waarde onder 1 aangeeft dat de gerealiseerde aantallen binnen een KPI binnen het budget per aantal zijn gebleven.

Bijlage B.3 Opbrengsten per bestede euro

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de opbrengst per bestede euro. Deze analyse is uitgevoerd voor KPI's met een kwantificeerbare uitkomstmaat, zoals het aantal bereikte scholen of leerlingen, het aantal georganiseerde campagnes of cursussen en het aantal afgesloten akkoorden. Een directe vergelijking tussen de verschillende KPI's is echter niet goed mogelijk, omdat de onderliggende uitkomstmaten sterk van elkaar verschillen.

Onder KPI 7 was het doel om een kick-off event voor (nieuwe) flagshipscholen te organiseren. In totaal zijn er twee flagshipschool evenementen geweest, waardoor de gemiddelde kosten per evenement 59.000 euro zijn.

Tabel B.4 De kosten voor één evenement binnen KPI 7 zijn 59.000 euro

KPI	Realisatie begroting × 1.000 euro (a)	Aantal evenementen (b)	Euro's per evenement (a/b)
KPI: 7: Kick-off event flagshipscholen	€118	2	€59.000

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025.

Onder KPI 8 was het doel om scholen te laten deelnemen aan de landelijke inspiratietour, en onder KPI 10b om scholen een sleutelervaring te bieden. Het bieden van een sleutelervaring kost gemiddeld 273 euro per school, terwijl deelname aan de landelijke inspiratietour gemiddeld 183 euro per school kost.

Tabel B.5 KPI 8 bereikte meer scholen, maar met hogere kosten per bereikte school

KPI	Realisatie begroting × 1.000 euro (a)	Bereik scholen (b)	Euro's per bereikte school (a/b)
KPI 8: Inspiratietours	€218	800	€273
KPI 10b: Matchen aanbod en scholen	€56	306	€183

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025.

Onder KPI 9 was het doel om views te behalen via een (online) landelijke flagshipscholencampagne. Het behalen van één view kostte gemiddeld 28 eurocent.

Tabel B.6 Het kost 0,28 euro voor het realiseren van één online view

KPI	Realisatie Begroting × 1.000 euro (a)	Bereik online views (b)	Doelmatigheid o.b.v. euro's per online view (a/b)
KPI 9: Landelijke flagshipscholencampagne	€345	1.239.697	€0,28

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025.

De KPI's 11, 13, 14, 15 en 20 hebben allemaal betrekking op het sluiten of uitbreiden van akkoorden. Tussen deze KPI's bestaan echter verschillen in de aard van de akkoorden (bijvoorbeeld regionaal of landelijk) en in de specifieke doelstellingen binnen elk akkoord.

- KPI 11 richtte zich op de disciplineverbreiding van regionale akkoorden. De gemiddelde kosten hiervan bedroegen circa 12.000 euro per akkoord.
- KPI 13 had als doel mbo-opleidingen te laten aansluiten bij regionale akkoorden. De kosten hiervoor lagen op ongeveer 82.000 euro per aangesloten mbo-opleiding.
- KPI 14 betrof het sluiten van een nieuw landelijk DansopleidersAkkoord, waarvoor de kosten ongeveer 190.000 euro bedroegen.
- KPI 15 ging over het verzelfstandigen van bestaande regionale akkoorden, met een gemiddelde kostprijs van circa 30.000 euro per akkoord.

- Tot slot omvatte KPI 20 het aan laten sluiten van de landelijke Muziek- en Dansopleidersakkoorden op drie regionale netwerken, met een gemiddelde kostprijs van 41.000 euro per aangesloten netwerk.

Tabel B.7 Kosten en doelstellingen per akkoord verschillen sterk

KPI	Realisatie Begroting × 1.000 euro (a)	Aantal verbrede/(aan)gesloten akkoorden (b)	Doelmatigheid o.b.v. euro's per akkoord (a/b)
KPI 11: Disciplineverbreding regionale akkoorden	€353	30 ^a	€11.767
KPI 13: mbo-opleidingen aansluiten regionale akkoorden	€245	3 ^b	€81.667
KPI 14: Sluiten nieuwe OpleidersAkkoorden	€190	1 ^c	€190.000
KPI 15: Bestendigen regionale akkoorden	€297	10 ^d	€29.700
KPI 20: Aansluiten OpleidersAkkoorden	€123	3 ^e	€41.000

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025. Er bestaan aanzienlijke verschillen in de wijze waarop de akkoorden zijn gemeten. a: verbreding van bestaande regionale akkoorden, b: aansluiting mbo-scholen bij bestaande regionale akkoorden, c: sluiten nieuw landelijk akkoord, d: verzelfstandigen bestaande akkoorden en e: aansluiten landelijke akkoorden bij regionale netwerken.

De KPI's 16, 17, 18b en 19 hebben allemaal betrekking op het organiseren van een bepaald type activiteit, zoals cursussen, workshops of campagnes. Er bestaat echter aanzienlijke variatie in de inhoud en opzet van de verschillende KPI's.

- KPI 16 omvatte het organiseren van workshops waarin leerkrachten en studenten leerden hoe kunstvakken kunnen worden gecombineerd met cognitieve vakken, op een manier die de leerdoelen van beide vakken ondersteunt. De gemiddelde kosten bedroegen circa 3.000 euro per workshop.
- KPI 17 had betrekking op het ontwikkelen en uitvoeren van een train-de-trainercursus digitale didactiek en technologie. De realisatie van deze cursus kostte ongeveer 25.000 euro.
- KPI 18b betrof het opzetten van een campagne gericht op een grotere en meer diverse instroom van studenten muziek. Deze campagne werd drie keer uitgevoerd, met gemiddelde kosten van circa 17.000 euro per campagne.
- KPI 19 ging over het geven van trainingen rondom het educatieproject Bon Dia Goeiemorgen. De gemiddelde kosten per training bedroegen ongeveer 770 euro.

Tabel B.8 De kosten voor een cursus, workshop of campagne lopen sterk uiteen

KPI	Realisatie Begroting × 1.000 euro (a)	Aantal cursussen / workshops/ campagne (b)	Doelmatigheid o.b.v. euro's per cursus / workshop / campagne (a/b)
KPI 16: Kennisdeling via workshops	€43	13	€3.308
KPI 17: Kennisdeling via cursussen	€25	1	€25.000
KPI 18b: Landelijke instroomcampagne	€51	3	€17.000
KPI 19: Training uitwisseling Caribisch gebied en Nederland	€137	178	€770

Bron: Stichting Méér Muziek in de Klas, bewerkingen SEO Economisch Onderzoek

Noot: Bedragen zijn cumulatief tot en met juli 2025.

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2025-190
ISBN 978-90-5220-613-4

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2025 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl